

Atila Király Gimnázium, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tantestületének

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2019. augusztus 28.

Tartalom

1. Az iskola nevelési programja

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	4
1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	36
1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	42
1.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	71
1.5 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai	78
1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	82
1.7 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje	91
1.8 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel	93
1.9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	96
1.10 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	108
1.11 A felvételi eljárás különös szabályai	109

2. Az intézmény helyi tanterve

2.1 A választott kerettanterv megnevezése	110
2.2 A választott kerettanterv feletti óraszám	112
2.3 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	115
2.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	115
2.5 Mindennapos testnevelés	116
2.6 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	117
2.7 Projektoktatás	118
2.8 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	119
2.9 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	119
2.10 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	120
2.11 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	120
2.12 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek	121
2.13 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	121
2.14 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	122
2.2. Az Aba Sámuel Tagiskola helyi tanterve	124
2.2.1. A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői	124
2.2.2 A helyi tanterv tantárgyai, tartalma	129
2.2.3 A választható tantárgyak, foglalkozások	129
2.2.4. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	130
2.2.5 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	130
2.2.6 A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	130
2.2.7 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése	132
2.2.8 A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése	134
2.2.8.1 Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai	134
2.2.8.2 Az írásbeli beszámoltatás formái	136
2.2.8.3 Oktatási eredményvizsgálatok	137
2.2.8.4 A tanulók teljesítményének értékelése	138
2.2.8.6 A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai	141
2.2.7 A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	142
2.2.8 A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei	146
2.2.9. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	147

Igazgatói jövőkép:

A jövő és a múlt a jelenben teremődik. Ebben létezni csodás dolog, mert ekkor megszűnik az idő, a gond, az aggodás és mindenféle szorongás és fájdalom. Az elmélyült és szívvel végzett bármilyen cselekvés közben az időtlenség állapotában, együtt van a múlt és a jövő. Valójában mindenki számára csak a most létezik. Tehát, arra keresem a válaszokat, hogy mit jelent nekünk, nekem, embernek jelen lenni?

A körülöttünk és bennünk élő természet is folyton jelen van. Másként nem tudnánk létezni. Levegőt venni nem lehet sem a múltban, sem a jövőben, csak most. Ez alapvető természeti rend.

A Természet életműködése három alappillérre épül: a szimbiózisra; az egyedi jellegzetességek megőrzésére és a valós, az Életet meghatározó, ok-okozati törvényekre.

A **szimbiózis** olyan együttélést feltételez, ahol az életközösségben lévők mindegyike kiegészíti, támogatja a másikat. Képesek a harmonikus egyensúlyban lenni. Tanulók, tanárok és szülők.

Ez a harmónia feltételezi **az egyedi jellegzetességek** megőrzését, és az egyén folyamatos fejlődését, az életközösség (iskola) életerejének emelkedését, a harmónia kiteljesedését.

Ennek a fejlődésnek szigorú, az Élet által meghatározott szabályai vannak, mely szabályokat a **valós ok-okozati természeti törvények** határoznak meg. Ezek a természeti törvények nem ismerik a „ha” fogalmát, nem keresnek sem kérdéseket, sem válaszokat, hanem megnyilvánulnak a maguk teljességében. Létezik, vagy nem létezik. Az utóbbinak a „nem létezik”-nek nincs számunkra értelme, ezért a legfőbb kérdés az Élet és a Létezés. Élni és létezni nem lehet a múltban és nem lehet a jövőben csak a Most-ban a Jelenben.

A programunkban megfogalmazott három elgondolás számomra egységet jelent. Az intézmény az iskola adja a keretet, mint kenyérnek a kelesztő, vagy majd a kemence. Ebbe a kelesztőbe kerülnek bele az Életfa, a H₂O és az Életiskola programok.

Most az összerakás és gyúrás időszakát éljük, majd következik a kelesztés és végül a sütés. A folyamat végén a kenyér, más szóval az élet születik meg. Az élő iskola.

Mindegyik összetevőnek fontos szerepe van, egyikük sem nélkülözhető. A jó kenyérből nem hiányozhat sem a kiváló minőségű liszt, só, élesztő, zsiradék vagy a tiszta víz sem.

Ami ma születik, az holnapra már a múlté, a biztos állandó csak a változás! Ez a program is ilyen, folytonosan változó és formálódó. Egyszerre megfogható és megfoghatatlan. Élő.

Szilasy György

1. Az iskola nevelési programja

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.2 Bevezető gondolatok:

„Nem az ősoket kell követni, hanem azt, amit az ősök követtek.”

Abán az elmúlt évtizedekben a nevelés-oktatás terén új irányok indultak el az

Életiskola a H₂O és az Életfa Programok:

„Életiskola Program

Társadalmi időszerűsége a következőkben fogalmazható meg:

1. ***A Természet és az Ember harmonikus egységére épít.*** Nem tartható fent tovább a tudomány és a művészet pár száz év alatt kialakult merev szétválasztása, így az erre épülő iskolai reál és humán tárgyak rendszere sem. A jövő a holisztikus szemléleté. Csak az erre épülő régi-új tudás lehet alapja élő környezetünk megóvásának, az emberiségre nehezedő ökológiai katasztrófák elkerülésének.

2. ***Biztosabb megélhetést, alkalmazható tudást nyújt.*** A jelenlegi iskolarendszer elvégzése egyre kevésbé biztosít megélhetést, mert a fogyasztói társadalom alapszemléletéből eredő válsága miatt még a diplomás állásnélküliek száma is egyre nő. Az Életiskola oktatási forma a legalapvetőbb ismeretek megszerzését állítja a középpontba, amely nem avulhat el, és amelyre egyre nagyobb igény mutatkozik már napjainkban is. A fiúk és lányok által elsajátítandó tudás eredménye egy anyagszerűségben szerény, de szellemiségében a legegységesebb értékeket is tartalmazó életforma kialakítása lehet, talán állás nélkül, de nem munka nélkül.

3. **Biztosítja az átjárhatóságot más oktatási rendszerekbe.** Az Életiskola nem úgy kíván többet adni a tanuló-közösségnek, hogy lényegesen más ismereteket közvetítene, hanem elsősorban úgy, hogy az ismeretek összefüggéseire, egységére fekteti a hangsúlyt, egy életigenlő jövőképhe ágyazva mindent.

4. **Az egész életközösséget érintő élet-program.** Az Életiskola több mint pedagógiai program, élet és iskola, amelyet a mindennapok írnak egybe. Tananyaggá válik a földművelés, a mesterségek, az orvoslás, a jog, a pénzgazdálkodás stb., a különböző életterületekből mindaz az ismeret – de csakis azok-, amit az iskola magába tud fogadni. Ami nem kerül be a tananyagba, azt más keretek között szerezhetik meg, ismerhetik el hivatalosan a diákok, tanítók, szülők (nyelvvizsgák, tanfolyamok, szakmai kamarák képzései, közösségi megbecsülés stb.), de ebben is segíti őket az Életiskola.

5. **Támogatja a szülőföldön maradást és a visszatelepedést.** Ez a tudásforma elsősorban az élő környezetre és a helyi hagyományokra, gazdálkodási módokra épít, és csak másodsorban általános érvényű, horizontális ismerettartalmakra. A modern közgazdaságtan is a világvárosokból való visszatelepülésben, közösségekhez való kötődésben látja egyedül az emberiség jövőjének biztosítását.

Az Életiskola Program fő jellemzői:

TÉR: A tanterem- központúság egészüljön ki a gyerek mindennapjainak összes életterével (műhelyek, udvar, utca, játszótér, erdő, mező stb.) az odaillo tevékenységek szerint.

IDŐ: Az iskola-idő óráit kitágítva az Életiskola-rendszer a nap 24 órájában, a hét összes napjában, az esztendő 12 hónapjában gondolkodik, sőt a szülők-felnőttek életének bekapcsolódásával az élethosszig való tanulás” új világprogramjához is szervesen kötődik.

KONKRÉT ÉS ÁLTALÁNOS: A világ (a tananyag) könyvekből történő megismerését egészítsék ki (előzzék meg) a valóságban, elsődleges forrásból szerzett élmények, adatok.

KÖZÖSSÉG ÉS EGYÉN: Az egyéni tanulás-életút (egyéni felelés, osztályzás, bizonyítvány, diploma, fizetés, adókártya, nyugdíj) egészüljön ki a közösségi lét formáival.

CSELEKVÉS ÉS ÜLÉS: Az osztályteremben zajló, tanórához, üléshez kötött ismeretszerzés egészüljön ki cselekvés közben szerzett tudás alkalmával.

NEMISÉG ÉS EMANCIPÁCIÓ: A fiú-lány jellegtől független, uniszex, „tudományos” tananyag nyisson a gyermek nemi arculatát kibontó, az életben

nélkülözhetetlen férfi-női, apai-anyai szerepekre is felkészítő ismeretegységek, cselekvési formák felé.

KÜLÖNBÖZŐ KORÚAK ÉS EGYKORÚAK: A jelenlegi osztályszerkezet – mely egykorú gyerekek együttlétét jelenti-, ki kell, hogy egészüljön különböző korúak közös tevékenységeivel.

SZÜLŐ, MESTER, TANÁR: A „csak pedagógus diplomával rendelkező tanár taníthat gyereket” szigorú törvényi előírása egészüljön ki az „az tanít, aki tud” elv gyakorlatával, ahol mesterek, szülők adhatják át tudásukat a fiúknak és lányoknak, sőt ahol ők is taníthatják egymást.”

/Hintalan László János: Életiskola/

Az Abán **működő Atila Király Gimnáziumban**, olyan nevelési-oktatási rendszert valósítottunk meg, amely a következő **alappillérekre épül:**

1 A gimnázium legmeghatározóbb **értékrendje a magyar népi erkölcs és szokásjog.**

Az iskolánk pedagógiai programjában biztosítja az ismeretek, a vallási, illetve világnézeti információk tárgyilagos és többoldalú közvetítését.

Felekezettől függetlenül, de **a régi magyar erkölcsrend és hagyomány alapjaira** fűzzük fel nevelési munkánkat.

2 Saját **műveltségünk** megismerése.

Csak ilyen módon lelhetjük meg helyünket és feladatunkat a világban. Nagyon fontosnak tartjuk **a magyarságismeretet, hagyományainkat, saját forrásainkból való táplálkozást.**

Ehhez szükséges, hogy értékeinkkel, magyar értékrendünkkel tisztában legyünk.

A falubeli **szokások, hagyományok**, szellemi és tárgyi értékeink, szűkebb környezetünk élővilágának, szerves gazdálkodásának megismerése, **megélése**, szeretete segíti az **éltető** gyökerekhez való **kötődésünket**.

3 A **természet tiszteletére** nevelés.

A mai ember egyre inkább **elszakad a Természettől**, kívülről/felülről szemléli azt, s ezzel sok kárt és pusztítást idéz elő, amelynek következményei beláthatatlanok.

A mai ember gyakran az éltető élet-energiától fosztja meg magát.

Munkánkkal segíteni szeretnénk a **természet megértését, óvását és gyógyítását.**

Az Gimnázium **szervesen** nő ki a **Sárvíz térségből**. Jelenleg alig találunk Magyarországon **vidéki, kis létszámú családias gimnáziumot**, mely igazi falusi környezetben tevékenykedik. Számunkra éppen ez a legnagyobb **kincs**, mert tudatosan

nem a tömegképzés felé indultunk el, hanem a **gyermekközpontú, testet – lelket - szellemet** erősítő nevelés irányába. Diákjaink számára biztosítjuk az egész napos hasznos foglalkoztatást.

Hangsúlyt helyezünk a **vidéki ember életét** meghatározó gazdálkodásra, a növénytermesztésre és az állattartásra, amely része a szerves műveltségünknek. A **munkavégzés, a felelősségtudat a gondozás és gondoskodás** napi gyakorlata harmonikusan illeszkedik a kamaszok tapasztalati igényeihez.

A tudás nem öncél, hanem hasznos ismeret, hogy ki-ki a dolgát találja meg a teremtett Világban. A közösséget erősítik, amely kalákában és életformában a **„közösség az első és a legfőbb személy”**.

Mindez, ma már csak a vidéki, még **természetes tájban, családias környezetben valósítható meg**, ahol **erős helyi közösség segíti** a pedagógus csapat tevékenységét.

A **segítő helyi közösség sajátja a Gimnázium**, amely **ezer szállal kötődik** minden értékhez, ami itt megtalálható: **a népszokásokhoz, a mesterségekhez, az ünnepekhez** és a mindennapi élethez.

A magyar műveltségre épülő tudást módszerként alkalmazzuk az iskola működési rendjének kialakításában, az ismeretszerzés folyamatában.

Az elmúlt években nagyon sok segítséget kaptunk szakemberektől, szülőktől a diákoktól. Nagy lendületet jelentett számunkra az **Életiskola program megismerése, majd alkalmazása**.

Az **Életiskola** programban megfogalmazott elméleti elképzeléseket a társintézményekkel, óvodával, művészeti alapiskolával összefogva – tapasztalatcsere, egymás tevékenységeit segítő, összekapcsoló programokon keresztül - elkezdtük alkalmazni az oktatás-nevelési gyakorlatunkban. Ezt a program egyik kidolgozója figyelemmel kísérte és már több éve méri a megvalósulási mértéket, amit dokumentáltunk is.

Az **Életiskola program** és az ide vonatkozó **törvények** kereteihez, elképzeléseikhez igazodva szerveztük meg a Gimnázium működését.

H2O program

„Az elmúlt évek alatt többször módosított tantervek, új tankönyvek bevezetése és módszertani sokszínűség jellemzi a nevelést, oktatást, mégis a tanulók között rohamosan növekszik azok száma, akik a tantárgyi követelményeket csak alacsony szinten tudják teljesíteni, és ismereteiket nem tudják alkalmazni a mindennapi életben.

A H2O Program egy olyan tanítási-nevelési módszer, mely elősegíti a különbözőképpen szocializált, eltérő kulturális háttérrel rendelkező gyermekek együttműködési készségét, mellyel a hátrányos helyzetű tanulók felzárkózhatnak társaikhoz, s a tehetséges fiatalokat is fejleszti.

A program tanítási-nevelési módszere szerteágazó: a tanulói motiváció erősítése, a tanórai differenciálás, a tanulás tanítása, a kommunikációs, a szocializációs készségek, képességek erősítése, a problémamegoldó gondolkodás és együttműködési készség fejlesztése, önállóságra nevelés, csoportmunka, tolerancia az eltérő szociokulturális közegből érkezettek iránt, gyakorlatorientált oktatás, alapkészségek kialakítása.

A H2O fontos eleme, hogy nem kizárólag a hátrányos helyzetű fiataloknak szól, hiszen a csoportmunka és a nyílt végű feladatok a tehetségesebb diákokat ugyanúgy fejlesztik, mint a kevésbé tehetségeseket.

Az órák húsz százalékában ajánlott ilyen módszerrel oktatni a gyerekeket, a másik nyolcvan százalék a pedagógus választásán múlik, akár hagyományos, frontális tanórát is szervezhet.

A H2O Program általános iskolai bevezetése a tapasztalatok szerint 5 tanévet igényel. Iskolánkban a 2015-2016. tanévben kezdtük el bevezetni, hiszen 2015 nyarán és ősszel sikerült pályázati forrásból a tantestület csaknem felének a 90 órás tanfolyamot elvégeznie. Azóta bemutató órákkal, belső továbbképzésekkel, KIP-es órák és módszertani anyagok feladatbankjának összeállításával, KIP-es iskolák konferenciáin való részvétellel képezzük magunkat.

A program a diákok körében nagyon hamar népszerű lett, a gyerekek élvezik ezeket az órákat, kreatív gondolkodásra készíteti őket. A szünetekben és a tanórán kívüli foglalkozásokon, valamint a nyári táborokban is szívesen játszanak diákjaink a táblás játékokkal.

A H2O Program módszertani elemei, melyeket iskolánkban is használunk:

1. Komplex Instrukciós Program
2. Logikai Táblajáték Program
3. Generációk Közötti Párbeszéd Program

A Komplex Instrukciós Program

Egy kimondottan speciális csoportmunkán alapuló módszer, amely a tanulókat életszerű és élményszerű személyes tapasztalatokhoz juttatja az iskolai munka során, s ami lehetővé teszi, hogy a legtehetségesebbek és a tanulásban lemaradók együtt fejlődjenek.

A Komplex Instrukció Programnak három fő jellemzője van:

– A többféle képességet felszínre hozó tananyag összeállításánál elsődleges cél a tanulók magasabb szintű gondolkodásának előmozdítása egy központi téma, egy alapvető kérdés köré szervezett csoportmunka segítségével. A nyitott végű, több megoldást kínáló feladatok biztosítják a tanulók egymástól független, kreatív gondolkodását, problémamegoldó képességének fejlesztését. A módszer egyik legfontosabb jellemvonása, hogy a feladatok megoldása különböző képességek alkalmazását teszi lehetővé, tehát a különböző szociális háttérrel, tudással rendelkező gyerekeknek alkalmuk nyílik a feladatok sikeres véghezvitelére, a csoportmunka megoldására.

– A speciális munkaszervezés lehetőséget ad a pedagógusnak arra, hogy a feladatok sikeres végrehajtása érdekében megtanítsa a gyerekeket a csoporton belüli együttműködési normákra, a munkában a meghatározott szerepek elsajátítására. A pedagógusnak az óra során alkalma nyílik a csoport egésze és a csoporttagok egyedi munkájának követésére, és az osztályon belüli hierarchikus rendnek a megváltoztatására, mely alapján véve felelős a csoporton belüli egyenlőtlenség kialakulásáért.

–Tudjuk, hogy a csoportmunka során a tanulók nem egyenlő mértékben vesznek részt a munkában, és emiatt a tanulásban való részvétel is egyenlőtlen lesz. A Komplex Instrukció Programban a pedagógus minden diáknak megadja a lehetőséget a munkában való egyenrangú munkavégzésre, tudatosítja, hogy mindenkinek van olyan képessége, amely alkalmassá teszi a feladatok megoldásában való sikeres közreműködésre.

A tanulók csak végső esetben fordulnak segítségért a pedagógushoz, hiszen lehetőségük nyílik a feladat egymás közötti megbeszélésére. A csoportban a tanulónak eltérő szerep jut: kérdez, előad, beszerzi az anyagot, elsimítja a konfliktusokat stb. A szerepek az egymást követő csoportmunkák során cserélődnek. Ez elősegíti a csoporttagok közötti együttműködést, a szerepek elsajátítását, a mások iránti tisztelet kialakulását.

Az egyéni feladatot úgy kell meghatározni, hogy a diáknak szüksége legyen a csoportfeladat eredményére, vagyis máris jelentkezik annak igénye, hogy a közös

csoporthelyi feladat végrehajtása megfelelő színvonalú legyen az egyéni továbbhaladás érdekében. A Komplex Instrukciós Programban a csoporttevékenység az osztálytermi munka magja, de nem kizárólagosan. A csoporttevékenység beépül a tananyagba. A Komplex Instrukciós Program alkalmazására lehetőség van többek között egy anyagrészt összefoglalásánál, egy új tananyagrészt előkészítésénél, de új ismeret szerzésére és feldolgozására is alkalmat adhat. Ezt a csoportmunkát a tanítási órák körülbelül egyötödében alkalmazzuk. Bár az órai munka legfontosabb része a csoportfeladat, a munka minden esetben egyéni feladatmegoldással zárul.

A módszer alkalmazása során megfogalmazott sokféle képességet igénybe vevő, nyílt végű feladatok azonban már a kezdő szakaszban lehetőséget nyújtanak a tanulók motiválására, erősségeik fejlesztésére, gyengeségeik kezelésére.

Fontos szempont még, hogy a módszer alkalmazása során nincs szükség új tankönyvekre, különleges eszközök beszerzésére, mert az a tanárok, tanítók fantáziájára, alkotó kedvére épül.

Logikai Táblajáték Program

Az iskolában bevezetett logikai és táblajáték-foglalkozások fő célkitűzései között szerepel a gyerekek értelmi képességének fejlesztése, a szabadidő igényes, tartalmas eltöltése, a társas élet erősítése, a rendszeres megmérettetés, versenyzés és a hagyományápolás. Az emberiség legnagyobb szellemi alkotásai közé tartoznak a táblajátékok. Szűkebb értelemben valamilyen téglalap vagy négyzet, esetleg hatszög alakú, mezőkre vagy pontokra felosztott játéktéren, táblán korongokkal, golyókkal vagy bábuval játszott játékok. Tágabb értelemben idesorolhatóak a dominók, a különböző geometriai formákat felhasználó tologató játékok is, mint amilyen a pentominók vagy a tangram. táblajátékok. A palettát színesítik a kártyajátékok, keresztrejtvények, sík- és térbeli kirakó játékok, dobókockás játékok és a logikai rejtvények is.

A tanulók a táblajátékon keresztül képessé válnak a pontos, kitartó, fegyelmezett munkára, törekednek az önellenőrzésre és képesek lesznek várható eredmények becsülésére.

Az intellektuális képességek fejlesztése mellett a nevelési célok között szerepel a különböző viselkedésformák kialakítása, pl. a nyerő és vesztes helyzetek, a kitartás, az elszántság, a célorientáltság, a merészség, a kockázatvállalás és megfontoltság, a határozottság, a felelősségvállalás, a szabályok betartása. Ide soroljuk a kudarc-tűrési, türelem, kapcsolatteremtés, empátia, együttműködés, udvariasság, fegyelmezettség, rendszeret és nem utolsósorban a sikerorientáltság, talpraesettség fejlesztését is. A logikai játékok jól használhatóak a konfliktushelyzet kezelésénél is.

A táblajáték alkalmazásának egyik nagy hozadéka a csapatmunkára való alkalmasság kifejlesztése, amelyben elsősorban a kommunikációs és elemzőképesség kap helyet. A logikai játékokat remekül tudjuk alkalmazni frontális, egyéni, páros és csoportmunkában, személyre szabottan, differenciáltan.

Nevelési célunk, hogy biztonságos, derűs légkörben, egyéni képességeiknek megfelelően fejlesszük a gyermekeket az életkoruknak legmegfelelőbb eszközzel, a játékkal. Emellett konkrét célunk, hogy az általános iskolai tanulmányaik befejeztével a gyermekek legyenek életkoruknak megfelelően önállóak, magabiztosak, legyenek képesek gondolataikat érthetően közölni, tudjanak a közösség elvárásaihoz megfelelően alkalmazkodni, érzelmeiket szocializált formában kifejezésre juttatni.

Generációk Közötti Párbeszéd Program

A jó közösségi iskola jellemzője az iskola nyitottsága. A nyitottság egyrészt azt jelenti, hogy a szülők aktív szerepet vállalnak az iskola életében, másrészt az intézmény olyan szolgáltatásokat nyújt, amelyet nem csak a diákok vehetnek igénybe. A Generációk Közötti Párbeszéd Program a fenti törekvéseket valósítja meg. A foglalkozások a gyerekek és a szülők kölcsönös együttműködésén alapulnak

Fő cél, hogy a gyermek és a felnőtt egymástól tanuljon, kapcsolat alakuljon ki a generációk között, megismerjék egymást, a múltat, és beszéljenek a jövőről. A program célzottan szolgálja a gyermekek és családtagjaik közötti kommunikációt.

A tanulók csoportokba szerveződve, különféle szerepeket vállalva, felnőttel együttműködve szereznek információt a környező világról, az emberekről.

Meggyőződésünk, hogy a nyitottság biztosításával ismertebbé és elfogadottabbá válik az intézményünkben folyó nevelési-oktatási munka.

A program legfontosabb eredménye a párbeszéd iskola-tanuló-szülők, családtagok között.” /Fábián Judit/

Abai életfa program:

„Ez a szó, „életfa” nagyon sokat jelent. Kapcsolatot a múlttal és a jövővel, utat, ami mélységből a magasságokba visz, élő, élettel teli fát, ami mindig volt, és mindig is lesz majd. Gyökerei a mi gyökereink, ágai pedig az áldott napsugár felé törnek. Azt fejezi ki, hogy sokfelé ágazhat, sokfelé nyúlhat, de gyökerei ugyanazt a magyar fát táplálják, ágai pedig ugyanahhoz a törzshöz tartoznak.

Az „Abai életfa program” alapja a magyar népművészet. Célja, hogy hagyományos kultúránk időtálló értékei a XXI. század kihívásainak is megfelelően, a lehető legteljesebben jelenjenek meg a tanítványaink mindennapjaiban.

Mit teszünk az Abai életfa programban?

Egybefűzzük, összekapcsoljuk az alapfokú művészetoktatási tananyagot a hagyományörző tevékenységekkel, az évkör adta természetes ritmussal, a hétköznapi és ünnepek lényegének személyes megélésével, a közösen megtapasztalt élmények erejével.

A falusi embert mindig a közösség tartotta meg, és erre a megtartó erőre a jövőben ugyanúgy szüksége van, mint a régebbi időben volt. A falusi lét természetes közege ez, melyből az ember táplálkozhat, töltekezhet. A népi kultúra nem túlhaladott, vagy elavult. Az életet viszi tovább, az élet tiszteletét, óvásának köteleességét.

Hogyan valósul meg az Abai életfa program?

Célunk, hogy a gyerekek úgy ismerjék meg a hagyományainkat, hogy megélik azt a mindennapokban. Megfigyelik a természet törvényszerűségeit, az esztendő, az élet körforgását, és az erre felfűzött ünnepek és hétköznapi váltakozása között élnek meg

az iskolai mindennapjainkat és jeles ünnepeinket annak érdekében, hogy egészséges testtel, lélekkel és szellemmel növekedjenek fel. A magyar népművészet kiadhatatlan kincsestára a tudásnak, a XXI. században is bátran meríthetünk belőle.

Közösségépítő célok természetesen csak közös jó szándékkal valósulhatnak meg.

Az Életfa programban végző 8. osztályos tanulók megfelelő alapot kapnak ahhoz, hogy az Atila Király Gimnáziumban eredményesen folytathassák tanulmányaikat sikeres felvételi vizsga esetén.

Olyan iskolát képzelünk el magunknak, ahol az a tudás és tapasztalat, ami évszázadok óta a miénk, beépül a gyerekek életébe, segítve őket abban, hogy általa rendezzék önmagukat és környezetüket is.”

/Tömör Zsuzsanna; F. Korcz Judit/

Az Atila Király Gimnázium, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola működése

Az Atila Király Gimnázium:

Bevezetés:

Az intézmények közötti szorosabb szakmai együttműködésre törekszünk, ezt szolgálja az áttanítások rendszere.

Olyan intézményt hoztunk létre, amely sikeresen oldotta meg az alábbi célkitűzéseinket:

- sikerült a tanulóinkban jelentősen csökkentenünk a szorongásaikat és félelmeiket;
- erősödött az önbizalmuk és önismeretük;
- képesek a belső motivációra az ismeretszerzés folyamatában;
- nyugodt, családi légkör uralkodik az intézményben;
- a mindennapokban megvalósul a szolidaritás és a tolerancia, legyen az a játék, a tanulás, vagy más területek;
- az Életről a maga Teljességében képesek gondolkodni;
- önálló tárgyi és szellemi alkotásokat hoznak létre;
- jelentősen javult a problémamegoldó képességük;
- iskolánk erőszakmentes.

Intézményünk **négy évfolyamra tagolódik**, amely négy általános gimnáziumi évből áll.

A „második hetes” 14 éves kori változások feldolgozását kívánjuk megkönnyíteni, segíteni, pozitívan megélni, hiszen: „a serdülőkori élmények alapja annak a

változásnak az átélése, amely a gyermekkorhoz viszonyítva jelentkezik a fejlődő ember életében. A változás kétirányú: testi és lelki, a **második születésnek** is nevezik. Az új, ami megszületik: az én, a „saját külön” világ, amelynek felfedezése elválasztja a serdülőt addigi életétől.” / Magyar Református Presbiteri Szövetség/

A kilencedik évfolyamról

A gimnázium kilencedik évfolyammal indul, amelynek feladata, hogy a nyolcadik osztályból érkező tanulóinkat kimozdítsa a **külső kényszer** hatására történő ismeretszerzésből és kialakítsa a **belső motiváltságot**.

Ez az időszak segíti a tanulókat, hogy megszabaduljanak az évek alatt kialakult szorongásaiktól és féleleimektől. Arra törekszünk, hogy a passzív befogadás helyett a beszélgetések, viták, érvelések, vagy éppen az elmélyülés során teret adjunk a bennünk élő gondolatok, felismerések megszületésének. Közös keressük a felvetett kérdésekre a válaszokat, a megoldásokat, amelyek száma akár annyi is lehet, ahányan vagyunk.

Az alá-és fölé rendelt kapcsolati viszony mellett így megjelenik a mellérendelő, partneri viszony is.

A tananyag központúság helyett az EMBER-t, az ÉLET-et állítjuk a figyelem középpontjába.

Kiemelt feladat az ismeretek elméleti és gyakorlati alkalmazása, a közvetlen tapasztalás, az alkotó tevékenységek végzése, az évköri ünnepek megélése, a kézműves foglalkozások a néptánc. A tanév során gyakran élünk a projekt-módszeres lehetőségekkel – lehetőségünk nyílik a műveltségi területek összekapcsolódására.

A tanulók értékelése igazodik az élethez, nem feltétlenül számokkal kifejezett mérésre támaszkodunk, hanem azt vizsgáljuk, hogy sikerült-e az együttes élmény közegét megteremteni, ahol mindenki azt érezheti, hogy köze van ahhoz, amit csinál, ezért szívesen fektet energiát a tevékenységébe, ily módon elkezdünk a belső mércénk szerint dolgozni. Alkalmazzuk az **egyéni elbírálás, értékelés** egyéb lehetőségeit is, mint a tanári elbeszélgetés, az önmagához képest történt változások mérését, és az önértékelést.

A tantárgyak úgy vannak csoportosítva az órarendünkben, hogy a szellemi, a fizikai a lelki harmóniát fenntartsuk. Fontos, hogy a látás, a hallás (érzékszervi) és a mozgás (fizikai) aktívan legyenek bevonva az ismeretszerzés és tanulás folyamatába, mert ennek hiányában sérül a belső gondolkodás képessége, az érzékszervek tompa, passzív állapotba kerülhetnek.

A tantárgytömbös tanulásról

A Székesfehérvári Tankerületi Központtal született megállapodás alapján ezeket a döntéseket hozzuk:

Az osztályozóvizsga csoportos oktatás kivezetése elkezdődik a 2019/2020-as tanévtől. Ez azt jelenti, hogy felmenő rendszerben vezetjük ki ezt a rendszert. A 2021/2022-es tanév lesz az utolsó, amikor osztályozóvizsga csoportos rendszerben tanuló diákok is járnak a gimnáziumba. Az osztályozóvizsga csoportok száma folyamatosan csökken.

2019/2020 magyar, matematika, történelem, angol, német

2020/2021 magyar, matematika, történelem

2021/2022 magyar, matematika

Nemzeti Alaptanterv (melléklet a 110/2012. (VI.) kormányrendeletéhez), III. rész
Glosszárium: A tartalmi szabályozással összefüggő kifejezések, definíciókból idézzük a tantervi idő felosztásával kapcsolatban:

„A jogszabályokba (finanszírozási és mentálhigiénés szempontokat összefüggésükben mérlegelve) foglalt tanítási idő pedagógiai céloknak megfelelő felosztása tantárgyak és évfolyamok szerint. Hagyományosan heti óraszám, újabban tanévi összórászám szerepel a tantervekben, jelezvén, hogy didaktikailag elfogadottak az epochális megoldások (projekthetek, modulok, kurzusok stb.) is.”

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 13. § (1) Az iskolában a helyi tanterv alapján kell megszervezni a tanulókat, az egyes évfolyamok, ezen belül az egyes osztályok, valamint az osztályokon belüli csoportok tanítási óráit. A tanítási órák megszervezhetők különböző évfolyamok, különböző osztályok tanulóiból álló csoportok részére is. **A csoportok kialakítása az intézményvezető joga.**

Iskolánkban sokat gondolkodtunk azon, hogy miként tudnánk még hatékonyabbá tenni a nevelési-tanulási folyamatot. Kerestük azokat az elveket és módszereket, amelyek a segítségünkre lehetnek. Áttanulmányoztuk az alternatív iskolák elveit és programjait; olvastuk a magyar pedagógia klasszikusait: Karácsony Sándor, Németh László, Klebelsberg Kuno és mások írásait.

Megvizsgáltuk, hogy milyen egy átlagos gimnáziumban tanuló diák napirendje, hogyan is működik a gimnáziumi oktatás a mindennapokban?

Megkérdeztünk tanárokat és diákokat is erről, és azt tapasztaltuk, hogy jelentős gondot jelent a napi tantárgyi információ tömeg, a sok tantárgyra való felkészülés és megfelelés.

Sok esetben nincs lehetőség az adott tárgyban az elmélyülésre, az egyéni problémák, vagy felvetések megvitatására, a tananyag összefüggéseinek megértésére sem.

Az ismeretszerzés, a tanulók jelentős hányadának, kudarc élményként jelenik meg, amely egyre komolyabb sérülést jelent az érzelmi intelligencia számára. A tanulást

külső kényszerként élik meg így rohamosan gyengül a belső gondolkodásuk, amely nélkül az ismeretszerzési folyamat egyre felszínesebbé válik.

Mindezek enyhítésére a „**csöpögtetett**” ismeretszerzés helyébe **a tantárgytömbös tanulási módszert vezettük be**, természetesen a tantervi követelmények és a törvényes keretek betartásával, azért hogy megpróbáljuk feloldani a tantárgyi szétdaraboltságból fakadó hátrányokat.

Az érettségi fő tárgyak és a hozzájuk párosított tantárgyak jelentik a tantárgytömböket, ezért létrehoztuk:

- 1 a magyar nyelv- és irodalom – és rajz és vizuális kultúra;
- 2 a történelem – földrajz - és biológia;
- 3 a matematika - fizika;
- 4 idegennyelvi - és művészetek tantárgytömböket.

Minden tanuló az adott évben választott a tantárgytömbök közül és felállíthatta a saját „életpályáját” a következő négy tanévre.

A második idegen nyelv, a kémia, a testnevelés, a logika, rajz, ének az informatika, társadalomismeret, úgynevezett „beúszó” tárgyanként, évfolyamonként jelennek meg.

A tantárgytömbökben több évfolyam tanulói tanulnak együtt. Felméréseink alapján ennek sok előnye van, mert együtt van több korosztály, segítik egymást, van idő az elmélyülésre, az egyéni fejlesztésre, az ismeretek alkalmazására, a terhelés elosztására, a vizsgarutin megszerzésére, a teljesítőképesség növelésére.

A tananyag feldolgozása a diákokkal egyeztetve heti, vagy más egységekben történik; előre megbeszélve az osztályozóvizsgák időpontjait.

A tantárgytömbös tanulást kiegészíti a sok mozgás, a tánc, a testnevelés, a népi játék, a kézművesség, drámafoglalkozás, irodalmi, zenei és egyéb alkotási lehetőség.

Az a tanuló, aki előrehozott érettségét tett valamelyik tantárgyból a következő években visszataníthat a futó tantárgytömbökben, ezáltal a szerzett tudás azonnal hasznosul.

Nagy gondot fordítunk a már tanult tantárgyak szintfenntartására, és az érettségire való felkészítésre.

Összegezve a következő előnyökre építünk:

- „Tanulj, hogy taníthass” elv érvényesülése;
- Tanulópárok létrejötte;
- A tananyag elsajátításának egyénre szabhatósága, rugalmassága;
- A különböző képességű diákok tehetséggondozása;
- A tanár és diák közötti kooperatív együttműködés erősítése;
- A tanár személyiségének életszerű megjelenése;

- A kiscsoportos foglalkozások alkalmazása;
- A tantárgyak intenzív tanulása, tananyag megszakítás nélküli tanulása, az összefüggésekben való elmélyülés lehetősége;
- Színesebb, változatosabb pedagógiai-nevelési módszerek alkalmazása;
- A tanulás életterének kibővíthetősége;
- A tantárgyi tömbökben közösen tanuló különböző életkorú diákok együttműködése;
- A csoportos foglalkozások mellett megmarad az osztályközösségi forma is.

Az Atila Király Gimnázium, Általános Iskola és Művészeti Iskola

Aba Sámuel Tagiskolájának működése:

Az általános iskolai oktatás két helyszínen (Szent István király tér 7., valamint Béke tér 1.) és három iskolaépületben folyik. Intézményünkben 8 évfolyamon, 20 tanulócsoporthoz tartozik a tanítás. Minden osztálynak külön tanterme van. Az utóbbi pár évben mindkét helyszínen különböző pályázatokból korszerűsítették az iskolaépületet. A Béke téren a művészeti irányultságú osztályok diákjai tanulnak az Abai életfa program alapján.

A város külterületéről (Bodakajtor, Belsőbáránd), valamint a szomszédos településről (Sárkeresztúr) a diákokat iskolabusz szállítja.

A tantestületünk tagjai végzettségüket tekintve egyetemi és főiskolai végzettségűek.

Az iskolai munkát egy pedagógiai asszisztens és két iskolatitkár segíti.

IKT-s eszközök közül 12 digitális tábla, 10 tablet, 138 tanulói laptop, 16 számítógéppel géppel felszerelt nyelvi labor, valamint két számítástechnika terem (összesen 58 számítógéppel) segíti a korszerű oktatást.

Az elmúlt tanévben sikerült mind a két helyszínen az iskolaudvaron lévő játékteret fa játékokra lecserélni az intézmény alapítványába befolyt összegből.

A tagiskolában két nagy munkaközösség (alsós, felsős) működik, mely havonta tart megbeszéléseket. A két munkaközösség-vezető az iskola vezetésével hetente megbeszéli az aktuális teendőket. Ezen kívül szaktárgyi (humán, matematika, természettudományi, sport, művészeti, fejlesztő, ÖKO, gyógypedagógiai, idegen nyelvi) munkaközösségek is dolgoznak.

Nevelőtestületi értekezlet és fogadóórát havonta egyszer tartunk az iskolában.

Korábban három irányultságú (sport, művészeti, iskolaotthonos) osztályt indítottunk. Ma már a csökkenő tanulólétszám, valamint a mindennapos testnevelés bevezetésével a művészeti irányultságú és iskolaotthonos osztályokat indítunk.

Az iskolaotthonos osztályba járó tanulók délelőtt és délután tartják meg a tanóráikat, és a házi feladataikat is az iskolában végzik.

A művészeti irányultságú osztályoknak a szabadon tervezhető órakeretben alsó tagozaton osztályfőnöki, felső tagozaton dráma órát tartunk, valamint rajz óraszámot emeltünk.

Iskolánk széles kapcsolati rendszerrel rendelkezik. Az eredményes működés feltétele a korrekt kapcsolat kialakítása ezekkel az intézményekkel és szervezetekkel.

Településünk önkormányzata továbbra is vállalta iskolánk működtetését. Több éve biztosítja délutánonként a gyermekek lovagoltatását, kézilabda szakkörét. Intézményünk továbbra is segíti a település programjainak megvalósítását (Népmese Napja, települési adventi gyertyagyújtások, Magsztrátus Napja).

Az Iskolaszék fontos feladata, hogy a szülők széles körének aktivitására szülői támaszkodhassunk. Segítségünkkel minden évben bált szerveznek a szülők, melynek bevételét a diákokra fordítjuk.

Az Abai Magsztrátussal, a helyi egyesületekkel, intézményekkel, civil szervezetekkel és a helyi lakosokkal szorosán együttműködünk, hiszen sok segítséget tudnak nyújtani a programjaink megvalósításában.

Iskolánk céljai a tanulók sikeres nevelés-oktatása érdekében

A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztése.

Az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása.

Korszerű természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép kialakítása.

A nemzeti hagyományokat és az iskolai tradíciókat őrző fiatalok nevelése.

A tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén.

Tanulóink önismeretének fejlesztése, autonóm személyiségek kialakítása. Olyan személyiségek fejlesztése, akik kellő önismerettel rendelkeznek, akik önállóan döntenek képességeiket, lehetőségeiket ismerve. Így egy következő életszakaszban képesek az önmegvalósításra. Felkészítjük őket az esetleges kudarcok elviselésére is.

Az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése.

Célunk, hogy tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiéné fontosságával.

Az ökotudatos magatartásformák kialakítása a tanulóknál.

A diákok morális és esztétikai szemléletének alakítása, az értékes alkotások iránti igény megalapozása.

Az Aba Sámuel Tagiskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban a következő pedagógiai alapelveket szeretnék érvényre juttatni:

1. Az iskolában olyan légkört kell teremteni, ahol a tanulók otthon érezhetik magukat.

Ennek keretében:

- a tanuló személyiségét tiszteletben kell tartani,
- a gyerekeket be kell vonni saját iskolai életük megszervezésébe,
- a tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe veszik,
- a diákok előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várnak el tőlük,
- minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
- az iskolai életben szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakulására kell törekedni:

tanuló és tanuló,

tanuló és nevelő,

szülő és nevelő,

nevelő és nevelő között.

2. Az iskolában a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alpműveltséget nyújt,
- az iskola olyan- az emberre, a társadalomra, a művészetekre, hagyományokra, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó – ismereteket közvetít, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
- az iskola oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látja,
- fontosnak tartja, hogy a tanulók elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit,
- fontos a tanulási kompetenciák fejlesztése,
- törekedni kell a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- segíteni kell a tanulóknak észrevenni és értékelni a jót, megelőzni, felismerni a rosszat,
- törekedni kell az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- meg kell ismertetni a diákokkal a nemzeti kultúra és történelem eseményeit, kiemelkedő személyiségeit és hagyományait, hogy mindezek megbecsülése révén fokozódjon a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretet.

3. Az iskola folyamatosan részt kíván venni a lakóhely életében.

Ennek érdekében:

- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal,
- lehetőséget teremtünk, hogy az iskola életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők, valamint az érdeklődők (nyitott napok, közös rendezvények, helyi televízió felvételei, iskolai honlap működtetése),
- ápoljuk és bővítjük a kapcsolatokat a társintézményekkel,
- az eddigi hagyományokhoz híven – továbbra is részt veszünk a különböző helyi programokban

A Sárköz Alapfokú Művészeti Iskola tagintézményének működése:

„Az iskolában folyó nevelő oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai:

1. Nemzeti Hitvallásunk gondolatai, és iskolánk szándékai egybecsengenek:

„Valljuk, hogy a huszadik század erkölcsi megrendüléshez vezető évtizedei után múlhatatlanul szükségünk van a lelki és szellemi megújulásra.

Bízunk a közösen alakított jövőben, a fiatal nemzedékek elhivatottságában. Hisszük, hogy gyermekeink és unokáink tehetségükkel, kitartásukkal és lelkierejükkel ismét nagyra teszik Magyarországot. Alaptörvényünk-jogrendünk alapja: szerződés a múlt, a jelen és a jövő magyarjai között.” (Magyarország Alaptörvénye 2011. április 25. Nemzeti Hitvallás)

Számunkra a „múlt, a jelen és a jövő” a magyar népművészet, a hagyományos falusi kultúra, hiszen vidéki oktatási-nevelési intézmény vagyunk, ezek a mi gyökereink.

A magyar népművészet kiapadhatatlan kincsestára a tudásnak, a XXI. században is bátran meríthetünk belőle. Úgy gondoljuk, hogy **a kisgyermekből kisarjadó természetes életöröm, megismerési vágy fenntartható, ezáltal a belőlük táplálkozó életfa növekszik, fejlődik, terebélyesedik és reméljük erőt ad a folytonos változásra, megújulásra, és – a régieken alapuló – új értékek teremtésére.**

Olyan iskolát képzeltünk el magunknak, ahol az a tudás és tapasztalat, ami évszázadok óta a miénk, beépül a gyerekek életébe, segítve őket abban, hogy általa rendezzék önmagukat és környezetüket is.

Mi is valljuk Sebő Ferenc szavait a magyar népművészettel kapcsolatban:

*„Nyugaton tanfolyamokat találnak ki az utcáról összeterelt, szerencsétlen, gátlásos embereknek, és a zenével, tánccal különböző tornagyakorlatokkal oldják fel a gátlásaikat. Nekünk itt vannak a hagyományaink, érdekesek is, szépek is, meg is tudjuk mutatni őket, de mi a nyugati kitalált tornagyakorlatokat utánozzuk. Most kellene nekünk, magyaroknak nagyon észnél lenni! **Ne felejtsük el, ami értékes, ami hasznos, ne fussunk olyan szekerek után, amelyek már rég elmentek. Olyan divatokat, áramlatokat kezdünk utánozni, amelyek Amerikában és Nyugat-Európában már húsz-harminc éve lefutottak. Ez provincializmus. Nekünk a saját szekerünkön kell maradnunk, ha azt akarjuk, hogy egyenrangúan tudjunk részt venni az unióban. Rengeteg dolgot tudnánk a hagyományunk és a tudományunk segítségével felmutatni. Csak először magunknak is meg kellene ismerkednünk a hagyományainkkal. A hagyomány pont annyit ér, amennyit a tudomány feltár belőle. Ezt műveletlenül nem lehet csinálni. Az európai kultúra nálunk még élő dolog, odaát már rég elfelejtették.***

Tudós szorgalommal el kell sajátítanunk a hagyományainkat, hogy közvetíteni tudjuk.

Rendkívül fontos, hogy amíg gazdagítható a gyermek érzélemvilága, és ez elsősorban a 18 év alatti életkor, addig a művészeti nevelésre, a befogadás képességének fejlesztésére helyeződnek a hangsúlyok. A **kreatív művészeti tevékenységek fejlesztése** a gyerekek valamennyi tanulási képességére kihat. Az ilyen tevékenységet folytató gyerekek a közismereti tárgyak területén is jobban teljesítenek, és felnőtt életükben is kreatívabban oldják meg az élet adta problémáikat.

Fontosnak tartjuk a **színvonalas művészi értékek közvetítését**. Nem szeretnénk olyat képviselni, ami silány, giccses, abból így is éppen eleget látnak, hallanak a médiákból.

Iskolában nem elitképzés folyik, hanem alapfeladatot teljesítünk azzal, hogy különböző szociális háttérrel rendelkező gyerekek művészeti nevelését vállaljuk fel.

A művészeti iskolának alapítása óta nagy felelőssége van abban, hogy **„csak tiszta forrásból”** táplálkozzon, és hiteles, időtálló, értékes kultúrát közvetítsen. Ez a feladat napjainkban minden eddiginél nehezebb. Mindannyian tudjuk, hogy mindent elborít a „kulturális szemét”, a könnyen fogyasztható-emészthető világ. Ha a gyerek környezetében nem áll valaki, aki „igazit” is mutat neki (különösen, ha a gyerek szociálisan is hátrányos helyzetű), akkor könnyen elhiszi azt, hogy a művészeti tevékenység, teljesítmény és élmény azonos azzal, amit rikító, csillogó show műsorok közvetítenek számára. Ezt pedig nyugodtan nevezhetjük lelki és szellemi alultápláltságnak, mely hosszútávon éppen olyan veszélyes, mint a testi nélkülözés.

2. „Az életben való boldogulásunkat – Önmagunk és embertársaink megértését, elfogadását – nem az teszi lehetővé, amit megtanulunk, még csak nem is az értelmi intelligencia (amely csak bizonyos határokon belül fejleszthető), hanem az **érzelmi intelligencia**, mely a gyermekkori érzelmi biztonság megadásából, **a szabad játék és a művészetek gyakorlásának útján bontakozhat ki igazán, és fejlesztésének nincsenek határai.**”

(Vekerdy

Tamás)

3. A Sárvíz Művészeti Alapiskolában folyó nevelő-oktató munka alapját az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja képezi. A tanterv évfolyamonként meghatározza a javasolt tananyagot, a művészeti ágakat speciálisan, a tanszakokat pedig tartalmilag szabályozza.

Az alapfokú művészetoktatásunk olyan fejlesztő pedagógiát képvisel, melyben a hangsúly a meghatározott követelmények teljesítésével történő képességfejlesztésen van.

Az általunk oktatott tananyag a különböző művészeti területek azon alapvető tartalmait foglalja magába, melyek elengedhetetlenül szükségesek a művészeti műveltség megalapozásához. A tananyag eszköz a tanulók értelmi, érzelmi és kifejező készségeinek fejlesztéséhez.

4. A művészetoktatás során a készség- és képességfejlesztést az ismeretgazdagítást, a személyiségformálás lehetőségeként kezeljük, követelményeit a gyermek életkori, fejlődési jellemzőihez igazítjuk.

5. A művészeti tevékenység - mint minden tevékenység - magában hordozza a személyiségformálás speciális lehetőségét. A tanulók személyiségének komplex fejlesztésére törekszünk a művészeti nevelés által.

6. A művészeti nevelésünk alapja a nemzeti és egyetemes kultúra és a mindennapi élet esztétikai jelentéssel bíró tartománya. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját.

7. Fontosnak tartjuk, hogy a tanulók élményszerűen tapasztalják meg a művészeti stílusok, irányzatok sokszínűségét valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a művészetekben megjelennek.

8. Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megörökítő, átörökítő szerepét. Tanulóink ismerjék fel, hogy az alkotás az egyik legértékesebb emberi alapképesség. Művészeti nevelésünk nagy szerepet játszik tanulóink esztétikai szemléletének megalapozásában, fejleszti kommunikációs képességüket és felkelti az értékes alkotások iránti igényüket.

A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményes önkifejezés

feltételei. A művészeti nevelés, az alkotó típusú tevékenységek megismertetése nagyban hozzájárul az akarati-, alkotó-, alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez.

Kiemelten kezeljük a népművészet anyagi és szellemi kultúrájának megismertetését (Abai életfa program).

9. A művészeti nevelésben mindenki önként, saját elhatározásából vesz részt. A tanulók „bármikor” háttér fordíthatnak a művészeti oktatás lehetőségének, ha az ottani körülményekkel (bánásmód, hangnem, módszerek, légkör, eredmények) nincsenek megelégedve. A tanórák vonzóak, érdekesek, a sajátos formákhoz, körülményekhez alkalmazkodók kell, hogy legyenek. Az érdeklődés felkeltése és folyamatos ébrentartása alapvető pedagógiai feladatunk.

10. A művészeti iskola megteremti annak lehetőségét, hogy tanulóik saját településük kulturális életének aktív részesei legyenek, egyben ízlést formálnak és példát is adnak azáltal, hogy színvonalas produkciókat mutatnak be.

11. Tanulóink ismerjék fel, hogy céltudatos, rendszeres és kitartó munkával lehet csak eredményeket elérni.

12. A művészeti tevékenységek gyakorlása jelentsen kapaszkodót tanulóinknak a felnőtté válás nehézségei, bizonytalanságai között, segítse tanulóinkat a valódi értékek felismerésében. Legyenek nyitottak a világ dolgaira, de tudjanak szelektálni a valóban értékes és a csak annak tűnő dolgok között.

13. Célunk szoros és oldott légkörű tanár-diák kapcsolat kialakítása. Iskolánk mindennapos gyakorlatához tartozik, hogy a tanárok nem tekintélyelvű oktatást folytatnak, hanem a tanórákra jellemző az oldott, vidám, feszültségmentes légkör. Ez hatékonyan segíti az intézmény követelményrendszerének elsajátítását.

A művészet mindig is bizonyos fokú érzékenységet feltételezett, a megújulás, a rácsodálkozás képességét. A csodákban való hitet – valaminek a megőrzését, ami a gyermekkorból való. Ami szavakba nem is önthető, de mégis értelmet ad az életnek. A meg nem vásárolható dolgok varázslatát, egy megvásárolhatóknak tűnő világban.

Szeretnénk, hogy olyan tanítványok kerüljenek ki falaink közül, akik képesek erre a varázslatra: mert tudnak táncolni, zenélni, játszani és alkotni. Közülük kevesen

lesznek hivatásos művészek, de ha művészszerető, műértő felnőttekké válnak, az felbecsülhetetlen erőforrásuk lesz lelkiükben és szellemiükben egyaránt.

Erre alapozzuk iskolánk oktató- nevelő munkáját.

Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Oktató-nevelő munkában kiemelt helyen szerepel a közösségfejlesztés. Arra törekszünk, hogy tanulóink közül minél többen vegyenek részt különböző együttesek munkájában (közös éneklés, zenélés, stb.). Egy táncsoporthoz, kamaracsoporthoz, zenekarhoz tartozás megerősítően hat az egyéni tanulásra is. A tanév során, sok közösségi programot szervezünk: táncházak, bemutatók, fellépések, táborok, külföldi utazások (testvértalálkozások).

II.8. Tanulók, pedagógusok együttműködése

Iskolánkban diákönkormányzat működik, melynek munkáját egy tanár kolléga segíti. Elsősorban a közösségi rendezvények szervezésében és lebonyolításában számítunk a diákok segítségére.

II.9. Szülőkkel való együttműködés

Egy művészeti iskola életében a szülőkkel való viszony az iskola egész létét befolyásolja, meghatározza. A művészetoktatás nem kötelező, teljes egészében a szülőkön múlik, hogy beiratják-e gyermeküket hozzánk, az ő döntéseik befolyásolják iskolánk létét.

Az iskola - gyerek - szülő hármassága az alapja az Abai életfa programnak is.

Ez a hármas a bizalomra épül, a kölcsönös tiszteletre, és az elfogadásra.

Az iskolai programokon szintén fontos szerepe van a szülőknek, részei, részesei a „művészeti” életének.

A szülőkkel való együttműködés formái: írásbeli tájékoztató, iskolai rendezvények, bemutatók, alkalmi beszélgetések, szülői értekezletek félévente.

Iskolánk szülői szervezete hatékonyan segíti az iskolai vezetés munkáját, és az iskolai programok lebonyolítását.

II.10. Tehetséggondozás

Intézményünk alapvető feladata a tehetségek gondozása, a veleszületett vagy szerzett képességek továbbfejlesztése.

A tehetséggondozás feltételei, lehetőségei: - a tehetségek kutatása, felismerése

- megfelelő órakeret illetve tárgyi feltételek biztosítása

- versenyre felkészítés

- szaktáborok szervezése

- tanórai csoportbontás,

differentiálás

A kiemelkedő képességű, „tehetséges” gyerekek szakszerű, hatékony fejlesztése érdekében a művészeti iskola regisztrált az országos „Tehetségpont” hálózatba. Célunk, hogy az egyes területeken ígéretes képességeket felmutató növendékeink a lehető legkorábban, és leghatékonyabban kapják meg a számukra optimális fejlesztést.

Személyi feltételek a művészeti iskolában

A pedagógusokat jó szakmai felkészültség és igényesség jellemzi.

Mivel viszonylag kis létszámú a tantestület, nincsenek szakmai munkaközösségek. Az egyes művészeti ágak munkájának irányítása az igazgató és igazgatóhelyettes feladata.

Az adminisztratív és technikai személyzet száma 3 fő. Munkaköreiket felelősségteljesen látják el, elkötelezettségük az iskola iránt nagyban segíti a pedagógiai munkát.

Tárgyi feltételek

Az iskola felújítása és az új művészeti épületszárny kialakítása 2012-ben készült el az EGT / Norvég Finanszírozási Mechanizmus „Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrációja” elnevezésű projekt segítségével.

Ők voltak azok, akik meglátták iskolánkban az értéket, a hagyományörző Abai életfa programunk pedagógiai

jelentőségét, és a hátrányos helyzetű gyerekek integrációjának lehetőségét. Norvég partnereink folyamatosan figyelemmel kísérik munkánkat.

A norvég pályázatnak, - ami magában foglalja életfa programunkat is - 5 éves fenntartási kötelezettsége van, gyakorlatilag a következő 5 évről van szó, mivel 2012. decemberrel indul.

A tanév során az új épületrészt fokozatosan vettük birtokba. Szaktantermekkel, díszteremmel, irodákkal és egyéb kiegészítő helyiségekkel bővült az iskola.

Ez lehetőségeket nyújt arra, hogy színes programokat tudunk szervezni tanulóinknak, a szülőket vendégül tudjuk látni, a műsorokat, bemutatókat helyben tudjuk megrendezni. Az új épületrész tárgyi felszereltségét szintén a norvég pályázat biztosította.

Az iskola udvarát az építkezés eléggé megviselte, ezt szülői segítséggel, fásítással, virágok ültetésével, kerti asztalok, padok, játékok festésével állítottuk helyre.

A feladatellátási helyeken kialakított szaktantermekben folyik az oktatás. Az itt folyó művészeti oktatást a Sárvíz Alapfokú Művészeti Iskola irányítja, de a működtetésben a helyi önkormányzatok, vagy a helyi iskolák szintén részt vesznek (fűtés, világítás, bútorok biztosítása stb.)

Az iskola a törvény által előírt minimális eszközökkel rendelkezik, de ezek bővítése és karbantartása állandóan szükséges.

2. A KÉPZÉS RENDJE

1. A tanulók felvétele a művészeti iskolába

Iskolánk nem tart felvételi vizsgát. Abban az esetben, ha egy tanszakra több jelentkező van, mint férőhely a jelentkezőket a felvételi meghallgatás eredménye és az alkati megfelelés alapján kell rangsorolni. A tanulók osztályba sorolása életkoruk illetve a teljesítményük alapján kerül sor. Beiskolázási korhatár 6 - 22 éves korig.

ISKOLAI HAGYOMÁNYOK, RENDEZVÉNYEK

Az iskola megalakulása óta kialakította sajátos arculatát. A tudatos hagyományépítésnek köszönhetően a hagyományok és az állandó rendezvények beépültek az iskola életébe.

Ezeknek a programoknak a célja a régi hagyományok élővé tétele, XXI. századi értelmezése, közösségépítés megvalósítása és az, hogy a szülők minél többször betekinthessenek iskolánk életébe, rendezvényeink: lásd az Abai életfa program fejezetben felsorolva.

3. AZ ISKOLA KÜLSŐ KAPCSOLATAI

Az iskola gazdag külső kapcsolatokkal rendelkezik. Szoros a kapcsolatunk: a feladat ellátási helyeken működő iskolákkal, az önkormányzatokkal, helyi intézményekkel (közösségi házak, óvodák).

4. NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

Már 16 éve tart baráti kapcsolatunk az erdélyi TÉKA alapítvánnyal, **akik a múlt évben elnyerték a „Nemzeti Intézmény” rangot.**

Mivel ők is foglalkoznak népzene és néptánc oktatással így szakmailag is segítjük, egymás munkáját, évente közösen veszünk részt egymás szakmai programjain, táborokon.

2013. márciusában sor került a TÉKA, az Abai Gimnázium és a Sárvíz Alapfokú Művészeti Iskola között együttműködési megállapodás megkötésére, melyet Szamosújvár és Aba polgármestere is hitelesített.

A Norvég Alaphoz benyújtott és elnyert pályázat keretében a **Norvég Nagykövetség** munkatársai többször látogattak el iskolánkba, maga a Nagykövet Asszony is részt vett egyik látogatáson és elismerően nyilatkozott az iskolánkban folyó pedagógiai munkáról.

Ez a kapcsolat folyamatos, hiszen az 5 éves fenntartási kötelezettség miatt, figyelemmel kísérik az iskolánkban folyó munkát.

Nemzetközi kapcsolataink egyre bővülnek a testvértelepülési kapcsolatok eredményeképpen, tanítványian rendszeresen szerepelnek Franciaországban, Lengyelországban, Törökországban, Szlovákiában, Németországban, Erdélyben.

5. AZ ISKOLA ELLENŐRZÉSI – ÉS ÉRTÉKELI RENDSZERE

Az intézmény munkájának ellenőrzése

Az ellenőrzés célja a végzett munka értékelése, a nevelés-oktatás eredményességének megítélése, a működés jogszerűségének vizsgálata és biztosítása.

Az iskola belső ellenőrzésének feladatai

Szakmai tevékenységgel összefüggő ellenőrzési feladatok (nevelő-oktató munka ellenőrzése).

A belső ellenőrzés megszervezéséért, az iskola igazgatója a felelős. A belső ellenőrzési rendszer biztosítja az ellenőrzés során felmerülő hibák, helytelen intézkedések kellő időben történő feltárását, fokozza a munka hatékonyságát.

Az iskola belső ellenőrzésekor az alábbi szempontok érvényesülnek:

- Segítse elő a nevelés-oktatás hatékonyságának javulását: a tantervi követelményeknek megfelelően kérje számon az eredményeket a pedagógusoktól,
- Tartsa tiszteletben a nevelők módszertani önállóságát, az elért eredmények tükrében értékelje tevékenységüket.
- Segítse a szakmai, gazdálkodási feladatok legésszerűbb, leggazdaságosabb ellátását.

- Adjon segítséget a pedagógusoknak az Abai életfaprogram megvalósításában a saját területükön.

Az ellenőrzés formái

- óraellenőrzés,
- tanórán kívüli tevékenység,
- beszámoltatás, előadások, hangversenyek
- írásos dokumentumok vizsgálata,
- helyszíni ellenőrzések.

6. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS

7. AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI, A TANULÓ SZORGALMA ÉS TELJESÍTMÉNYE ÉRTÉKELÉSÉNEK, MINŐSÍTÉSÉNEK FORMÁJA

Iskolánk a nevelő-oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Az előírt követelmények teljesítését az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli beszámolója, írásbeli felelete, gyakorlati tevékenysége, illetve produktuma alapján ellenőrizzük.

Az ismeretek számonkérésének tartalmát a pedagógiai programban lévő tantárgyak évfolyamokra lebontott követelményei határozzák meg. Az elégséges szintet a helyi tanterv határozza meg. A számonkérés követelményei csak azok lehetnek, amit a helyi tanterv előír. Félévkor azt értékeljük, hogy a tananyagot időarányosan hogyan sajátították el.

Minden tantárgyból félévente legalább három érdemjegyet kell adni a tanulóknak (kivéve az előképzőn).

Az értékelés alapja a folyamatos teljesítmény, melyet befolyásol a fejlődési ütem. Az értékelés közlésére használt dokumentumok: ellenőrző vagy tájékoztató füzet, napló, bizonyítvány. Az évközi érdemjegyekről, a félévi osztályzatról az ellenőrző könyvön keresztül az év végi osztályzatról a bizonyítványkönyvön keresztül tájékoztatjuk a szülőket.

A tanév során a bemutatókon, pályázatokon, kiállításokon való szereplést is értékeljük, ill. figyelembe vesszük.

A szaktárgyi értékelésnek, folyamatosnak, kiszámíthatónak, konkrétan, igazságosnak, személyre szólónak, egészséges munkakedvet fenntartónak kell lennie.

Az év végi érdemjegy az éves munka, az év végi vizsgák, valamint a bemutatón nyújtott teljesítmény alapján tevődik össze.

Az értékelés fokozatai

Előképző:

- jól megfelelt
  - megfelelt
  - nem felelt meg

Alapfok:

- félévkor érdemjeggyel értékelünk 1-5-ig
  - év végén jeles, jó, közepes, elégséges és elégtelen osztályzatokkal

Továbbképző:

- félévkor érdemjeggyel értékelünk 1-5-ig
- év végén jeles, jó, közepes, elégséges és elégtelen osztályzatokkal.

A vizsgáztatás rendje

- A tanulók év végi vizsgán adnak számot tudásukról (előképzőn nincs vizsga). A 6. évfolyam végén alapvizsgát, a 10. évfolyam végén záróvizsgát tehetnek. A vizsgákra a tanév utolsó három hetében kerül sor.
- A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze a tantervi követelmények figyelembe vételével, mely elméleti és gyakorlati anyagot is tartalmazhat.
- A vizsgázás zártkörű, vizsgabizottság előtt történik.
- A vizsgabizottság tagjait az igazgató jelöli ki, mely két szaktanárból, valamint az igazgatóból vagy annak helyetteséből áll.
- A szaktanár tesz javaslatot a vizsgajegyre, melyet a vizsgabizottság tagjai szótöbbséggel megszavaznak.

Kiegészítés:

- **A tánc tanszak:** nyilvános bemutatói csoportosak. A tanulók egyéni megmérettetése órai keretben (a vizsgabizottság előtt) történik.
- **A dráma- és színjáték tanszak:** az alapfok első két évfolyamának végén a tanulók kötetlenebb formában, a műhelymunka szokásos menetét bemutató formában adnak számot tudásukról.

A harmadik évfolyamtól kezdődően a tanév végén nyilvános tanszaki bemutaton vesznek részt a tanulók, vagy olyan csoportos és egyéni kreatív gyakorlatokat végezhetnek, melyek kapcsolódnak az év során tanultakhoz, és lehetővé teszik az elsajátított ismeretek és készségek kreatív alkalmazását.

A szorgalom értékelése

Valamennyi tanszakon, az előképző kivételével a szorgalmat félévente értékeljük a naplóban és az egyéb dokumentumokban.

Értékelés szempontjai:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- tanulmányi feladatait rendszeresen elvégzi,
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat el is végzi,
- munkavégzése pontos, megbízható,
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként vesz részt.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik,
- a tanórákon többnyire aktív,
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozásokon, vagy versenyeken való részvételt önként nem, vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől,
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti,
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg,
- figyelmetlen, feladatait folyamatosan nem végzi el,
- a tanulásához nyújtott nevelői, vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

Az iskolai jutalmazás formái

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon részt vesz, bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola jutalomban részesíti.

Az iskolában a tanév közben a következő dicséretet adhatók:

- szaktanári dicséret,
- igazgatói dicséret.

A dicséretet a tanuló tájékoztató füzetébe be kell jegyezni. Az iskola a tanév végén, tanévzáró keretében az egész közösség előtt oklevéllel jutalmazza, a kiemelkedő teljesítményű növendékeit.

Az iskolai büntetések formái

- szaktanári figyelmeztetés,
- igazgatói figyelmeztetés, intés, megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Esélyegyenlőségi intézkedések

- Az iskola Térítési és tandíj rendeletében szabályozza a *Hátrányos helyzetű, Halmozottan hátrányos helyzetű és Tartósan beteg tanulók*, valamint a *Gyermekvédelmi támogatásban* részesítettek támogatását.
- Ezen felül biztosítunk még részletfizetési lehetőség is (térítési és tandíjak, kirándulás, tábor) valamint a térítési és tandíj részének elengedését a rászoruló tanulóknak.
- Az iskola rendszeresen szervez olyan közösségi programokat, ahol pozitív megerősítést, jó mintát kaphatnak a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók és szüleik. Ilyen alkalmak a családi napok, bemutatók, táborok, kirándulások.
- Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn a helyi védőnővel, szociális ellátórendszerrel, önkormányzatokkal annak érdekében, hogy a tanulók semmilyen okból ne maradjanak ki a művészetoktatásból.
- Hangszerek, kották kölcsönzését biztosítjuk a zenei tanulmányokhoz, viseleteket és próbaruhát a tánchoz.
- Szükség esetén heti szintű a kapcsolattartás gyakorisága a szociálisan rászoruló családokkal.
- A hátrányos helyzetű és SNI tanulóink esetében osztályfőnökeikkel rendszeres munkakapcsolatot ápolunk a felmerülő problémák megoldása érdekében.
- Iskolánk akadálymentesített, így zenei órákra fogadni tudunk mozgás és látáskorlátozott növendékeket is.
- Oldott munkaléggörrel igyekszünk segíteni a beilleszkedési nehézséggel küzdőket.”

ÉLETFÁ PROGRAM

(az általános iskola és a művészeti iskola közös programja)

Az abai „életfás” osztályok egyik legfontosabb jellemzője, hogy tanulói két oktatási intézménybe járnak egyszerre: beiratkoznak a művészeti iskola előképzőjébe dráma

és néptánc szakra és egyúttal önálló osztályt alkotnak az általános iskolában is. Az életfás osztályok egy épületben vannak a művészeti iskolával. Így növendékeink nemcsak heti 4-6 órára találkoznak egymással, hanem az egész iskolai hetüket együtt töltik.

A szülőket minderről Nyílt napokon, és bemutatókon tájékoztatjuk már az óvodában, így azok íratják a programba gyerekeiket, akiknek szimpatikus ez az oktatási forma.

Az abai gimnazisták (akik az ország minden részéből érkeznek) első évben szintén vállalják, hogy valamennyien beiratkoznak néptáncra, ami egyrészt az osztályközösségük építése szempontjából fontos, másrészt erősíti a gimnázium hagyományörző értékrendjét. Közülük sokan folytatják később is a táncot, a gimnazisták kétharmada a növendékünk.

Személyi feltételek:

A művészeti tárgyakat iskolánk tanárai oktatják a programban. Mellettük rendkívül fontos szerepe van az általános iskolai osztályfőnököknek, tanítóknak, tanároknak, akikkel pedagógusaink napi szinten folyamatos „műhelymunkával” dolgoznak együtt az aktuális feladatokon.

Tárgyi feltételek:

Az Abai életfa program az oktatási intézmények, valamint az abai önkormányzat közös vállalása, álma és erőfeszítése. A Béke téri iskola új, illetve felújított épületeiben együtt kaptak helyet az életfás osztályok, és a művészeti iskola, így az általános iskolai és művészeti iskolai oktatás feltételei is adottak egy helyszínen.

Érzelmi intelligencia fejlesztése:

Az érzelmi intelligencia fejlesztésének kiváló lehetősége a művészeti nevelés.

Iskolánk művészeti óráit kiegészíti, erősíti az általános iskola „életfa programja” is, ami emelt óraszámú biztosít művészeti jellegű, ill. hagyományismereti tárgyakat a szabadon választható 10%, ill. „szabad órakeret” terhére. Így az életfás osztályoknak 1-8. osztályig biztosított pl. a heti 2 rajzóra, vagy olyan magyar órák, ahol népmesékkal, néphagyományokkal foglalkozhatnak.

Mindez alapvető, fontos eleme a programnak. Első osztálytól természetes a gyerekek számára a művészeti bemutatókon való részvétel, hogy erősödjön önbizalmuk, fejlődjön mozgáskultúrájuk, beszédbátorságuk stb. A népi mondókák, gyermekjátékok lehetővé teszik, hogy **a közösen végzett tevékenység erősítse az önbizalmukat, hiszen mindenki együtt táncol, beszél, énekel: nem érzi kiszolgáltatva magát a gátlásosabb gyerek sem ilyen körülmények között.**

Közösségi nevelés:

Minden hónapnak, időszaknak megkeressük a jellemző közegét-tevékenységét. Azt, ami akkor a legerősebb. Úgy gondoljuk, érdemes felhasználni a „régiek” tapasztalatait, megfigyeléseit, hiszen ők azért törekedtek a természet rendjével való szoros együttműködésre, mivel életük, boldogulásuk múltot rajta, a magyar népi erkölcsi értékrendje áthatotta az életüket. Tudták mikor kell mulatni, csendesedni, befelé fordulni, kitárulkozni, hogyan kell ünnepelni. Az életfás osztályok ennek a mintának az alapján a hétfői napot „hétindító” beszélgetéssel kezdik. Ilyenkor mesélnek a gyerekek a hétvégükről, megbeszélik a hét tennivalóit, várható eseményeit. Minden napot napköszöntővel kezdenek. Az órák anyagát igyekeznek lehetőleg az évkör rendjéhez hangolni, a tanterv adta keretek között a természet rendjét megtalálni. Minden hónapra jut olyan közösségi cselekvés, esemény, amiben valamennyi csoport részt vesz.

Például:

- „Fészekrakó” nap az elsősöknek (szülőkkel)
- a kicsik „bevezetése” fogadása zöld ággal és kapuzással (a nagyobb gyerekekkel)
- szüreti mulatság
- Márton-napi játékok
- adventi csendesség
- karácsonyváró művészeti előadások
- családi napok
- közös farsang
- böjti lányos és fiús játékok
- húsvéti tojásírás a lányoknak
- közös húsvét hétfői locsolkodás a fiúknak
- pünkösdi próbák
- táncházak
- év végi bemutatók
- testvérkapcsolatok ápolása a határon túli magyar gyerekekkel.

Felsorolhatatlanul sok lehetősége van annak, hogy tanítványaink megtapasztalják: részei, részesei a közösségnek, ott jogaik és kötelességeik vannak.

Következményekkel, mivel mindenkinek hozzá kell tenni a saját energiáit a közösséghez.

Ez csak az iskolai szint.

Mindezt körülveszi egy olyan település, ami kiemelten fontosnak tartja ünnepeit, hagyományait, közösségeit.

Az Abai életfa programban felnövő gyerekek életének természetes velejárója a közösségi lét.

A szülők sokszor a gyerekek okán, általuk kapcsolódnak be újra a faluközösség életébe.

Hiszünk abban, hogy összefogással, együttműködéssel nagy dolgokat tudunk véghezvinni. Hisszük, hogy az Abai életfa program fontos lépcsőfok Aba felemelkedésében. Hisszük Tanka János abai tanár-költő 1932-ben papírra vetett szavait.

A „megtalált fegyver” egy közösség éledése:

„Ez a könyv fegyvernek készült valamikor, de nem az lett. Mert hiába hiszem, ma még erőtlen ajkam elmondani: a szükségszerűen bekövetkezendő magyar kultúra gyökeres, igazi tere a magyar falu lesz, mert kizárólag csak a magyar paraszt lelkének kollektív, erkölcsi és kulturális tényezőiben vannak megújuló kultúránk életföltételei. Ez ugyan nem tartozik ide, de elmondtam. Még többször is el fogom mondani ugyanitt. Mert ez a kötet első ugyan, de nem utolsó. S hátha egyszer megtalált fegyver lesz?”

Úgy legyen.

Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok:

Oktató-nevelő munkában kiemelt helyen szerepel a közösségfejlesztés. Arra törekszünk, hogy tanulóink közül minél többen vegyenek részt különböző együttesek munkájában (közös éneklés, zenélés, stb.). Egy táncsoporthoz, kamaracsoporthoz, zenekarhoz tartozás megerősítően hat az egyéni tanulásra is. A tanév során, sok közösségi programot szervezünk: táncházak, bemutatók, fellépések, táborok, külföldi utazások (testvértelépülések).

Tanulók, pedagógusok együttműködése:

Iskolánkban diákönkormányzat működik, melynek munkáját egy tanár kolléga segíti. Elsősorban a közösségi rendezvények szervezésében és lebonyolításában számítunk a diákok segítségére.

Szülőkkel való együttműködés:

Egy művészeti iskola életében a szülőkkel való viszony az iskola egész létét befolyásolja, meghatározza. A művészetoktatás nem kötelező, teljes egészében a szülőkön múlik, hogy beiratják-e gyermeküket hozzánk, az ő döntéseik befolyásolják iskolánk létét.

Az iskola - gyerek - szülő hármassága az alapja az Abai életfa programnak is.

Ez a hármas a bizalomra épül, a kölcsönös tiszteletre, és az elfogadásra.

Az iskolai programokon szintén fontos szerepe van a szülőknek, részei, részesei a „művészeti” életének.

A szülőkkel való együttműködés formái: írásbeli tájékoztató, iskolai rendezvények, bemutatók, alkalmi beszélgetések, szülői értekezletek félévente.

Iskolánk szülői szervezete hatékonyan segíti az iskolai vezetés munkáját, és az iskolai programok lebonyolítását.

Tehetséggondozás

Intézményünk alapvető feladata a tehetségek gondozása, a veleszületett vagy szerzett képességek továbbfejlesztése.

A tehetséggondozás feltételei, lehetőségei:

- a tehetségek kutatása, felismerése
- megfelelő órakeret illetve tárgyi feltételek biztosítása
- versenyre felkészítés
- szaktáborok szervezése
- tanórai csoportbontás, differenciálás

A kiemelkedő képességű, „tehetséges” gyerekek szakszerű, hatékony fejlesztése érdekében a művészeti iskola regisztrált az országos „Tehetségpont” hálózatba. Célunk, hogy az egyes területeken ígéretes képességeket felmutató növendékeink a lehető legkorábban, és leghatékonyabban kapják meg a számukra optimális fejlesztést.

1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiségfejlesztés folyamatában négy fontos terület és célrendszer nevezhető meg:

- I az értelem kiművelése (kognitív kompetencia)
- II a szakmai ismeretszerzés (speciális kompetencia)
- III az egészséges és kulturált életmódra nevelés (személyes kompetencia)
- IV a segítő életmódra nevelés (szociális kompetencia)

I Az értelem kiművelésének értékei:

- tárgyi tudás
- felkészültség
- tudatosság
- tehetség
- érdeklődés
- aktivitás
- szorgalom
- munkafegyelem
- szervezethez
- önálló tanulás
- önképzés
- pozitív gondolkodás

Célok:

- a) Az iskola pedagógiai munkájában a legfontosabb a tanítási-tanulási tevékenység, mely középpontjában a motiváló tényezők állnak. Vizsgálatok bizonyítják, hogy a gyermekek tanulását elsősorban a pozitív megerősítés segíti elő. A sikerélmény kitartó tevékenységre sarkall, teljesítményképes tudást eredményez. Az iskolának le kell mondania arról az illúzióról, hogy „kész” tudást adjon. Feladata, hogy szilárd alapot teremtsen, tegye nyitottá, fogékonyra az értékek befogadására a fiatalokat és kreatívvá a szerzett képességek alkalmazásában. Ezért törekszünk arra, hogy iskolánkban minden ez irányú tevékenységet a szemléletesség, a cselekedtetés, az önálló munkáltatás és a differenciáltság hasson át.
- b) Minden tantárgy tanítása, tanulása során az a cél, hogy azt szívesen tanulja a diák, hogy tanulja meg a tanulás sajátos módjait, tanuljon meg tanulni, és ennek birtokában jusson el saját képessége maximumához.
- c) Fejlesszék gondolkodási és problémamegoldó képességüket gyakorlati feladatok megoldásával
- d) Legyenek birtokában a továbbtanuláshoz és sikeres életkezdéshez szükséges ismereteknek és készségeknek; továbbtanulásuk az érdeklődésüknek és képességeiknek megfelelő legyen (felkészültség).
- e) Legyen igényük ismereteik folyamatos bővítésére, a kor igényeihez igazodó tudatos fejlesztésére.
Ismerjék és használják az érdeklődésüknek, képességeiknek és tehetségüknek megfelelő fakultációs, tanórán kívüli szakköri és művelődési lehetőségeket.
- f) Vállaljanak aktív szerepet iskolai és iskolán kívüli, otthoni feladatok végrehajtásában (rendezvények, közélet, bármilyen értékteremtő munka)

Legyenek képesek:

- a megszerzett ismeretek alkalmazására és hasznosítására a gyakorlatban;

- önálló ismeretszerzésre, tudják használni gyűjtőmunkájukhoz az információhordozókat a hagyományostól a legmodernebbekig; tudják színvonalasan előadni ismereteiket anyanyelven vagy idegen nyelven;
- a jelenségek és események ok-okozati összefüggéseinek felismerésére, tudjanak következtetni, elvonatkoztatni, lényegyet kiemelni;
- az iskolán kívül szerzett tapasztalatokat és ismereteket az iskolában tanult rendszerezett ismeretek közé integrálni;
- a munkafolyamat önálló megtervezésére, végrehajtására, értékelésére; feladatmegoldásukat jellemezze: a kreativitás, a célszerűség és az ötletgazdagság;
- a munkafolyamat részfeladataiból (csoportos munkában) kiválasztani a képességeiknek legjobban megfelelő feladatokat, s összehangolt együttműködésre törekedjenek;
- erőfeszítésekre a felmerülő problémák és akadályok leküzdésére; munkavégzésükben legyenek kitartóak;
- átérezni a sikeres, jól végzett munka örömét, ügyeljenek az elvégzett munka külalakjára, esztétikumára; tanulják meg a saját és mások munkájának megbecsülését, értékelését és elismerését;

Feladatok:

- a) Az Élet szeretetére, a tisztességes, eredményes munkavégzés örömeinek megismerésére (sikerélmény) és az Élet megbecsülésére nevelés.
- b) Az ismeretátadás és az ismeret felismerések, -felfedezések folyamatának (tantárgyi programok, tanítás-tanulási folyamatok, értékelési rendszer) az életkori sajátosságnak, az egyéni képességeknek és adottságoknak megfelelő (differenciált módszerek, csoportbontások, fakultációk, szakkörök, egyéni fejlesztési technikák), a tárgyi feltételrendszert figyelembe vevő megtervezése;
- c) Az önálló ismeretszerzés, kísérletezés és a folyamatos önfejlesztés technikájának megtanítása (tanulásmódszertan);
- d) A tévedés és kérdés szabadságának tudatosítása a feladatmegoldás folyamatában; fantázia, kreativitás, ötletesség a megoldások keresésében;
- e) A csoportos munkavégzéshez szükséges szervezési ismeretek és együttműködési technikák megtanítása, gyakoroltatása;
- f) Vonzó tevékenységek és munkalehetőségek biztosítása az iskolában;
- g) Pályázati lehetőségek megismertetése, a részvétel segítése;
- h) A megalapozott (tudatos) pályaválasztás segítése;

II A szakmai ismeretszerzés értékei:

- konvertálható tudás
- alkotóképesség
- szabályalkotás, alkalmazás
- komplexitás
- összehasonlítás képessége
- szakszerűség
- pontosság
- változtatási, fejlődési képesség (egy életen át)

Célok:

Legyenek képesek:

- jelekkel rögzített információ vagy megfelelő alkotás létrehozására;
- a megszerzett szakmai ismeretek folyamatos megújítására;

- pontosan, egyértelműen, megfogalmazni gondolataikat;
- annak felismerése, hogy a bennünk (mindenkiben) rejlő értékek, tehetség felismerése és kibontakoztatása boldogságunk mértéke (mérceje).

III Az egészséges és kulturált életmód értékei: (részletesen az egészségre nevelés programban)

- egészséges életvitel
- tisztaság
- étkezés
- öltözködés
- pozitív életszemlélet
- önismeret (pozitív ÉN-kép)
- udvariasság

Célok:

- a) Ismerjék az egészséges életmód kritériumait, ismerjék meg és tartsák be a higiénés szabályokat.
- b) Ismerjék meg a helyes és egészséges öltözködés, táplálkozás alapjait.
- c) Legyenek ápoltak, ügyeljenek önmaguk és környezetük tisztaságára.
- d) Legyenek tisztában a szenvedélybetegségek egészségkárosító hatásával. Utasítsák el az alkoholt, a drogot és a cigarettát.
- e) Tartsák tiszteletben az alapvető erkölcsi normákat és értékeket.
- f) Törekedjenek saját pozitív és negatív értékeik megismerésére (önismeret).
- g) Legyenek képesek önmagukat és környezetüket reálisan értékelni; tudják elfogadni az őket ért bírálatot.
- h) Ismerjék és gyakorolják a kulturált viselkedés szabályait.

Feladatok:

- a) Az egészséges életmód, táplálkozás, öltözködés, otthon kialakításához szükséges ismeretek nyújtása. (Hagyományok)
- b) Az életkornak megfelelő mozgásigény és sportolás feltételeinek biztosítása. (Néptánc, népi játék, harcművészet, lovaglás, íjászat, sportkör, túrák stb.)
- c) A szenvedélybetegségekkel kapcsolatos tudnivalók megismertetése.
- d) Igény és lehetőség esetén önismereti és önfejlesztő foglalkozások, terepgyakorlatok szervezése.
- e) Segítségnyújtás a siker-kudarccal megéléséhez, feldolgozásához. Mellérendeltségi kapcsolatok erősítése.
- f) Lehetőségek biztosítása az erkölcsi értékek felismeréséhez, a normaszegések megítéléséhez; olyan értékek közvetítése, amely adott esetben kívánatos. Hagyományaink, szokásaink figyelembe vételével.

IV A segítő életmódra nevelés (szociális kompetencia)

A szocializáció értékei:

- nemzeti jelképek
- emberi kapcsolatok
- család
- empátia

- tolerancia
- együttműködés
- nyitottság
- becsületesség, őszinteség
- környezetet óvó magatartás
- otthonosság, esztétikus, tiszta környezet

Célok:

- a) Tiszteljék és becsüljék nemzeti jelképeinket.
- b) Érezzenek felelősséget önmagukért, egymásért, döntéseikért és tetteik következményeiért.
- c) Egymás segítése a gondok megoldásában.
- d) Legyenek képesek érzelmi alapon tartós párkapcsolat kialakítására, készüljenek fel tudatosan a családi életre.
- e) Legyenek nyitottak más civilizációk és általában a másság iránt is.
- f) Ismerjék a környezet értékeit, a környezetvédelem jelentőségét és az emberi életfeltételekre gyakorolt hatását.
- g) Legyen meg bennük az igény szűkebb és tágabb környezetük harmóniájára, tisztaságára.

Feladatok:

- a) A tanulók aktív részvételének biztosítása a mindennapos feladatok során éppúgy, mint változatos tanórán kívüli programokban.
- b) A tartós párkapcsolatok kialakításához és fenntartásához szükséges értékek megismertetése, a konfliktuskezelő magatartás gyakoroltatása.
- c) A család és az utódnevelés jelentőségének tudatosítása, a család funkcióinak megismertetése.
- d) Korszerű ökológiai szemlélet kialakítása. Környezetápoló programokon való részvétel, természeti, építészeti értékek és élőlények megóvása illetve megismerése valamint azok elhelyezése a magyar népi műveltség szerves szemléletrendszerében.
- e) Az osztályterem és az iskola környezetének védelme, az esztétikus, otthonos környezet megteremtésében való részvétel.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét széles körűen fejlessze. Áthatja az iskolai élet minden területét, nem köthető sem műveltségi területhez, sem tantárgyhoz.

Intézményünkben nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy minden diák életkorának, fejlettségének megfelelő nevelést-oktatást kapjon.

Alkalmak, módszerek

- Tábor
- Kirándulás
- Osztályrendezvény
- Iskolai rendezvény
- Ünnepség
- Színházlátogatás
- Osztályfőnöki és szaktárgyi órák
- Családlátogatások
- Folyosói és utcai találkozások
- Sportrendezvény
- Tervezett találkozó
- Megfigyelés
- Vizsgálat
- Mérés
- Beszélgetés (szülő, volt iskola, barátok, osztálytársak)
- Konzultáció (tanító kollégák, orvos stb.)
- Egyéni fejlesztő program kidolgozása

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos konkrét feladatok

A tanulók erkölcsi nevelése

A köznevelési intézmény feladata az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása. Az értékek továbbadása, megfelelő magatartásminták kidolgozása a pedagógus feladata. A pedagógus megjelenésével, személyiségével, intelligenciájával is nevel.

A tanulók értelmi nevelése

Az iskola fontos feladata az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges kompetenciák, képességek kialakítása, fejlesztése. Ez kiegészül tágabb értelemben az egész személyiség fejlesztésével.

Elengedhetetlen a különböző szaktárgyi témák iránt érdeklődés felkeltése, a tanulás tanítása. A nevelés részeként szükséges az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása.

Az értelmi nevelés szinterei kitágultak, ezért fontos a könyvtári ismeretszerzés technikáját elsajátíttatnunk tanulóinkkal. A nevelés során figyelembe kell venni a megismerés életkori és egyéni jellemzőit. Fontos feladat a kritikai gondolkodás megerősítése.

A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése

Az iskola elősegíti emberi együttélés szabályainak megismertetését. Feladata a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció kialakítása a közösségi nevelés szerves részét képezi. Tolerancia, empátia, a másság elfogadása.

Szükséges kialakítani az előítéletek felismerésének képességét.

A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése

Az iskola az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítására törekszik.

A cél annak elérése, hogy a tanulók tolerálják a másságot, tartsák tiszteletben mások érzéseit, legyen megfelelő önuralmuk. Fejleszteni szükséges a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó, segítőkész magatartást.

A tanulók akarati nevelése

A nevelési folyamatban fontos feladat az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése, a kitartás, szorgalom, céltudatosság, elkötelezettség kialakítása. Tudatosuljon a tanulóknál, hogy eredményt csak kitartó munkával lehet elérni. Reális énképen alapuló önértékelésre, önkontrollra van szükség.

A nevelés célja a tanulóknál az értelmi, érzelmi egyensúly megteremtése.

Olyan légkört kell teremteni, mely munkafegyelmet követel, de biztosítja a derűt, a jókedvet. A megvalósítás módja: a szabad véleménynyilvánítás, az emberi személyiség tisztelete, a szorongástól mentes megnyilatkozás.

A tanulók nemzeti nevelése

A nevelés fontos területe a haza, a kistérség, a lakóhely múltjának és jelenének megismertetése.

A nemzeti kultúra és a hagyományok megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése alapvető fontosságú. Ettől elválaszthatatlan a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok hagyományainak megbecsülése.

A nemzeti nevelés szerves része a hazaszeretet érzésének kialakítása, amely kiegészül a nemzetközi kapcsolatok, csereüdültetések ápolásával.

A tanulók aktív állampolgári létre nevelése

Az aktív állampolgárrá nevelés alapja az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. A nevelés folyamatában fontos az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és a problémák iránt. Ki kell alakítani a tanulók igényét a közösségi tevékenységekre, az iskolai és helyi közéletben való részvételre.

A tanulók munkára nevelése, gazdasági nevelés

Fontos az emberek által a munka világában végzett tevékenység fontosságának tudatosítása.

A tanulók önellátásra és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek folyamatos gyakoroltatása szükséges.

Az iskolai nevelés alapvető feladata, hogy a tanulók gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességeit fejlessze annak érdekében, hogy a tanulók tudatos fogyasztóvá váljanak.

A tanulók testi nevelése

Az ifjúság testi és lelki egészségének kialakítása folyamatában fontos a tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása az iskola célja. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságát kell tudatosítani, az egészséges életmód iránti igényt szükséges kialakítani.

A tanulókat fel kell készíteni arra, hogy önálló, életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, egészséges életvitelt alakítsanak ki.

(Fejleszteni szükséges a beteg, sérült, és fogyatékos emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást.)

1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

1.3.1 Az egészségfejlesztés iskola feladatai

Fogalmak: ezen dokumentum vonatkozásában

- **egészség:** az egyén testi, lelki és szellemi harmóniájának állapota. Életcéljaink megvalósításának fontos eszköze.
- **egészségfenntartás:** az a folyamat, amely képessé teszi az embereket arra, hogy saját egészségüket felügyeljék és javítsák.
- **egészségre nevelés:** tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkézségeket bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének érdekében.
- **prevenció:** megelőzés. Az *elsődleges megelőzés* a betegségeket előidéző tényezők korai felismerésére és elkerülésére irányuló tevékenység. A *másodlagos és harmadlagos megelőzés* a már meglévő betegségnek és hatásainak feltartóztatását vagy lassítását kívánja elérni, vagy a betegség visszatérését akadályozza. Az iskolai az értéaz értékelés fsjtáiegszségre nevelési feladatok meghatározásánál az *elsődleges megelőzésre kell a hangsúlyt fektetni!*

Általános fejlesztési célok:

- a pedagógusok és a tanulók egészséggel kapcsolatos ismereteinek bővítése;
- az oktatási-nevelési tevékenység, egészségfenntartó jellegének erősítése;
- a mindennapos testedzés, testmozgás megtartása;
- az iskola-egészségügyi ellátás biztosítása;
- az egészségre nevelési tevékenység tudatos végrehajtása;
- az egészségfenntartásban érdekelt személyek együttműködésének összehangolása.

Az egészségre nevelésben alkalmazható módszerek:

- *a társas-érzelmi készségek fejlesztését fokozó beavatkozások:* az érzelmi nevelést előtérbe helyező modell a személy konfliktuskezelési eszköztárának gyengeségeit

nevezi meg az egészségkárosító magatartásformák kialakulásának háttereként. Ez a módszer lehetőséget biztosít résztvevői számára a szocializációra, a társas-kommunikációs készségeik fejlesztésére, ha a közösen eltöltött idő alatt felfedezzük saját képességeinket, - bizalomra és támogatásra (ez által ösztönzésre) lelünk környezetünkben – megindul bennünk saját életünk kibontakoztatása, felvirágoztatása a mindennapok során.

- **kortárshatások az egészségfejlesztésben:** a serdülőkorú fiatalok számára a felnőtteknél (szülő, pedagógus) lényegesen nagyobb véleményformáló hatással van a kortárs. Ezen felismerésen alapulva gimnáziumunkban nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a tantárgytömbös oktatás során a mindennapokban, illetve a kiemelt projektnapok és ünnepek alkalmával a különböző generációknak legyen alkalmuk és lehetőségük az együttműködésre, egymás megismerésére, s tapasztalatok átadására is. Az életkori sajátosságok miatt cselekedeteink önkéntelenül is példa értékűek lesznek egymás számára, ahol természetes egyensúlyban működik az oda- és visszahatás a fiatalabb és idősebb diákok (vagy generációk) között. Ez a nyitottság a különböző életkorú tanulóinkban – tapasztalataink szerint, - öngerjesztően is létrehoz egyfajta pozitív felelősségérzetet a közösség iránt. A hatás annál elevebb lesz, minél nagyobb fokú önrendelkezést és megbecsülést, támogatást éreznek a fiatalabbak az idősebbek részéről. Csodálatosan mintázza ezt a természet is, hiszen „a Kisebb úgy aránylik a Nagyobbbhoz, mint a Nagyobb az Egészhez” /Aranymetszés/.
- **rizikócsoporthoz megközelítés:** korai szűrés eredményeként feltárt egészségi (nem fertőző betegség) problémákkal, avagy szociális helyzetük szempontjából veszélyeztetettek felmérése, majd a körükben végzett célzott egészségfejlesztő, betegség megelőző tevékenység. Iskolai szinten ez valósul meg az orvosi vélemény alapján könnyített, vagy gyógy testnevelési foglalkozásokon részt vevő diákok esetében (differenciált testi nevelés).
- **hagyományos felvilágosító tevékenység:** „a Kisebb úgy aránylik a Nagyobbbhoz, mint a Nagyobb az Egészhez” /Aranymetszés/ Mi az Egész? Az Egészség? Pozitív hiteles példák megismerése: bevonható a tágabb környezet, család, faluközösség, de még tágabban értelmezhető kör is. Személyes érintettség, pl. egyik diákunk édesanyja: a Gyermekvállalásról, Szülésről, Szülő-gyermek kapcsolatokról (pl. Egy abortusz-előadás helyett). Felvidéki kirándulás: Nagy Gyuri (Várhosszúrét): tolószékből, féloldali bénulásból is újra lehet kezdeni az Életet, talpra lehet állni, cselekvő, tevékeny lelkesült vállalatásokkal őszinte nyitott pozitív életet élni... Életmód: Lóki György solymász tanyája; a szülői körben működő önellátó gazdaságok, ökológiai gazdaságok megismerése; házi készítésű kozmetikumok készítése és élettani hatásuk kipróbálása. A „kibillent helyzetek” felismerése után segítség: az Egyensúlyi helyzet megtapasztalása, (bemutatása), hogy vonzó, választható, átélhető legyen!
- **vidéken egészséges környezetet hoztunk létre, amely megkönnyíti az egészséges és mértékletes életmód kialakítását:** egészséges táplálkozás (sütés a saját kemencénkben); gyógynövények ültetése (a fűszerkertünkben); gyümölcsfák ültetése (lekvár főzés); konyhakert gondozása, komposztálás és újrahasznosítás gyakorlása.
- **épített környezetünk:** a zárt és nyitott tér; a tájba illő épületeink gazdaságos működtetése; a vidéki élet megjelenítése, közvetlen kapcsolat a természeti rendhez, az

évszakok váltakozásához; a fejlesztéseinkben figyelembe vesszük a felmerülő igényeket (csűr és egyéb gazdasági épületek építése).

Feltételek, rendelkezésre álló eszközök:

1 személyi (humán) feltételek

Az egészségre nevelési program megvalósításába bevonható, intézményi szinten jelenleg rendelkezésre álló humán erőforrás:

- természettudományi munkaközösség biológia szakos tanárai,
- testnevelés szakos kollégák, az osztályfőnöki munkaközösség vezetői és tagjai,
- Bizonyos témaköröknél az ismeretátadási és prevenciók tevékenység elvégzéséhez szükséges külső szakemberek bevonása is, úgymint
- iskolaorvos,
- védőnő,
- pszichológus,
- rendvédelmi szervek munkatársai,
- civil szervezetek szakemberei,
- adott kérdésekben a tanulók szülei,
- iskolagazda.

2 tárgyi feltételek:

Az iskolai egészségre neveléshez szükséges tárgyi feltételek mind műszaki (multimédiás szakterem, projektor, videó lejátszó és TV, diavetítő stb.), mind prevenciók szakanyagok szintjén (szakkönyvek, szemléltető anyagok, videó kazetták és CD-k) megfelelőek. A megfelelő tér biztosítása a meghitt beszélgetésekhez. Az iskolaudvarban létrehozható közösségi terek kiépítése. A későbbiekben szükségessé váló anyagok a taneszköz fejlesztés évi beszerzéseivel tervezhetőek. A falusi iskola adta tárgyi lehetőségek: gazdálkodási terület; épületeink; a természeti környezet.

3 órakeret:

Az egészségneveléssel kapcsolatos feladatok ellátásához külön órakeretet nem biztosítunk, az egészségnevelés különböző területeit/témáit a biológia, az osztályfőnöki, a testnevelés órák, a projektfoglalkozások, a tanórán kívüli foglalkozások időkerete fedi le.

Az iskolai egészségre nevelés területei:

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek/témáknak az iskola pedagógiai rendszerébe be kell épülnie. Ezen témák a következők:

- a kozmikus rend
- az Élet
- a természet és az ember harmonikus együttműködése

- személyiségfejlődés elősegítése, önismeret
- egészséges környezet (tanulási környezet, természethez való viszony)
- az egészséges táplálkozás
- testedzés, mozgás, egészséges testtartás
- testi higiénia
- a betegség és gyógyulást segítő magatartások, elsősegélynyújtás
- személyes biztonság, balesetvédelem (iskola, közlekedés)
- szexuális felvilágosítás, párkapcsolatok, családtervezés, AIDS prevenció
- szenvedélybetegségek (dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer használat)

Az iskolai egészségre nevelés színterei:

- az **egészségügyi feladatok** ellátását az iskolaorvos és a körzet szerint illetékes védőnő látják el

iskolaorvos:

körzeti védőnő:

Feladataik:

- a tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, kötelező szűrővizsgálatok lebonyolítása (általános kötelező szűrővizsgálatok 9. és 11. évfolyam, tüdőszűrés évente)
- sportegészségügyi vizsgálat
- a tanulók elsősegélyben való részesítése
- közreműködés közegészségügyi-járványügyi, környezet-egészségügyi, táplálkozás egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában az iskola vezetésével egyeztetve
- védőnői feladatai az iskolai egészségre nevelésben való részvétel

- **tanórai foglalkozások**

Az egészségre nevelés az iskola minden tanórájában megjelenik!

Kiemelten:

- **biológia tanórák:** az egyes szervek, szervrendszerek működéséhez kapcsolódó ismeretek, szexuális felvilágosítás, elsősegélynyújtás, testi higiénia;
  - **osztályfőnöki órák:** párkapcsolat, családtervezés, szexuális felvilágosítás, szenvedélybetegségekkel való foglalkozás;
  - **testnevelés órák:** mozgás, helyes testtartás;
  - **művészeti foglalkozások;**
  - **gyógytestnevelés:** az iskolai szintű gyógytestnevelési feladatok ellátását külön időkeretben oldjuk meg;
  - **minden tantárgy vonatkozásában:** a tantárgyhoz kapcsolódó balesetvédelmi rendszabályok ismertetése az adott tantárgy első foglalkozásán történik.
- **tanórán kívüli foglalkozások**

- ismeretterjesztő előadások;
- témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek;
- délutáni szabadidős foglalkozások;
- sportprogramok, szakosztályi és tömegsport rendezvények, baranta;
- kirándulások, túrák, nyári táborok, terepgyakorlatok;
- gyakorlati munkák,
- kertművelés.

● **tájékoztató fórumok**

- szülők számára szervezett fórum, tájékoztató (szülők felkészítése);
- szakmai tanácskozások, tanárok felkészítése (ezek helyszíne lehet más intézmény);
- kortárs segítők képzése (tanulók felkészítése).

Egészségfenntartó testmozgás:

A módosított közoktatási törvény jogszabályai alapján fontos feladatunk a mindennapi egészségfejlesztő testmozgás feltételeinek biztosítása. Ehhez a testnevelés tantárgy órakeretében osztályonként 2 órát biztosítunk, ezen túl a tanrendünkben szereplő népi játék és a néptánc a több ezer éves tapasztalataival is hozzájárul az egészségfenntartó testmozgáshoz.

Iskolánk a következő sportolási és versenyzési lehetőségeket biztosítja tanulói számára: lovaglás, íjászat, lovas íjászat, kézilabda, labdarúgás... stb.

A szabadidősportokkal is megismerkedhetnek tanulóink.

Az egészségfenntartó testmozgás hatékony megvalósulása érdekében a következő egészségügyi és pedagógiai szempontokat kívánjuk érvényesíteni a sportfoglalkozásokon:

- minden testnevelés órán és sportfoglalkozáson megtörténik a keringési- és légzőszervrendszer megfelelő terhelése;
- minden testnevelés órán a helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légző torna;
- a testnevelési tananyag egészében a test, a lélek és a szellem egységére törekszünk;
- az életkornak és egyéni adottságoknak megfelelő terhelés;
- a testnevelési órák és a sportfoglalkozások örömet és sikerélményt nyújtsanak még az eltérő adottságú tanulóknak is;
- a testmozgás-program játékokat is tartalmaz;

Az egészségre neveléssel kapcsolatban megfogalmazott rövid távú céljaink:

- az egészségre nevelésben szerepet vállaló kollégák szakirányú **továbbképzésének** biztosítása lehetőség szerint;
- tanulóinknak biztosítani a kortársképzéseken való részvételt;
- minden tanulónk kapjon korszerű felvilágosító ismereteket a szexualitás és a szenvedélybetegségek témakörében;
- minden olyan prevenciós tevékenység támogatása, amely tanulóink egészségét szolgálja.

Középtávú céljaink:

- tárgyi feltételek biztosításában: **orvosi szoba kialakítása;**
- **az iskolai egészségfenntartó program teljes körű kiépítése** Intézményi helyzetfelmérés alapján a legfontosabb célok kiválasztása, majd ezek lebontása intézkedési (=cselekvési) tervvé. A program megvalósítását folyamatos ellenőrzés és önértékelés kíséri, ami alapján a terv módosítható.
- az egészséges táplálkozást segítő intézmények létrehozása;
- az egészséges munkavégzéshez szükséges alkotóműhelyek kialakítása.

1.3.2 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

minél több tanuló legyen képes a saját illetve mások testi épségét, egészségét veszélyeztető állapotot felismerni, szaksegítséget hívni és a hivatásos segélynyújtó helyszínre érkezéséig megfelelően, magas színvonalon elsősegélyben részesíteni az arra rászorulókat.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

Az **elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása** tanírási órákon belül (osztályfőnöki, biológia, életvitel- és testnevelés óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon védőnő, doktor, vöröskeresztes szervezet, tűzoltók, mentősök bevonásával valósul meg.

A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési és környezeti nevelési elvek az általános iskolában

Egészségnevelési program

Az egészségnevelés folyamata, célja

Az egészségfejlesztés az a folyamat, amely lehetőséget teremt, és képessé teszi az embert arra, hogy egyre fokozódóbb kontrollt szerezzen saját egészségi állapota felett, és ezáltal képessé váljon annak javítására, alakítására.

Az egészséges életmódra nevelés nem csak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tisztelésére is nevel.

A cél: vonzó alternatívákat nyújtani és építeni a diákoknak az egészséges életstratégiák kialakításában.

Ehhez nagyon fontos a megfelelő iskolai mentális légkör kialakítása, melynek tényezői:

- Korszerűbb, újszerű megfogalmazások
- Döntési képesség (nemet mondani tudás) kialakítása
- Felelősség átéreztetése
- A család és iskola kapcsolatának megerősítése – megfelelő közös programokkal
- Jó tanár – diák illetve diákok közötti viszony kialakítása

Céljaink:

- A rendelkezésre álló eszközeinkkel és kidolgozott módszereinkkel elősegítjük a tanulók, a tantestület és a technikai dolgozók egészségének a védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- Iskolánk egészséges környezetet, egészségnevelést és iskolai és munkahelyi egészségügyi szolgáltatásokat biztosít, minden tanulójának, dolgozójának.
- A tanulók önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni.
- Képessé váljanak egészséges életvitelt kialakítani.
- Képessé legyenek a konfliktusokat megoldani.
- Tisztában legyenek a fogyasztóvédelmi és bűnmegelőzési ismeretekkel.
- Alakuljon ki a tanulóknak a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartás.
- Készüljenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.
- Szerezzenek ismereteket az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utas balesetek elkerülésének módjaira.
- Az intézmény együttműködik a térség és településeinek szakembereivel, bekapcsolódik a gyermekek egészségnevelését biztosító programjaiba.

- Kiemelt jelentőséget adunk az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének.
- Az iskola pedagógusai és körösségei teret adnak a társas támogatásnak, a lelki egészségfejlesztésnek és a tanácsadást biztosító programoknak.
- Törekszünk arra, hogy segítsük tanítványainkat, a velünk kapcsolatban álló családokat, foglalkoztatottjainkat az egészségük megőrzésében.

Egészségnevelési programunk

Tisztában vagyunk azzal, hogy az egészségi állapotot a genetikai tényezők, a környezeti tényezők, az életmód és az egészségügyi ellátórendszer működése határozza meg. Programunk azokon a területeken, ahol konkrét ráhatásunk van, konkrét feladatokat határoz meg.

- Az iskolát a szocializáció színtereként használjuk.
- Érdemi hatást kívánunk gyakorolni az iskola-egészségügyi ellátás minőségére és az életmódra.
- Megragadunk minden iskolai és iskolán kívüli lehetőséget céljaink megvalósítására.
- Felhasználjuk a tantervekben lévő lehetőségeket, a közösségi színtereket, a szabadidős programokat, a családdal bevonásával tartott rendezvényeinket az egészségnevelésre.
- Anyagi lehetőségeink függvényében, külső támogatók bevonásával, felnőtt és gyermek közösségeink mozgatásával éves program szerint fejlesztjük, alakítjuk az intézmény fizikai-tárgyi környezetét.
- Változatos kommunikációs formákat felhasználva (osztályfőnöki óra, fogadóóra, kirándulás, rendezvények stb.) bővítjük az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkézségeket, és megadjuk az ez irányú tanulási lehetőségeket.

Intézményünk középtávú egészségnevelési programja

A program megvalósításáért a tagintézmény vezetője felelős.

Az iskola pedagógiai rendszerébe az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges elemek beépüljenek:

- Önmagunk és egészségi állapotunk ismerete,
- Egészséges testtartás, a mozgás fontossága,
- Értékek ismerete,
- Étkezés, táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe,
- A betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat,
- A barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben,
- Személyes krízishelyzetek felismerése, és a kezelési stratégiák ismerete,
- A tanulás és technikái,
- Idővel való gazdálkodás szerepe,
- A rizikóállalás és határai,
- A szenvedélybetegségek elkerülése,
- A tanulási környezet alakítása,
- A természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége.

A pedagógusok a napi gyakorlatban kezeljék és közvetítsék a pedagógiai rendszerben foglaltakat. Mutassanak példát saját életvitelükben.

A tagintézményi környezet, a tárgyi feltételek, az étkezés körülményei feleljenek meg az előírásoknak és a törvényeknek, biztonsági feltételeknek:

- Osztályterem berendezése,
- Osztályterem világítása,
- Étkezés körülményei,
- Élelmezés szakszerűsége,
- Az intézmény környezetének parlagfűtől való mentesítése.

Az osztályfőnökök foglalkozzanak kiemelten a következő témákkal a tanulók életkorának megfelelően:

- Egészséges táplálkozás,
- Szervedélybetegségek,
- Szexuális felvilágosítás-nevelés, családtervezés alapjai,
- Testi higiénia,
- Betegség és a gyógyulást segítő magatartás, elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat,
- Környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés),
- Személyes biztonság, balesetvédelmi rendszabályok megismerése és alkalmazása
- Testedzés, a mozgás, a helyes tartás.

Pedagógusok a mindennapi munkában tartják fontosnak

- Az osztályterem szellőztetését,
- A terem dekorálását és a hulladék gyűjtését,
- Minden tanórán a mozgás lehetőségének biztosítását,
- A leterhelés fokozatosságát,
- Az ülésrend átalakítását,
- Az egyéni adottságokat (rövidlátás, hallási zavar, gyógyszerhasználat, hiperaktivitás, stb.)

Az intézmény technikai dolgozói nagy gondot fordítanak a tisztaságra, a fertőzések elkerülésére, a gondozott környezet kialakítására.

Az egészségnevelési program megjelenési formái az intézményben:

- Pedagógiai program, helyi tanterv idevonatkozó részei
- Törekvés megfelelő partneri viszony kialakítása
  - DADA
  - Iskola rendőre
  - Gyermekjóléti Szolgálat
  - Iskolaorvos
  - Fogorvos
  - ÁNTSZ
  - Helyi mentőállomás
- Osztályfőnöki tanmenet keretében
- Tantárgyi koncentrációk, diáksportköri foglalkozások
- Környezettudatos magatartás kialakítása
  - Osztálydekoráció
  - Biztonságos, igényes iskolakörnyezet kialakítása,
  - Rendszeres hulladékgyűjtés,
- A témához kapcsolódó pályázatokban való rendszeres részvétel
- Szaktárgyi órák témafeldolgozása
- Napközis foglalkozások

- Kirándulások, táborok, rendezvények, szabadidős programok.

Egészségnevelési részprogramok és a kidolgozás követelményei

Intézményünk a következő években több egészségnevelési részprogramot kíván megvalósítani:

- Egészséges személyiségfejlődés elősegítése,
- Egészséges táplálékozás,
- Dohányzás, alkoholfogyasztás és kábítószer használat megelőzése,
- Hátrányos helyzetűek és sajátos nevelési igényű gyerekek integrációja,
- Iskolán belüli bántalmazás, megalázás megelőzése,
- Mindennapos testmozgás biztosítása.

Célunk, feladataink

Cél:

- Az egészségfejlesztés folyamatában tanulónk képessé váljanak arra, hogy saját egészségüket felügyeljék és javítsák,
- Pedagógusaink számára meghatározó legyen az egészségfejlesztő gondolkodás és ennek továbbadása,
- A tanulók legyenek tisztában döntéseiknek és tevékenységüknek milyen következményei vannak az egészségre nézve.

Feladataink:

- Egészségfejlesztő iskolai környezet megteremtése.
- Egészségfejlesztő közösségi tevékenység megvalósítása.
- Szemléletváltás kialakítás az egészségügyi szolgáltatásokban.
- Az iskola egészségfejlesztési programjának működtetése.
- Az egészségfejlesztés folyamatát ez együttműködésre építjük.
- Az egyén bevonásával valósítjuk meg céljainkat
- Ismertesse meg az emberi szervezet működésének és a természeti, társadalmi, pszichés környezet kölcsönhatásának törvényeit.
- Fejtsse ki az egészséges táplálkozásra, életmódra, valamint az egészséges környezet megteremtésére vonatkozó tudnivalókat, buzdítson azok megtartására.
- Valósítsa meg a személyes testi és lelki higiénia követelményeit.
- Szorgalmazza a testmozgás, aktív életmód, a sportolás rendszeressé tételét.
- Szolgáltasson módszereket (döntési helyzetmegoldásokat) a stresszhelyzetek megelőzésére és feloldására, a konfliktusok kezelésére.
- Ismertesse a szexuális kultúrával és a családtervezéssel, a nemi úton terjedő betegségek megelőzésével kapcsolatos tudnivalókat.
- Tudatosítsa a szenvedélybetegségek káros hatásait és a rászokás elkerülésének módját.
- Ismertesse meg a tanulókkal az egészségügyi szolgáltatások igénybevételének feltételeit és lehetőségeit.
- Adjon gyakorlati tanácsot, az egészséget és a testi épséget veszélyeztető tényezők, balesetveszélyek elkerülésének módjára, a lehetőségekhez mérten tanítsa meg az elsősegélynyújtás elemi tennivalóit.
- Fejlessze ki a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

Egészség, egészségfejlesztés

Az iskola az egészségfejlesztés legfontosabb színtere. A nyolc év alatt kedvezően kívánjuk kialakítani a nevelés folyamatában az életmódjukat, szokásaikat.

a) Hiteles, közérthető tájékoztatást adunk az egészséget érintő törvényekről, rendelkezésekről.

A nevelők elősegítik az egészséggel, egészségneveléssel kapcsolatos alapvető információk terjesztését. Használjuk a többretegű és komplex kommunikáció eszközeit. A helyi tanterv lehetőségeit, a sajátos nevelő hatások együttesét, az intézmény tárgyi környezetét, a pozitív emberi viszonyok rendszerét felhasználjuk az egészségfejlesztés eredményessége érdekében.

b) Világosítsuk meg az egészség komplex fogalmát. Tegyük közzismertté a környezeti ártalmak és az egészségkárosodás közötti összefüggéseket. Legyen tudományosan megalapozott tájékoztatás az ember egészségi állapotát meghatározó tényezőkről.

c) Teremtsünk lehetőséget az egészséges állapot pozitív élményként történő megélésére és bizonyítsuk, hogy az egészséges élet nem keserű lemondások sorozata.

d) Biztosítani kell az egészségnevelés különböző színtereinek (orvosi rendelők, óvoda, iskola) együttes, azonos pozitív értékrenden alapuló működését. Különösen fontos ez helyileg, az adott körülményeknek megfelelően.

e) Meg kell teremteni a feltételeket az egészségnevelési feladatok megoldásához:

- Az óvodában elkezdett testi és mentálhigiénés nevelés folytatása életkornak megfelelően;
- A szenvedélybetegségek megelőzése pl. mentálhigiénés neveléssel (pozitív értékrend, önbizalom, konfliktuskezelői képességek fejlesztése);
- Egészséges táplálkozási szokások kialakítása, egészséges élelmiszerek iránti igény felkeltése, a közétkeztetésbe való bevezetése;
- Az egészséges napi, heti, évszakos ritmus kialakítása;
- Szexuális felvilágosítás (fertőző betegségek, nemi úton terjedő betegségek megelőzése);
- Beteg társaik elfogadása és segítése;
- Kisállattartási, állatgondozási alapismeretek, egészségügyi vonatkozásaik;
- Növényfaj ismeret bővítése gyógyhatású, mérgező, allergiát kiváltó fajok megismertetésével.

f) Össze kell gyűjteni a korszerű, hatékony egészségnevelési módszereket (interaktív, személyiségközpontú oktatási, nevelési módszerek alkalmazása, drámapedagógiai elemek beépítése stb.)

g) Segítsük a tájékozódást a médiatermékek, reklámok világában. Szorgalmazni kell az egészségre káros szokások és anyagok reklámozásának betiltását.

h) Segítsük a mindennapi élet döntései során az egészségesebb lehetőség kiválasztását. Közzismertté kell tenni, hogy mindenkinek alapvető emberi (gyermeki) joga, hogy egészséges legyen.

i) Nagy gondot fordítunk a lelki egészség védelmére. Tisztában vagyunk azzal, hogy az alternatív örömszerzési formákkal (dohányzás, alkohol, drog) szemben a valós boldogság igényét kell állítanunk.

Segítő kapcsolatok az egészségfejlesztésben

- Szülők (család)
- Iskolaszék
- Iskolaorvosok és védőnők
- Helyi mentőállomás dolgozói
- Gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, családsegítő

- ÁNTSZ
- Rendvédelmi szervek
- Önkormányzat Hivatala
- Fórum étterem

Az egészségnevelés színterei:

Az iskolai teljes körű egészségfejlesztés színterei:

- Életviteli feladatok
- Tanórai feladatok
- Tanórán kívüli feladatok

a) Életviteli feladatok

Az iskolai élet a nevelés-oktatás színtere.

Az általános iskoláskorú gyermek iskolában eltöltött idejét számtalan tevékenysége közt jellemezhetjük az egészsége megóvása érdekében végzett tevékenységekkel is. A napi rutinban a pedagógus folyamatosan neveli, megszólítja a gyermeket az elvárt higiéniai szokások betartására, az életviteli szokások kialakítására, azoknak mögöttes tartalmára.

Az egész napos iskola keretében számtalan lehetőség és szükség mutatkozik az egészségnevelésre. Az életkori sajátosságok figyelembevételével ezeknek a szokásoknak, elvárásoknak a beépítése a gyermek személyiségébe elsődleges feladatunk.

b) Tanórai feladatok

Az egészséges életmódra nevelés tananyagának tervezésénél megfogalmazott célok és feladatok:

- járuljon hozzá a tanulók képességeinek sokoldalú fejlesztéséhez,
- életmódjuk, szokásaik értékekkel történő kialakításához,
- eddze akaratukat mentálisan, fizikálisan, szociálisan,
- bővítse ismereteiket.

Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:

- Tantárgyakba beépített egészségnevelés
- „Egységóra” (a védőnő, iskolaorvos vagy meghívott előadó foglalkoztató előadása)

c) Tanórán kívüli feladatok:

- Szakkörök (ÖKO szakkör, kézilabdaszakkör, labdarúgásszakkör)
- Egészségnevelési akciók (egészségnap, esélynap, Kihívás napja)
- Nyári táborok (hagyományőrző lovas tábor önkormányzati támogatással)
- Előadások, csoportfoglalkozások, kiállítások (Méhészet napja)
- Rendszeres, egészséges környezetben végzett túrák, kirándulások

Mindennapi testedzés megvalósítása:

- Testnevelés órákon
- Egész napos iskolai foglalkozásokba beillesztve
- Szabadidőben rendszeres sportfoglalkozások keretében
- Diáksport Egyesület működtetésével, egyedi együttműködési megállapodás alapján
- Egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva, biztosítva a tanulók szervezett sportolási részvételét
- Sporttáborok szervezése (pályázatok, önkormányzati támogatás útján)
- Sportversenyek lebonyolítása

- Az iskola sportköre tagja a Diák sportszövetségnek. A diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe (térsgégi, megyei, diákolimpia).

Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

a. Iskolai étkeztetés

Étkezés

A diákok étkeztetését az önkormányzati fenntartású Fórum étterem biztosítja. A tanulók az ebédet az étteremben, tízórait és az uzsonnát a tantermekben fogyasztják el. Az Utolsó csepp morzsáig program keretében az egészséges étkeztetés került előtérbe településünkön.

- Folyamatosan ellenőrizzük az ételek mennyiségét és minőségét, és probléma esetén azonnali jelzéssel élünk.
- A heti étrend összeállításához véleményt mondunk.

Tízórai

A tanulóknak lehetőséget adunk, hogy tanári felügyelettel nyugodt körülmények között elfogyasszák az otthonról hozott ételleket. Szülői értekezleteken felhívjuk a családok figyelmét a reggeli fontosságára és a tízórai szerepére.

Iskolabüfé

Az iskolabüfé kínálatában folyamatosan jelennek meg a korszerű táplálkozás elemei.

Cél: Az egészséges táplálkozás irányelveinek érvényesítése a gyermekek egészségi állapotának javítása érdekében. Minden gyermek számára elérhető legyen elegendő mennyiségű és a fejlődő szervezet igényeinek megfelelő minőségű táplálék.

Feladatok:

- El kell érni, hogy a gyermekek többsége, de leginkább a hátrányos helyzetűek és a veszélyeztetettek igénybe vegyék az iskolai étkeztetést.
- Az egészséges táplálkozás alapelveinek bevezetése az étlaptervezésbe. (Kevesebb zsír-, állati zsír-, koleszterin, sótartalom, bőséges zöldség, gyümölcs.)
- Az ebédlőben biztosítani kell a kulturált étkezés feltételeit. Az étkezés során meg kell követelni a kés, villa helyes használatát, fegyelmezett viselkedést.
- Figyelmet kell fordítani a tízórai, uzsonna, tálalására, csomagolására.
- Az osztályban történő étkezés során meg kell követelni a szalvéta használatát.
- El kell érni, hogy a gyermekek számára természetessé váljon az étkezések előtti kézmosás.
- Elegendő időt kell biztosítani a nyugodt étkezésre.
- Szemléletváltás szükséges az iskolai büfé választékával kapcsolatban. Lehetőséget kell biztosítani a modern étkezési szokásoknak megfelelő tízórai vásárlására (gyümölcs, tejtermékek, barnalisztből készült péksütemény...).

Módszerek:

- felvilágosító órák,
- mintaétrend bemutatása, ételkóstoló,

Felelős:

osztályfőnökök, tanítók, napközis nevelők, tanulószoba vezetője Fórum étterem élelmezésvezetője, büfé üzemeltetője

b. Mindennapos testmozgás

Cél: A gyermekek egészséges testi–lelki fejlődésének elősegítése, személyiségfejlesztő hatásainak érvényesülése a testmozgás eszközeivel.

Feladatok:

- A mozgás váljon a gyermekek életelemévé.
- Minden gyermek minden nap vegyen részt testmozgás – programban.
- Minden testnevelési órán és minden egyéb testmozgási alkalmon történjék meg a keringési- és légző-rendszer megfelelő terhelése.
- Minden testnevelési órán szerepeljen gimnasztika, benne a helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légző torna.
- A testnevelési anyag egészében érvényesüljön a gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartása, külön figyelemmel a fittség mérések testhelyezeteire és az izomerősítések különböző testhelyezeteire.
- Minden testnevelési óra és egyéb testmozgású alkalom jelentsen örömet és sikerélményt még az eltérő adottságú tanulóknak is.
  - Minden gyereknek minden nap biztosítjuk a mozgás lehetőségét.
  - Minden testnevelés órán van gimnasztika, benne a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légző torna.
  - A testnevelés és sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesülnek a teljes testmozgás programban.
  - A testmozgás-program életmód-sportokat, életminőség-sportokat is tanítson meg.
  - A testmozgás-program játékokat és táncot is tartalmaz.

Szervezett sportprogramok :

- Kézilabdaszakkör
- Labdarúgószakkör
- Lovaglásoktatás
- Úszásoktatás szervezése.

Felelősök: testnevelő tanárok, tanítók

c. Lelki egészség védelme – személyiségfejlődés

Cél: A tanulók korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek az egészségük védelme érdekében. Ismerjék fel azt, hogy összefüggés van az életmód, a viselkedés és az egészségi állapot között.

Feladatok:

- Alakuljon ki a diákokban az önmagukkal szembeni felelősség. Ismerjék fel, miért szükséges a jövő tervezése, az életút tudatos építése, s lássák be, hogy ebben meghatározó

szerepet játszanak az egyéni döntések, helyzetmegoldási, megküzdési technikák.

- Helyesen értelmezzék azt a tényt, hogy az egészség megőrzése egyéni tetteken, választásokon, személyközi kapcsolataik minőségén is múlik.
- Ismerjék meg az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedésmódok, szokások kialakulásának feltételeit, valamint az ezeket befolyásoló tényezőket.
- Kapjanak támpontokat, értelmezési kereteket az életmódbeli döntések meghozatalához, ezzel is segítve, hogy az egészséget támogató magatartásformák, megoldási módok alternatívaként jelenjenek meg mindennapi életükben.
- Készség szintjén alkalmazzák azokat a megküzdési stratégiákat, amelyek alkalmazásával megőrizhetik, illetve újrateremthetik életük egyensúlyát.
- A tanulók legyenek tisztában azzal, hogy az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szellemi és szociális jól – lét állapota, valamint, hogy a mindennapi életvezetés, az életmódbeli szokások fogják döntő mértékben meghatározni későbbi egészségi állapotukat, életkilátásaikat.
- Éljk át a szűkebb és tágabb környezetért vállalt felelősség érzését, ismerjék fel egyéni lehetőségeiket a természetvédelem területén.
- Tudatosuljon bennük, hogy a személyes higiénével való fokozott foglalkozás különös figyelmet igényel és kapcsolataikat, önértékelésüket, általános közérzetüket is befolyásolja.

Módszerek:

- Szerep és szituációs játékok, melyek során megtanulják, hogy kiegyensúlyozott lelkiállapot, a jó közérzet, fontos szerepet játszik a lehetséges veszélyes és kockázatos helyzetek felismerésében és kezelésében.
- Gyűjtőmunka, melynek révén megismerkednek az egészséggel, életmóddal, táplálkozással foglalkozó reklám hatásmechanizmusaiival.
- Plakátok készítése.
- Interjú készítése, elemzése, értelmezése.
- Előadásokon, Egészségnapokon való részvétel.

Felelősök: osztályfőnökök, szaktanárok, védőnő, iskolaorvos

a. Tanórai programok

Magyar nyelv és irodalom:

- irodalmi szemelvények feldolgozásával a gyermekek személyiségének fejlesztése
- a másik ember tiszteletére, a szociális érzékenységre, a környezetért érzett felelősségre nevelés
- kapcsolatteremtő képesség fejlesztése
- mozgáskultúra fejlesztése
- a beszéd és a testbeszéd összehangolása
- alakuljon ki a konfliktusok fölismerésének és megítélésének képessége, az életkorban elvárható kritikus magatartás a manipulációs szándékkal szemben.

Történelem és állampolgári ismeretek:

- a tanulók szerezzenek ismereteket saját emberi-társadalmi környezetükből
- fontos, hogy ezeket az ismereteket egyre önállóbban és egyre kritikusabban

értelmezzék, s belőlük következtetéseket tudjanak levonni

- a diákok sajátítsák el a sokoldalú információgyűjtés és –felhasználás képességét.

Idegen nyelv:

- egészséges életmód
- étkezés, étkezési szokások nálunk és más országokban
- szabadidő és szórakozás, sport az iskolában és az iskolán kívül.

Matematika:

- a modellalkotás segítséget nyújt a problémák megoldásához
- folyamatos feladat az érvelés, a cáfolás, a vitakészség, a helyes kommunikáció állandó fejlesztése.

Informatika:

- ismerjék meg az informatika társadalmi szerepét, a programok használatának jogi és etikai alapjait
- legyenek tudatában az öncélú és túlzott informatikai eszközhasználat egészségkárosító, személyiségromboló hatásának (függőség).

Környezetismeret:

- lássák be, hogy környezetük állapota saját egészségükre is hatással van
- igényeljék az egészséges életkörülményeket
- tudatosuljon bennük, hogy felelősek a természet védelméért, becsüljék meg környezetük értékeit
- ismerjék a biztonságot szolgáló szervezetek munkáját
- tudják, hogyan kell viselkedniük vészhelyzetben
- legyen igényük a személyes higiéniára, a test és a ruházat gondozására
- ismerjék a korszerű táplálkozás, az egészséges életmód feltételeit.

Természetismeret:

- tudatosuljon bennük, hogy környezetük állapota saját egészségükre is hatással van
- igényeljék az egészséges életkörülményeket
- ismerjék fel, hogy önmaguk is felelősek a természet jövőjéért, a környezet egészséges állapotának fenntarthatóságáért
- becsüljék meg környezetük értékeit
- készüljenek fel tudatosan a természet megóvására, a környezeti problémák megelőzésére, önmaguk és társaik védelmére.

Fizika:

- értékeljék a természet szépségeit, tudják, hogy a természetet, környezetünket védeni kell
- ismerjék a tananyag természet- és környezetvédelmi vonatkozásait, törekedjenek ezek alkalmazására.

Biológia:

- alakítsuk ki a tanulóknál az igényt fizikai és pszichés egészségük, egészséges – természetes és mesterséges – környezetük megőrzése iránt, érjük el, hogy ezeket az emberiség közös értékének tekintsék
- ismertessük meg az élelmiszerek tápanyagtartalma és értéke közötti összefüggést, az ember egészséges életműködését veszélyeztető anyagoknak a szervezetükre gyakorolt hatásait
- törekedjünk arra, hogy a tanulók értsék és a gyakorlatban is alkalmazzák a környezet- és természetvédelem legfontosabb alapelveit, valamint tegyék képessé arra, hogy mikrokörnyezetében a szennyező anyagok káros mértékű felhalmozásának megelőzésében aktív szerepet vállaljanak
- ismerjék a környezetükben előforduló természeti és civilizációs vészhelyzeteket, azok túlélési lehetőségeit.

Kémia:

- a tanulók szerezzenek gyakorlatot a kísérletezéshez szükséges anyagok és eszközök szakszerű, balesetmentes használatára
- ismerjék fel mindennapi életükben a környezeti problémákat, és közösen, tanárok és szülők segítségével keressenek megoldást az egyszerűbb gondokra
- családjukban, iskolában, tágabb környezetükben szerzett személyes tapasztalataik és tanulmányaik nyomán diákjainknak érteniük kell, hogy

Az egészség és a környezetünk épsége semmivel sem pótolható érték az egyén és a kisebb-nagyobb közösségek számára

- ismerniük kell azokat a környezeti tényezőket, életmódunk azon összetevőit, melyek veszélyeztetik ezeket az értékeket.

Földünk és környezetünk:

- a tanulók ismerjék meg példákon keresztül, hogy a népek természeti és gazdasági körülményei, hagyományai hogyan határozzák meg gondolkodás módjukat, gazdasági helyzetüket, világszemléletüket
- tudják, hogy az emberek különböznek egymástól, de emberi mivoltában mindenki egyenrangú.

Ének-zene:

- szerepvállalás a gyermekek érzelmi, értelmi és jellemnevelésében
- a gazdag érzelmi hatás a beleélés-átélés és a közvetlen cselekvés által színesítse a gyermekek fantáziáját, formálja az ízlést
- tegye fogékonnyá a gyerekeket más emberek, közösségek és kultúrák befogadására.

Vizuális kultúra:

- alkotó képesség fejlesztése
- a művészeti nevelés érték közvetítő, értékteremtő, egyben személyiségformáló szerepet töltsön be
- a változatos alkotó tevékenységek motiválják a tanulók érzékenységét, nyitottságát.

Technika és életvitel:

- az egészséges életvitel alapkövetelményei szerinti életmód kialakítása
- az életet és környezetet védő magatartáshoz szükséges alapvető ismeretek és

készségek elsajátítása, gyakorlása

- a háztartási feladatok, munkák és a gazdálkodás folyamatainak és összefüggéseinek felismerésére nevelés.

Testnevelés és sport:

- a tanulók életkorának megfelelően fejlődjön keringési, légzési és mozgatórendszerük
- rendszeresen végezzenek mozgástevékenységet
- aktív és egyre tudatosabb testmozgással előzzék meg a tartási rendellenességek kialakulását, kerüljék a gerincoszlopot károsító helyzeteket és mozgásokat
- alakuljon ki a testtartásért felelős izmok izomegyensúlyának és a medence középállásának automatizálása
- a foglalkoztatás hatására szilárduljon egészségük, váljanak ellenállóvá a megbetegedésekkel szemben.

Tánc és dráma:

- a tanult tánc- és mozgásmotívumok alkalmazása
- önértékelés fejlesztése.

Hon és népismeret:

- a munkáról, a családról, az emberi kapcsolatokról tanultakhoz játsszanak el a gyerekek élethelyzeteket, munkafolyamatokat.

Ember- és társadalomismeret, etika:

- a tárgy segíti a személyiségjegyek fejlesztését: a társas kapcsolatokban szükséges normák, készségek kialakítását, az ember és környezete viszonyának reális értékelését, a nyitottság, a bátorság, és a humorérzék emberi értéként való kezelését
- megalapozza a tanulók toleráns törvénytisztelő magatartását, kulturált vitakészségét.

b. Tanórán kívüli foglalkozások.

- délutáni szabadidős foglalkozások:
- sportprogramok, filmvetítések, vetélkedők, versenyek, játékos programok
- kirándulások, túrák, emlékfutások
- iskola – és osztálydekorálás
- tisztasági verseny
- Egészségnap
- „akciók”, pályázatok
- fogászati hónap – rajzverseny
- Víz világnapja – vetélkedő
- Happy- hét

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek:

A vonatkozó jogszabályok a felső tagozatos tanulók fizikai állapotának mérését beemelték az országos mérések sorába. Ennek értelmében kell eljárni a mérésre felkészítés és a mérés elvégzése tekintetében. A mérésre előírt időintervallum adott év január-május hónap, tanévenként.

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező.

A fizikai aktivitás jellemzője az

- az egészséges testsúly,
- az állóképesség és az izomerő.

E képességek szintjének emelését az oktatásnak kell megoldania a megújított iskolai testneveléssel és sporttal. A jövőben az alapoknál – a 6-14 éveseknél – kell kezdeni. A fizikai képességek folyamatos, fokozatos teljesítésére nagyobb gondot kell fordítani. Tudatosítani kell a tanulóknál a mozgásos tevékenységek, a testnevelés és a sport preventív értékeit. El kell érni, még a kevésbé jó biológiai és testi adottságokat öröklő tanuló esetében is, hogy a sportolás iránti igényük, szeretetük olyan erős és szilárd legyen, hogy tanulmányaik befejezése után is a rendszeres sportolás állandó életmódelemük legyen.

8.

9. A környezeti nevelés programja

A környezeti nevelés céljai:

- Olyan tudatformálás, amely a tanulót megtanítja a környezettel való tudatos együttélésre, a környezetbarát életvitelre,
- A diákoknál alakuljon ki az életmód, a környezet okos és mértéktartó felhasználása, a környezetkultúra,
- A tanítványok teljes személyiségére kell hatni, amelyhez a tanulás átfogóan széles körben való értelmezése szükséges,
- A környezet iránti felelősség, minden élő iránti tisztelet, a mindennapi életvitel értékrendjében az ökológiai szemlélet megalapozása és fokozatos kialakítása.

Célok eléréséhez szükséges készségek:

- Alternatív, problémamegoldó gondolkodás,
- Ökológiai szemlélet, gondolkodásmód,
- Szintetizálás és analízis,
- Problémaérzékenység, integrált megközelítés,
- Kreativitás,
- Együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód,
- Vitakészség, kritikus véleményalkotás,
- Konfliktuskezelés és megoldás,
- Állampolgári részvétel és cselekvés,
- Értékelés és mérlegelés készsége.

A környezeti nevelés általános pedagógiai szempontjai:

- A tanulók maguk élik át a megtapasztalást, a megismerés élményét. Váljon személyessé a megszerzett tudás.
- A környezeti nevelés áthatja az összes tárgyat, viszont megjelenik önálló tantárgyként is.
- Átszövi az iskola mindennapjait, megjelenik a tárgyi és személyi kapcsolatban.
- A helyi adottságokra épül, emellett a Föld átfogó problémáira is választ keres.
- Bevonja a családokat, polgárokat is a nevelési folyamatba.
- Felébreszti a segíteni akarást, az együttműködés szándékát. Empátiára, megértésre és szeretetre serkent.
- A természetet is tanteremnek tekinti.
- Az iskolai élet mindennapjait beemeli a tananyagba.

Környezeti nevelési program keretei

Osztályfőnöki órák idevonatkozó témái:

- Környezetvédelem

- Április 22. - a Föld napja
- Május 28. - Madarak és fák napja
- Június 5. - Környezetvédelmi világnap

Szervezet és Működési Szabályzat rendelkezései pl:

- Udvarrendezés
- Levél összeszedése
- Munkahelyi balesetek megelőzése
- Balesetvédelem
- Tűzvédelem
- Tábor, tanulmányi kirándulások, napközi, előadások, kiállítások
- Energiatakarékoskodás
- ÓKO szakkör, természetjárás
- Papír-, hulladékgyűjtés

Rövid távú környezetnevelési program

Rövid távú célok , feladatok, sikerkritériumok

A környezeti nevelés az oktatás és a nevelés valamennyi területén jelenjen meg. A helyi tantervben műveltségi területenként és a tanmenetekben is jelöljük meg a feladatot és a módszereket. Az iskolai életet átfogó környezeti nevelés valósul meg:

- Átdolgozott tanmenetek, több környezeti nevelés tartalom a tanórákon.
- Változatosabb módszerek.
- Tantárgyközi kapcsolatok erősítése.
- Projektek kidolgozása: pl.: Föld napja.
- Ismeretek összekapcsolása, egyre több tanuló részvétele a projektekben, gyermekek öröme.
- A pedagógusok, felnőtt dolgozók és szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles szereplői.
- Képzések, továbbképzések, szülői értekezletek a témában.
- A felnőttek rendelkeznek mindfazon ismeretekkel, személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság során mintaként szolgálnak.
- Egyre több tanár vesz részt a környezetkímélő programokon.
- Az iskola tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése.
- DÖK tisztasági őrjárat.
- Helyes vásárlói szokások kialakítása.
- Nagyobb odafigyelés a takarításra.
- Szelektív hulladékkezelés.
- Kevesebb elszállított szemét.
- Takarékoság vízzel, villannyal, fűtéssel.
- Rendszeres és alkalmi ellenőrzések.
- Mérések és számítások, következtetések.
- Eredmények közzlése.
- Nem lesz nyitva hagyott csap, lekapcsolatlan villanyok nélkül kinyitott ablak.
- Csökken az iskola energia és közmű költsége.
- A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket, lássák értékeket, problémákat és ápolják a hagyományokat.
- Kirándulás a település környékén!
- Kutatómunka, helyi pályázatokon részvétel.
- Előadásokon, kiállításokon, vetélkedőkön való részvétel.
- Jobban szeressék, óvják a gyerekek környezetüket.

- Kötődjenek lakóhelyükhöz, ismerjék a természeti szépségeket és a népi hagyományokat.
- Legyenek a tanulók környezetük, szülőföldjük védelmezői.
- A zárt kert ápolása osztályonként, faültetés, madáretetés, az iskola környékének rendben tartása.
- Morálváltozás.
- Beszélgetés osztályfőnöki órán, kiránduláson a szülőföld értékeiről.
- Kötődjön jobban hazához, szülőföldhöz.
- Fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodásmódját, az önálló ismeretszerzés képességét.
- megalapozva az élethosszig tartó tanulást.
- Virágok elhelyezése a termekbe és ápolása.
- Folyóirat, könyv, videó, internet hozzáférés ebben a témában a könyvtárban.
- Egyre többen vannak a könyvtárban, többen vállalnak kiselőadást.
- Eredmények pályázatokon és versenyeken.

A programok erőforrásai

Az intézmény vezetésének szándéka az, hogy programjaihoz pályázati támogatásokat szerezzen.

A nem anyagi jellegű erőforrások:

- **Pedagógusok.** Az iskola minden pedagógusának feladata hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy a környezeti nevelés közös célok alapján, közös szemléletben valósuljon meg, együtt kell dolgozniuk a munkaközösségeknek. A közös munka áttekintésének feladata az ÖKO munkaközösség vezetője.
- **Tanulók.** Feladatuk, hogy vigyázzanak környezetükre, az iskola felszerelési tárgyaira, társaik épségére és figyelmeztessék diáktársaikat a kulturált magatartásra. Az iskola szenátusa ebben a munkában kiemelt szerepet kap. A szenátus tevékenységét a diákönkormányzatot segítő pedagógus koordinálja.
- **Diák - Pedagógus** együttműködésben lehet a legtöbb ismeretet elsajátítani. Intézményünkben nagy szerepe van a környezettudatos szemlélet kialakításában a táborozásnak, a hulladékgyűjtési akcióknak, a kirándulásoknak. A diákok és a pedagógusok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében. A tanórák környezeti tartalmát a munkaközösségek határozzák meg. A tanórán kívüli környezeti nevelés tevékenységét az ÖKO munkaközösség vezetője tekinti át.
- **Pedagógusok – szülők.** Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván. A tanulók az elsajátított viselkedési formákat otthon is alkalmazzák. Az egyes környezeti nevelési programjaink fedezetét (játsszótér, kirándulások, tábor) – a lehetőségeket figyelembe véve – a családok maguk is biztosítják. Az együttműködést a tagintézmény-vezető szervezi.
- **Technikai dolgozók.** Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei a környezeti nevelési programnak. Az iskolai adminisztráció területén csökkenteni kell a papírfelhasználást. Az iskola épületének takarításához felhasznált tisztítószerek környezet kímélőeknek és egészségre nem ártalmasaknak kell lenniük. Az iskolai szelektív hulladékgyűjtésben a takarítók aktív közreműködése szükséges. A munka koordinátora a gazdasági vezető.

A környezetnevelés tantárgyi programjai

Magyar nyelv és irodalom

A tanulók

- Ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását,
- Ismerjék meg közvetlen természetes- és mesterséges környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat! (meséket, mondákat, népdalokat és verseket),
- Ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolatok kialakulását,
- Legyenek képesek irodalmi szövegek alapján problémafelvetésekre, vitára, véleményalkotásra, érvelésre,
- Erősödjön esztétikai, erkölcsi érzékenységük,
- Tudatosan készüljenek az anyanyelv védelmére, a „nyelvi környezetszennyezés elkerülésére,
- Sajátítsák el a médiumok elemzésének technikáit.

A tanulóknak

- Alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés, a jó problémafelvetés, vitakészség, véleményalkotási képesség,
- Növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet-és természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával,
- Fejlesszük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével.

Történelem

A tanulók

- Értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet,
- Tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására,
- Ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete,
- Legyenek képesek a globális problémákra megoldásokat keresni a természeti népek példáján keresztül,
- Értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében.

Hon és népismeret

A tanulók

- Ismerjék meg a természet közelben élő, a természetet tisztelő, azt felhasználó, és nem kihasználó paraszti életmód értékeit,
- Ismerjék meg a népszokások egészségvédelmi vetületét (ünnepek előtti böjtök).

Idegen nyelv

A tanulók

- Váljanak érzékennyé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével,

- Legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit,
- Tudják más népek ilyen irányú tevékenységeit és ismerjék az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit,
- Legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt munkában választ keresni,
- Állampolgári felelősségtudatuk fejlődjön.
- A tanulóknak alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben, fejlődjön az idegen nyelvi kommunikáció képessége, és fedezzék fel ennek lehetőségeit.

Matematika

A tanulók

- Váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják,
- Legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával,
- Tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni,
- Logikus gondolkodása, a szintetizáló és a lényegkiemelő képessége fejlődjön,
- Tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait.
- Váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására,
- Ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni,
- Tudjanak megfelelő következtetéseket levonni,
- Legyenek képesek reális becslésekre,
- Tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni.
- A tanulóknak alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás,
- Alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket.

Környezetismeret

A tanulók

- Ismerjék meg a környezetet megfigyelésekkel, vizsgálatokkal,
- Ismerjék meg az élővilág sokszínűségét, az élőlények egyedi, megismételhetetlen voltát, az ember felelősségét az élővilág megőrzésében,
- Ismerjék meg saját testük alapvető felépítését és működését, az egészség megőrzéséhez szükséges életvitel jellemzőit.

Természetismeret

A tanulók

- Váljanak képessé a természet jelenségeinek elemi szintű értelmezésére,
- A megismerés komplexitása, egészlegességére törekvés (középpontban az élő és élettelen természet konkrét valósága, a jelenségek, a táj és a környezet áll),
- Természettudományos gondolkodás kialakításához megfelelő képességek kialakítása;
- Környezet állapota iránti érzékenység fejlesztése,
- Ökológiai szemlélet fejlesztése,

- Helyes környezeti attitűdök fejlesztése,
- Magatartás fejlesztése,
- Értékrend alakítása,
- Környezettudat fejlesztése,
- Felelősségérzet fejlesztése,
- Környezet használatára vonatkozó helyes döntések támogatása.

Fizika

A tanulók

- Váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára,
- Ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit,
- Ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő, és élettelen közötti kölcsönhatásokat,
- Tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra,
- Mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni,
- Ismereteik birtokában váljanak tetteik következményeit látó, előregondolkodó állampolgárrá,
- Ismerjék meg az alternatív energiahordozókat és forrásokat.

Kémia

A tanulók

- Rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel,
- Törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására,
- Legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére,
- Ismerjék a környezetüket legjobban szennyező anyagokat, törekedjenek ezek használatának csökkentésére,
- Ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatásait,
- Tartózkodjanak ezek kipróbálásától,
- Értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait.

Földrajz

A tanulók

- Szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről,
- Érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit,
- Értsék meg, hogy a népek eltérő természeti és gazdasági körülményei, hagyományai meghatározzák gondolkodásmódjukat, világszemléletüket,
- Értsék meg, hogy a társadalom - földrajzi változások, a felgyorsult fogyasztás a föld erőforrásainak kimerüléséhez vezet,
- Ismerjék meg a globális problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit,
- Ismerjék, szeressék és őrizték a természeti és az épített környezet szépségeit.

A tanulóknak

- A környezet értékeinek megismerésével erősödjön a környezettudatos életmód iránti igény,
- Alakuljon ki az igény a szülőföld cselekvő felfedezésére,
- Fejlődjön közösségük, lakóhelyük, országuk, régiójuk és a világ problémáinak megoldásában való aktív részvételi készség.

Biológia

A tanulók

- Ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit,
- Ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet
- Ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket,
- Legyenek tájékozottak a földi élővilág sokféleségét, valamint az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolatrendszerrel illetően,
- Ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat,
- Legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére,
- Sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat.
- A tanulóknak alakuljon ki ökológiai szemléletmód,
- Alakuljon ki a természeti és az épített környezet iránti felelősség.

Ének-zene

A tanulók

- Ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát,
- Ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait,
- Fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban,
- Vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét,
- Tudják, hogy az élő és az élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapi életben egyaránt akusztikus élményt jelentenek,
- Fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni.

Rajz és vizuális kultúra

A tanulók

- Ismerjék meg a természet sokszínűségét, formagazdagságát,
- Ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- Ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit,
- Ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére,
- Tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira,
- Ismerjék a természetes alapanyagok használatát,
- Legyenek képesek alkotásokat létrehozni, melyek a természetről szólnak,
- Legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni,
- Legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően,
- Ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését,

- Tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre,
- Kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket.

Etika

A tanulók

- Legyenek képesek a már kialakított, megteremtett értékek között úgy élni, hogy a lehető legkevesebb károsodást okozzák,
- Tanuljanak meg a természet károsítása nélkül teljes életet élni,
- Mérjék fel annak elengedhetetlen fontosságát, hogy az utódaiknak is megfelelő életteret kell hagyniuk.
- A tanulóknak alakuljon ki az a szemlélet, hogy a természet elemei emberi hasznosságuk fokától függetlenül is értéket képviselnek,
- Alakuljon ki személyes elkötelezettség és tolerancia a környezeti kérdésekkel kapcsolatban,
- Fejlődjön, szilárduljon meg a társadalmi szolidaritás és igazságosság az egészséges környezetért.

Tánc és dráma

A tanulók

- Tudjanak improvizálni természeti jelenségeket a tánc és dráma eszközeivel,
- Legyenek képesek adott szituáció megfogalmazására tartásképpen és mozdulatsorok segítségével (árvíz, erdőtüz, stb.),
- Természethez való érzelmi kötődése erősödjön a drámajátékon keresztül,
- Sajátítsák el a néptánc elemeit, lássák benne a környezeti nevelési lehetőségeket.

Technika és életvitel

A tanulók

- Ismerjék meg az emberi alkotásokban megtestesülő használati, esztétikai, formai és etikai értékeket,
- Ismerjék meg a technika okozta környezeti károsodásokat és azok megelőzésének módjait,
- Értsék meg a fenntartható fejlődés összefüggéseit és követelményeit,
- Ismerjék meg a problémák rendszerét és a lényegét átlátó környezetgazdálkodást,
- Sajátítsák el az alapvető biokertészeti ismereteket,
- Ismerjék meg az egészséges táplálkozás alapelemeit,
- Sajátítsák el a gyógynövények alapvető ismeretét és felhasználási módjait,
- Ismerjék meg a komposztálás folyamatát és hasznát,
- Ismerjék meg a környezetbarát technikákat és technológiákat,
- Ismerjék meg a felhasznált természetes anyagok, az épített környezet jellemzőit,
- Sajátítsák el az egészséges táplálkozás, kertészeti alapismeretek, komposztálás, szelektív hulladékgyűjtés alapvető ismerveit.
- A tanulóknak alakuljon ki az egészséges életmód iránti igény,
- A civilizáció társadalmi és környezeti vonatkozásainak feltárása révén erősödjön a felelős, környezettudatos beállítottság,
- Alakuljon ki a kritikus fogyasztói magatartás.

Informatika (számítástechnika és könyvtárhasználat)

A tanulók

- Legyenek képesek az interneten illetve a szakirodalomban információkat keresni, konkrét, a valós életből vett példákat értelmezni, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni,
- Legyenek képesek a számítógép segítségével megszerezhető tudás szűrésére, váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására,
- Ismerjék meg az informatikában (pl. Az internet-használatban) rejlő környezetvédelmi lehetőségeket,
- Használják a világhálót kutatómunkára, ismeretszerzésre,
- Futtassanak környezeti elemek megváltozását figyelembevevő szimulációkat és statisztikai teszteket,
- Rendezzenek környezeti kérdésekről virtuális fórumot máshová járó diákokkal közösen,
- Szerkesszenek és nyomtassanak környezetvédelmi újságokat és posztereket,
- Ismerjék meg a távközlési-informatikai berendezések környezetkárosító hatásait,
- Váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket
- Informatikai módszerekkel demonstrálják (számítástechnika alkalmazása, könyvtárhasználat, irodalmi hivatkozások),
- Legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére a különféle szoftverek (adatok táblázatos tárolása, kiértékelése, összefüggések vizsgálata, statisztikai módszerek alkalmazása) segítségével,
- A számítástechnikai eszközök használata során valósítsák meg az anyag- és energiatakarékos alkalmazás feltételeit.

Testnevelés

A tanulók

- Fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják, egészséges testi fejlődésüket,
- Győződjenek meg a mozgás jótékony hatásairól a különböző szervrendszerek működését tekintve,
- Legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében,
- Értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes,
- Igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök, és a tornaszerek,
- Sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat.
- A tanulóknak tudatosítsa az egészség és a környezet komplexitását,
- Alakuljon ki az igény a higiénés normák betartására,
- Segítse az egészséges napi – heti - évszakos életritmus kialakulását.

Jeles napok jegyzéke

Február 2. Vizes élőhelyek

Március 6. Nemzetközi energiahatékonyság nap

Március 22. Víz világnapja
Március 23. Meteorológiai világnap
Április 3. Csillagászati világnap
Április 4. Laboratóriumi állatok napja
Április 7. Egészségügyi világnap
Április 18. Műemlékvédelmi világnap
Április 22. Föld napja
Április 24. Kísérleti állatok védelmének napja
Május 8. Nemzetközi vöröskereszt napja
Május 10. Madarak és fák napja
Május 15. Állat- és növény szeretet napja (Magyarországon)
Május 15. Nemzetközi klímaváltozási akciónap
Május 18. Múzeumi világnap
Május 24. Európai nemzeti parkok napja
Május 31. Dohányzásmentes világnap
Június 5. Környezetvédelmi világnap
Június 8. Óceánok világnapja
Június 17. Világnap az elsivatagosodás ellen
Június 21. A Nap napja
Június 25. Barlangok világnapja
Július 1. Építészeti világnap
Július 11. Népesedési világnap
Augusztus 9. Állatkertek napja
Szeptember 16. Ózon világnapja
Szeptember 22. Autómentes nap
Szeptember 23. Takarítási világnap
Október 1. Habitat világnap
Október 4. Állatok világnapja
Október 8. Madárfigyelő világnap
Október 8. Természeti katasztrófák elleni védekezés világnapja
Október 10. Lelki egészség napja
Október 15. Nemzeti gyaloglónap
Október 16. Élelmezési világnap
Október 21. Földünkért világnap
November 8. Városok napja
November 17. Füstmentes nap
November 27. Fogyasztásszüneteltetési nap
December 1. AIDS elleni világnap
December 29. Biodiverzitás védelmének napja

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;

- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével; sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni,
- ismerjék meg a környezet- elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok- egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit,
- készüljenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok: a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek az elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;

- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és egyéb foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálat abai mentőállomásával
- felvesszük a kapcsolatot az iskolai védőnőkkel

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják, így a helyi tantervben szereplő elsősegély-nyújtási ismeretek a következő tantárgyakba épülnek be:

- Biológia: rovarcsípések, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újraélesztés.
- Kémia: mérgezések, vegyszer okozta sérülések, savmarás, égési sérülések, forrázás, szénmonoxid mérgezés.
- Fizika: égési sérülések, forrázás.
- Testnevelés: törések, rándulások, ficamok, sebellátás.

Az elsősegély nyújtásával kapcsolatos ismeretek tantárgyankénti és évfolyamonkénti megjelenését a pedagógiai program helyi tantervei tartalmazzák.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb foglalkozások:

- tanulóink részt vesznek az iskolai védőnők elsősegélynyújtással kapcsolatos óráin
- tanulóink ellátogatnak az Országos Mentőszolgálat abai mentőállomásra
- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat abai mentőállomásának bevonásával
- évente egy alkalommal egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó Egészségnapot szervezünk a tanulók számára

1.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

1.4.1 A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok:

Munkánk során osztályközösségekkel, ill. az iskolaközösséggel érintkezünk. E szerveződési szinteken túl azzal is foglalkozunk, hogy felkészítjük tanulóinkat a társadalmi, mindennapi életben való eligazodásra.

A legfontosabb iskolai közösség az osztály és a tantárgytömbös csoport. A tanulók igénylik a közösség kialakítását és a jól működő osztályközösségben, tantárgytömbös csoportokban jobb teljesítmény nyújtására képesek.

Az osztály

Az iskolai nevelés- és oktatás alapvető szervezeti kerete; az azonos életkorú, ebből következően feltételezetten hasonló fejlettségű tanulókból kialakított szociális alakzat; a nevelés-oktatás eredményességét jelentősen befolyásoló tényező.

Alapvető jellemzője a tanulók huzamos és rendszeres együttléte, továbbá az, hogy folyamatos tanári együttműködés mellett oldják meg munkafeladataikat.

Az osztálymunka során **tekintettel vagyunk az egy osztályba tartozó gyerekek fejlettségének különbségeire, elegendő lehetőséget biztosítunk arra, hogy a tanulók egyéni ütemük szerint és önállóan dolgozzanak**, ezáltal munkájukban nem a külső (nevelői) kényszerítés dominál.

Az osztályrendszerű munka nálunk **az autonóm aktivitásnak kedvez**, nem az átlagos, közepes teljesítményű tanulókat részesíti előnyben.

Az iskolai osztály mesterséges jellege miatt labilis, ezért az ebből fakadó hátrányok megszüntetésére törekszünk, mert ekkor alakulnak ki az **önálló tanuláshoz szükséges személyiségvonások**, a lényeges tanulási motívumok.

Jelentős mértékben építünk az együtt átélt epizódokra, élményekre, szolidaritásra, gesztusokra, kötődésekre, kölcsönös barátságokra.

Az osztály számunkra egy szociális erőter; olyan rendszer, amelyben a benne élők szokásokat, szabályokat, normákat, értékeket hoznak létre.

Kiemelten fontos számunkra a fejlettségnek megfelelő tartalom, módszerek és adekvát szervezési módok együttesének alkalmazása. Ez utóbbi megoldás azt jelenti, hogy a korábbi zárt osztályrendszerű munkát (amelyre jellemző volt a frontális munka túltengése) felváltja a **nyílt osztályrendszerű tevékenység**, az **egyéni különbségeket figyelembe vevő** differenciált osztálymunka, amely egyben **utat jelent a tanulás individualizálásához**. Mi tehát nem az osztály és az osztályrendszerű munka megszüntetését, hanem annak nyitottá tételét, ezen belül a differenciálás sokféle változatát és lehetőségét szorgalmazzuk.

A tantárgytömb

A tantárgytömbökben több évfolyam tanulói tanulnak együtt. Felméréseink alapján ennek sok előnye van, mert együtt van több korosztály, segítik egymást, van idő az elmélyülésre, az egyéni fejlesztésre, az ismeretek alkalmazására, a terhelés elosztására, a vizsgarutin megszerzésére, a teljesítőképesség növelésére.

A tananyag feldolgozása a diákokkal egyeztetve heti, vagy más egységekben történik; előre egyeztetve az osztályozóvizsgák időpontjait.

A tantárgytömbös tanulást kiegészíti a sok mozgás, a tánc, a testnevelés, a népi játék, a kézművesség, drámafoglalkozás, irodalmi, zenei és egyéb alkotási lehetőség.

Az a tanuló, aki letette az osztályozóvizsgákat valamelyik tantárgyból a következő években visszatáníthat a futó tantárgytömbökben, ezáltal a szerzett tudás azonnal hasznosul.

Nagy gondot fordítunk a már tanult tantárgyak szintfenntartására, és az érettségire való felkészítésre.

Összegezve a következő előnyökre építünk:

- „Tanulj, hogy taníthass” elv érvényesülése;
- Tanulópárok létrejötte;
- A tananyag elsajátításának egyénre szabhatósága, rugalmassága;
- A különböző képességű diákok tehetséggondozása;
- A tanár és diák közötti kooperatív együttműködés erősítése;
- A tanár személyiségének életszerű megjelenése;
- A kiscsoportos foglalkozások alkalmazása;
- A tantárgyak intenzív tanulása, tananyag megszakítás nélküli tanulása, az összefüggésekben való elmélyülés lehetősége;
- Színesebb, változatosabb pedagógiai-nevelési módszerek alkalmazása;
- A tanulás életterének kibővíthetősége;
- A tantárgyi tömbökben közösen tanuló különböző életkorú diákok együttműködése;
- A csoportos foglalkozások mellett megmarad az osztályközösségi forma is.

1.4.2 Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

1.4.2.1. „Az EFOP 3.2.6-16-2016-00001 A tanulók képességkibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben című projekt keretében, a Színház- és Filmművészeti Egyetem partnerintézményeként az átvett szakmai programok tananyagát, módszertanát alkalmazzuk a tanórai tevékenységekben (beleértve a fakultációkat, a projekt alapú és az epochális tanulásszervezési formákat is), valamint a tanórán kívüli egyéb nevelő-oktató munkában, a helyi tantervi és tantárgyi programoknak megfelelően a szakkörökben, a szabadidős tevékenységek során, nyári táborokban.”

Közösségi programok

Új iskolánk a magyar hagyományokra épít. Az osztályon belüli és az osztályok közötti kapcsolatok kiépülésében, az együvé tartozás érzésének elmélyítésében jelentős szerepe van az iskolai rendezvényeknek.

A társas együttlét tartalmas programjai meghatározó élményt nyújtanak, miközben a kulturált viselkedés gyakorlására is módjuk van.

Az iskola közösségeinek állandó feladata, hogy a kialakult hagyományokat ápolja, őrizze, továbbfejlessze. (Pl. Ünnepeink (magyar népszokások, iskolai hagyományok), helyi szokások megismerése, éltetése (pl. Bolondjárás), tárgyi értékeink megismerése, őrzése felújítása (pl. közös jurta készítés, felújítás és építés; nemezelés;) környezetünk alakítása pl. kertművelés, épületeink tájolása, az iskola külső és belső megjelenésének tervezése.)

A szabadidő-szervező feladata lesz, hogy tartalmas, értelmes kikapcsolódási lehetőségeket kínáljon a tanulóknak, együttműködve az osztályfőnökökkel, szaktanárokkal és a diákönkormányzattal.

Egyéb rendezvények, ünnepélyek

A hagyományos ünnepeink mellett, amelyek elsősorban az évköri rendhez igazodnak, az oktatási minisztérium minden évben, rendeletben határozza meg a kötelező megemlékezések időpontjait. Az ünnepek, megemlékezések községi, iskolai, ill. osztálykeretben történhetnek, illetve beilleszthetők tantervbe is.

- Fecsketábor: beiratkozott előkészítő (NYEK) évfolyamos tanulóink megismerkednek egymással és tanáraikkal az ország egy-egy természeti táján;
- Tanévnyitó ünnep;
- Az előkészítő (NYEK) osztályosok köszöntése = Fecskebál: a diákönkormányzat szervezésében a felsőbb évfolyamos tanulók fecskebált szerveznek, ahol a fecskék műsorral mutatkozhatnak be;
- DÖK iskolai közgyűlés;
- Szent Mihály nap;
- Szülők hétvégéje;
- Október 6.;
- Október 23.
- Szent Márton nap;
- Szent Katalin nap;
- Nyílt napok;
- Szent András-napi rendezvények;
- Karácsonyi néptánc gála;
- Betlehemezés;
- Regölés;

- Szalagavató: a 11. évfolyam tanulói ünnepséget rendeznek a 12. évfolyamosoknak. A szalagtűzést nyitótánc és szalagavató bál követi.
- Bolondjárás: helyi népszokás;
- Március 15.;
- Költészet-napi irodalmi teaház;
- Diák önkormányzati nap: hagyományosan a tavaszi szünet előtti napon, de ettől el lehet térni. A diákönkormányzat szervezésében játékos, humoros, a diákok irányította nap. (Sport-nap)
- Hazatalálás-bál: községi szintű jótékonyági rendezvény alapítványunk javára.
- Szent György nap;
- Atila király nap: május 21, bemutató az év munkáiból, egyéb megemlékezések.
- Szerenád: a 12. évfolyamos tanulók szerenádokat adhatnak tanár kísérettel.
- Ballagás: a 11. évfolyamos diákok szervezik a végzős tanulóknak. Ebből az alkalomból meghívó és osztálytábla készülhet.
- Bankett: az érettségi vizsgát bankett zárhatja.
- Tanulmányi kirándulás: az ismeretek bővítésére, az osztályközösség formálására tanévenként 2-2 nap fordítható kirándulásra.
- Osztálytalálkozók: az Alma materbe gyakran visszatérnek az osztályok; az öregdiákok baráti köre (ÖBK) is rendszeresen szervez találkozót.
- Táborok, túrák: vízi tábor, sí tábor, gyalogtúrák, terepgyakorlatok stb...

1.4.3 A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

DÖK = Diákönkormányzat

Az iskolai élet kollektív érdekképviselet és érdekérvényesítés egyik legfontosabb létesítménye, amely jogosult az iskola tanulóinak képviseletére, valamint legfőbb feladatai közé tartozik a közösségi élet szervezése, az összetartozás erősítése.

A diákönkormányzat rendelkezik a törvényi jogosítványokkal: iskolaszékben való részvétel; övé a kérdéses joga és az érdemi válaszhoz való jog, véleményezési és javaslattételi jog, a diák képviseletében való eljárás joga, ezen kívül szabadon gyakorolhatják döntéshozási és egyetértési jogaikat.

A diákönkormányzat vezetését két diák látja el, egy fiú és egy lány. Kiválasztásuk két évköri ünnep alkalmával történik. A lányt Szent Katalin napon, a fiút Szent György napon választják ki a diákok maguk közül. Ezek a napok testi, lelki, szellemi

próbatételeken vesznek részt a fiatalok, amelyek során kiderül melyik fiú illetve lány a legrátermettebb arra, hogy a Diákönkormányzat vezetését ellássa. Beiktatásuk a következő év elején tartandó Iskolagyűlésen történik.

Feladatai:

- az iskolai hagyományok teremtése, ápolása
- az iskola közösségi életének szervezése
- a közösségi élet színterének tiszta, esztétikus, otthonos gondozása
- a diákparlament előkészítése, 3 évenkénti, ill. rendkívüli összehívása
- mozgósítás tanulmányi versenyekre, vetélkedőkre, sportrendezvényekre
- véleményt nyilvánít szociális juttatásokról, s minden, a tanulókat érintő kérdéstről
- az osztályközösség életének szervezése, irányítása
- az osztályfőnökkel együttműködve az osztályközösség kialakítása

A diákfórumok a sérelmek, feszültségek, méltánytalanságok „orvoslására” is hivatottak, valamint az iskola életét pozitívan befolyásoló, a közösséget erősítő javaslatok megvitatása, kivitelezésük megbeszélése.

1.4.4 A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

A szabadidős tevékenységek olyan örömet adó munkaformák közé szervezett foglalkozások, amelyek kötődnek a tanulók személyes életéhez, társadalmi és egyéni problémáihoz és hatása nem csak a csoporton belül érvényesül, hanem kihat az iskola más területire is. A tevékenységeket élményre épülő, problémamegoldást fejlesztő módszerekre kell építeni.

Feladat:

- olyan közösségek létrehozása, amelyek nem csak befogadják, hanem tevékenységük által elérhetővé és élővé teszik kulturális örökségünket,
- a csoportokban végzett közös munka során az önismeret elmélyítése, az önfegyelem fejlesztése, a csoporton belüli kapcsolatok erősítése,
- a tevékenységformák kialakításában törekedni kell arra, hogy a résztvevők adottságára építve érdeklődésük ne alkalmanként, véletlenszerűen érvényesüljön, hanem tartós aktivitásra ösztönözzön,
- olyan csoportok kialakításának segítése, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére valamint hatással vannak a pozitív töltésű életmód kialakítására.

- Intézményünkben megbízott (kolléga) szabadidő-szervező működik, akinek feladata, hogy szervezze, koordinálja és irányítsa a diákok szabadidős programjait. Pedagógusaink közreműködésével gondoskodik a tanulói közösség számára az igényes és sokszínű szabadidős rendezvényekről, ellátja a felügyelet szervezését is.

A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok az általános iskolában

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja.

A közösségfejlesztés területei az iskolában:

- tanórák- szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák
- tanórán kívüli foglalkozások (napközi, szakkörök)
- diákönkormányzati munka
- szabadidős tevékenységek

Tevékenyen hozzájárulnak:

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez
- a közösségi szokások, normák elfogadásához
- a másság elfogadásához
- az együtt érző magatartás kialakulásához
- a harmonikus emberi kapcsolatok fejlesztéséhez.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladatok:

1. A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása
Feladat: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
2. A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében
Feladat: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró - személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig (osztályközösségek, iskolai közösség).
3. Az önkormányzás képességének kialakítása
Feladat: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

4. A tanulói közösségek megszervezése

Feladat: A tanulói közösségeket irányító pedagógus legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

5. A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása

Feladat: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok a következők:

Arra kell törekedni, hogy minden tanuló:

- Ismerje meg azokat a társas együttélési szabályokat, amelyek a közösségben a harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- Megismerje népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit (állampolgári kompetencia).
- Sajátítsa el azokat az ismereteket, és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek.
- Legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt, becsülje meg ezeket).
- Vállaljon részt lehetőség szerint a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.
- Válgjon érzékeny környezetére állapotára.
- Kapcsolódjon be közvetlen környezetére értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- Életmódjában a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés válgjon meghatározóvá.
- Szerezzen személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- A tanulók tudjanak társaikkal és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvükön szabatosan kommunikálni.
- Az önálló, felnőtt életében képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani.
- Ismerje meg a környezet leggyakoribb egészségét, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módját.

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel.
- A tanulók, a közösség felkészítése az SNI tanulók integrált nevelésére. Az SNI tanulók beilleszkedésének segítése és a másság elfogadása a tanulói közösségben.
- A tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek a támogatása.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése kooperatív együttműködéssel.
- Szociális kompetencia (empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodóképesség) fejlesztése.
- Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny, projekt) és programokkal (H2O Program elemei, b osztályosoknál az Abai életfa program) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- A sokoldalú és változatos foglalkozásokkal (ökoiskolai és a H2O programok, b osztályosoknál az Abai életfa program stb.) járulunk hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- A séták, a kirándulások, erdei iskolák tevékenységeivel a természetszeretetet és a környezet iránti felelősség elmélyítése.
- A közösségben végzett munka, a közösség szabályainak megismerésével a tanulók értékek iránti fogékonyságának erősítése.

A diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai:

- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglévő közösségi munkákat, közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.
- Alakítsa ki a tanulóban a felelősségteljes közszereplés igényét, a demokratikus kommunikáció rutinját (szénátus, Igazlító nap).

1.5 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai
dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztályterem rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

A pedagógusok, az osztályfőnökök feladatai az általános iskolában

A pedagógusok kiemelt feladatai

- Minden tanulónk számára biztosítani kell az alapkészségek elsajátítását, melyek a társadalomba való beilleszkedéshez, a további ismeretszerzéshez és az önmegvalósításhoz szükségesek.
- A tanulók problémamegoldó gondolkodásának, az összefüggések felismerésének fejlesztése az osztályfőnöki órák, vezetői és közösséget érintő intézkedések, a tantárgyak tananyagának elsajátítása során. A tanulók igényének kialakítása az egyéni ismeretszerzésre.

- Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal az egyéni képességek kibontakozásának támogatása. A munkafolyamatok megszervezése során a tanulók egyéni képességeinek figyelembevétele, egyéni, hatékony tanulási módszerek kifejlesztése.
- Elő kell segíteni az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben.
- A diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzetek teremtése.
- Ismert és elismert személyiségek által követésre méltó példák felmutatása.
- A személyes meggyőződés és világkép kialakítása, és érzelmi-szellemi megerősítésének elősegítése személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.
- Konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis) közösségek létrehozása, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejleszti önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- Az iskolarendszerben meglévő szelektív hatások mérséklése, az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség biztosítása.
- Azon hátrányoknak a csökkentése, amelyek a tanulók szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű érésekből fakadnak.
- A lassúbb ütemben fejlődő, lemaradó tanulók beillesztése – lehetőség szerint – korosztályuknak megfelelő tanulócsoportba való integrációjuk révén.
- Szegregációmentes, együttnevelési környezet kialakítása.
- Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése.
- Kompetencia alapú oktatás.
- A H2O Program elemeinek (Komplex Instrukciós Program, Logikai Táblajáték Program, Generációk Közötti Párbeszéd Program) alkalmazása.
- A művészeti irányultságú (b) osztályokban tanítóknál az Abai életfa program alkalmazása.
- Az intézményi innovációk (Aba Sámuel Napok, Csillagmorzsák), témahetek, (Költészet napja, Ballagás, Föld napja) témanapok (Nyuszikaland) megvalósítása.
- Az infokommunikációs technológia alkalmazása.
- Folyamatos önképzés.
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony szakmai munkával a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességeinek és kreativitásuknak a fejlesztése.
- Hospitálások.
- Bemutató órák tartása.

Feladataink megvalósítása érdekében:

- Az iskolai élet egészére figyelve segítse a közösség tagjainak emberi kibontakozását.
- Személyi ügyekben a diszkrécióról ne feledkezzen meg.
- Rendszeres önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel, hospitálásokkal fejlessze szakmai és pedagógiai műveltségét.
- Tartson rendszeres kapcsolatot diákjai osztályfőnökével, szüleivel, többi tanárával.

- Havonta fogadóórát tart.
- Tantárgyanként, osztályonként, illetve csoportonként megtervezett egész tanévi munkáját, a megvalósulás dokumentálását időben elvégzi.
- Szakmailag és módszertanilag alaposan felkészül. Munkáját pontosság jellemzi.
- Szakmai munkaközösségével egyetértésben megszervezi a tehetséggondozás és felzárkóztatás teendőit.
- Ismeri és alkalmazza az iskola nevelési dokumentumaiban megfogalmazott elveket az ellenőrzés-értékelés feladataiban.
- Részt vesz a nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken. Az intézmény működési rendjében felmerülő elfoglaltságokba bekapcsolódik.
- A munkatervben előirt tanulmányi kirándulásokon, iskolai rendezvényeken részt vesz.
- A tantervekben, szertárban, tornateremben rendet biztosít, a leltározásban részt vesz.
- A pedagógus a tanuló értékeléséről a tájékoztató füzetben keresztül rendszeresen értesíti a szülőket.

Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az osztályközösség élén az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt a tagintézmény-vezető bízta meg. Az osztályfőnök jogosult az egy osztályban tanító pedagógusok értekezletének összehívására.

Az osztályfőnök

- alaposan ismeri tanítványait,
- az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe veszi,
- segíti a tanulóközösség kialakulását,
- koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját és látogatja óráikat,
- aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványaival foglalkozó nevelő tanárokkal és a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (pszichológus, logopédus, gyógytestnevelő, gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus),
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét, különös gondot fordít a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítésére,
- igyekszik folyamatos jelenlétével is kifejezni az osztályával való törődését (szünetekben, kirándulásokon, iskolai rendezvényeken való részvételével).
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti,
- szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, az ellenőrző könyv/tájékoztató füzet útján rendszeresen informálja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről,
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat,
- a tájékoztató füzet / ellenőrző könyv bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt bejegyzések beírását pótolja.
- saját hatáskörében - indokolt esetben - évi három nap távollétet engedélyezhet osztálya tanulójának, igazolja a tanulók hiányzását,
- gondoskodik osztálya kötelező orvosi vizsgálatáról,

- osztálya tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében,
- az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására és büntetésére.

1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

1.6.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

- Pedagógiai programunkban kiemelt feladatunk a tehetségek felkarolása, fakultációkon, szakkörökön vagy egyéni foglalkozás keretében az érettségire, felvételire vagy versenyekre való felkészítés.
- Az iskola nem kötelező (választható) foglalkozásokat szervezhet tehetséggondozás céljából.

A kötelező tanítási időn túl igénybe vehető szolgáltatások:

program	feltétel
tanulmányi versenyekre, pályázatra való felkészítés	megfelelő tanulmányi eredmény és magatartás
egyéb versenyekre felkészítés	tehetség, szorgalom
szakkör, önképzőkör	érdeklődés
könyvtár- és számítógép-használat, internet	öntevékenység vagy érdeklődés
speciális tanfolyamok, kézművesség, néptánc, népzene	iskolai vagy csoportszervezés
differenciált képességfejlesztés	szaktanár, osztályfőnök, szülő kérése, javaslata
sportversenyek, harcművészet, lovaglás	tehetség
önköltséges tanfolyamok	igény szerint

A tehetséggondozásra fordítható egyéni, ill. nem kötelező tanórai foglalkozások időkeretét meghatározó elvek ismeretében.

Tehetséges tanulók fejlesztése – tehetséggondozás az általános iskolában

Minden gyermek tehetséges valamiben. Az iskolai nevelés-oktatás során meg kell találni a tanulóban a szunnyadó értékeket, és a felszínre kell hozni.

Az iskolában folyó nevelés és oktatás fő feladata, hogy a gyermeki fogékonyságra, kíváncsiságra, érdeklődésre, nyitottságra építve a készségeket, képességeket fejlessze, a tehetséget „láthatóvá” tegye.

Minden pedagógus, de elsősorban az osztálytanító, szaktanár és osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről. E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt, együttműködést tételez fel a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

A tehetségfejlesztés lehetőségei iskolánkban:

- Differenciált tanórai munka
- Komplex Instrukciós Program
- Logikai Táblajáték Program
- Generációk Közötti Párbeszéd Program
- Kompetencia alapú oktatás
- A művészeti irányultságú (b) osztályokban tanítóknál az Abai életfa program alkalmazása
- Tehetséggondozó programok, foglalkozások
- Felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre
- Felkészítés középiskolai tanulmányokra
- Személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése
- Kiugró tehetségek szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről
- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- Szakkörök
- Vetélkedők, bemutatók
- Szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatás)
- Az iskola létesítményeinek, eszközeinek használata
- Továbbtanulás segítése

1.6.2 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

A középiskolában jelentkező tanulási hátrányok, kudarcok többféle – szociális és mentális – ok(ok)ra vezethetők vissza. Az általános iskolához képest igen nagy változást jelent a középiskolába kerülés – mind tanulási, mind lelki szempontból; s a tanulók különböző előképzettséggel, eltérő családi háttérrel, különböző (sokszor helytelen) tanulási módszerekkel rendelkeznek; ezek a tényezők külön-külön vagy együtt tanulási kudarcokhoz vezethetnek. Ezért fontos felismerni a tanulási hátrányokat és nehézségeket; ez az osztályfőnök és a szaktanár(ok) feladata.

Abban a kérdésben, hogy a tanuló tanulási nehézségekkel küzd-e, a nevelési tanácsadó megkeresésére a szakértői és rehabilitációs bizottság dönt. De az okok feltárásában, esetleges kezelésében az iskola nevelői, az ifjúságvédelmi felelős és az iskolapszichológus is segítséget nyújthat.

Az iskola feladata a kezdeti (általános iskolából hozott) tanulási-tudásbeli hátrányok kiszűrése és csökkentése, illetve a felsőbb évfolyamokon a tanulási kudarcok kezelése.

A felzárkóztatás feladatai:

- a diákok egymás iránti segítőkészségének kialakítása, tanulópárok létrehozásával (mellérendelő viszony);
- a kötelező tantárgyakon kívüli foglalkozásokon elegendő lehetőség biztosítása.

Indulási hátrányok kiküszöbölése

- egyéni foglalkozás;
- kiscsoportos munka;
- tanórán differenciálás, fokozott segítségnyújtás.

A tanulmányi munka segítése:

- fokozottabb ellenőrzés a tanulási foglalkozásokon;
- fokozottabb differenciálás a segítségnyújtásban;
- több segítségadás a hátrányos helyzetű, ill. a lassabban haladó tanulók számára;

A tanulási kudarcoknak kitett tanuló felzárkóztatásával kapcsolatos tevékenységek:

a) A tanórán belüli felzárkóztatás módja: egyéni vagy csoportos foglalkoztatás keretében. A szaktanár feladata annak megítélése, hogy kiknek kell ebben részt venni, illetve, hogy mennyi idő van erre.

b) A tanórán kívüli felzárkóztatás módja: délutáni foglalkozások, melyek keretében egyéni fejlesztésre, felzárkóztatásra van lehetőség. Szülői kérelem, ill. tanulói igény szerint tanulószoba szervezhető. A közoktatásról szóló törvény, napi két órát engedélyez tanulószobai foglalkozás céljaira.

c) Felzárkóztatás szervezhető továbbá nem kötelező tanórai foglalkozás keretében a tanulók érdeklődése, igénye szerint, illetve egyéni – egy-három tanuló részére szervezett – foglalkozás keretében, egyéni fejlesztési terv alapján.

Sajátos nevelési igényű tanulók az általános iskolában

Iskolánk fogadja a beiskolázási körzet sajátos nevelési igényű tanulóit. Kiemelt feladatunknak tekintjük az iskola életébe való maradéktalan integrálásukat. Az iskola valamennyi rendezvényén – kulturális, egészségügyi, sport – a tanórán kívüli tevékenységeken részt vesznek a sajátos nevelési igényű tanulók.

Az SNI tanulók nevelése-oktatása állapotuknak megfelelően a vonatkozó jogszabályi előírások szerinti speciális tanterv szerint történik. A használt módszerek igazodnak hiányosságaikhoz, fogyatékságukhoz. Értékelésük egyéni elbírálás alapján, a vonatkozó szabályozók által megfogalmazott metódusnak megfelelően folyik.

Azoknak az SNI tanulóknak kerül sor a többségi tanulókkal történő együttnevelésére, akiknek nevelését-oktatását a szakértői bizottságok integrált osztályban javasolják. Ezek a tanulók többségi társaikkal együtt végzik iskolai feladataikat, de a szükséges területeken támogatást kapnak. Ez jelenti a fokozott toleranciát, az egyéni fejlesztést, más munkaszervezési formák alkalmazását, speciális tankönyv használatát, az ellenőrzés és értékelés szigorú igazítását a tanuló képességeihez, s az egyéni foglalkozásokat.

A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt. Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez biztosított feltételek:

- gyógypedagógus végzettségű pedagógus alkalmazása,
- a fogyatékság típusának megfelelő tankönyvek, tanulási segédletek,
- a tanulók képességének megfelelő differenciált foglalkoztatás,
- fejlesztő foglalkozások biztosítása,
- a fogyatékos tanulók részére kidolgozott értékelési formák alkalmazása,
- képességfejlesztő játékok, eszközök,
- számítógépek fejlesztő programokkal,
- kompetencia alapú oktatás,
- A H2O Program elemei (Komplex Instrukciós Program, Logikai Táblajáték Program, Generációk Közötti Párbeszéd Program).

1.6.3 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Feladatok:

A szülőkkel való beszélgetés szülői értekezleteken, fogadóórákon, esetleg családlátogatás alkalmával:

- a szülői segítségnyújtás feltérképezése;
- az osztályfőnök vagy a szaktanár ismertesse a szülőkkel a tanuló helyét, szerepét a közösségben, személyiségének alakulását;
- tájékozódás a tanuló otthoni tanulási szokásairól, lehetőségeiről, a családon belüli viszonyokról;
- a családlátogatás tapasztalatainak beillesztése a nevelési munkába;
- a családlátogatás és fogadóóra alkalmával közösen találjanak megoldást az együttműködésre;
- a szülői értekezleten aktuális nevelési kérdésekkel foglalkozzon az osztályfőnök
- folyamatos kapcsolattartás az elért eredményekről.

Pszichológiai ellátás az osztályfőnök, a szaktanár, ifjúságvédelmi felelős vagy egyéni tanulói kérés alapján az iskolapszichológus segítségével.

Családsegítő szolgálat és a gyámügyi hatóságok segítése.

Az osztályfőnök szerepe a beilleszkedési nehézségekkel és magatartási problémákkal küzdő tanulók gondjainak megoldásában kiemelten fontos:

- az osztályfőnöki órán való beszélgetés együtt és külön-külön a problémás tanulókkal;
- ezeknek a tanulóknak a bevonása a közös programok, klubdelutánok, mozi, színház ill. sportprogramok szervezésébe, harcművészet, lovaglás, íjászat, stb.;
- megerősíteni, bátorítani a gyermeket abban, amiben eredményes: kézművesség, zene, tánc stb.;
- ha a beilleszkedési nehézség az egyes tantárgyakból való lemaradásból ered, akkor kis létszámú tanulócsoportok szervezésével is nyújthatunk segítséget.

Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók az általános iskolában

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés, valamint a tanulási képességek zavara. Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulókat.

Az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás. Elvárt az együttműködés a gyógypedagógusokkal, a fejlesztő pedagógusokkal, a pedagógiai szakszolgálatok szakembereivel és az egészségügyi intézményekkel.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- fejlesztőpedagógus közreműködésével egyéni fejlesztés, tanulmányi támogatás,
- többségi órákon támogató légkör kialakításával,
- a felnőttek és a serdülők közötti pozitív viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz,
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával,
- teljesíthető, reális követelmények támasztásával, a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással),
- a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással,
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;
- az osztályközösség segítő erejének mozgósításával,
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával,
- a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokkal megbízott pedagógussal való együttműködéssel,
- szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevételeivel.
- szoros kapcsolattartással a helyi óvodával, nevelési tanácsadóval és gyermekjóléti szolgálattal,

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezésével,
- a felzárkóztató foglalkozások tartásával,
- a napközi otthon biztosításával,
- a tanulószoba biztosításával,
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolataival,
- a családlátogatásokkal,
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítségével,
- kompetencia alapú oktatással,
- A H2O Program elemeivel (Komplex Instrukciós Program, Logikai Táblajáték Program, Generációk Közötti Párbeszéd Program).

A tanulók fejlesztése a rendelkezésre álló törvényi óraszámok alapján, az éves tantárgyfelosztásban meghatározott módon történik. A fejlesztést fejlesztő pedagógus/szaktanár végzi.

1.6.4 Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása

Iskolánk nemcsak a hátrányok és veszélyek megszüntetésére, hanem elsősorban azok megelőzésére törekszik. Prevenációs tevékenységét részben tanórai keretek között, osztályfőnöki órákon, az egész napos foglalkozások és részben a diákok szabadidejében végzi. A tantervi anyagba szervesen beépülnek a dohányzás, az alkohol, a drogfogyasztás veszélyeiről, a környezetvédelemről és a bűnmegelőzésről szóló témák. A tanulási hátrányokkal küzdő tanulók részére rendszeresen folynak a felzárkóztató foglalkozások és korrepetálások. Az egészséges életmód-életvitel kialakítását segítik a mindennapos harcművészet, az íjászat, a lovaglás, a délutáni sportolási lehetőségek, a tantárgyi versenyek, a szakkörök és a felvilágosító előadások.

Támogatásra, segítségre szoruló tanulók:

- tanulási nehézségekkel küzdők;
- egészségügyi problémákban szenvedők;
- pszichésen sérült tanulók;
- szociális hátrányokkal küzdők;
- jogi problémák szenvedő alanyai.

Tanulókkal kapcsolatos feladatok

- Általános prevenációs tevékenységek, az iskolát körülvevő szociális-társadalmi környezet függvényében;
- mentálhigiénés programok bevezetésének szorgalmazása együttműködve az iskolaorvossal, védőnővel;
- diákönkormányzattal való kapcsolattartás, érdekképviselésük;
- szociális ellátások számbavétele (törvények, helyi rendeletek ismerete, szükséges segélykérő lapok, nyomtatványok beszerzése);
- tanulók hiányzásának és azok okainak feltárása, szabálysértési eljáráson az iskola képviselése;
- fegyelmi eljárásokban való részvétel;
- tanácsadás a tanulóknak, segítő beszélgetés egyéni vagy csoportos formában (ugyanaz szülőknél is);

- külső szakemberek bevonása a gyermek érdekében (pl. családgondozó, pártfogó, pszichológus);
- figyelemmel kíséri az iskolába járás alól felmentett tanulók életét, osztályozó vizsgára való felkészítését;
- javaslatot tesz a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyerekek iskolai eszközökkel való támogatására (kollégiumi elhelyezés, tanszersegély, tankönyv kölcsönzés, ingyenes v. kedvezményes étkeztetés...), felhívja a nevelőtestület figyelmét a beilleszkedést akadályozó iskolai ártalmakra;
- gyermekvédelmi gondoskodás kezdeményezése, ezek megvalósításában való közreműködés;
- a tanulók évenkénti egészségügyi szűrése;
- a hátrányos helyzetű tanulók részére kiírt pályázatokon való részvétel.

Szülők körében végzett feladatok

- Együttműködés, tájékoztatás, szemléletformálás;
- szülői támogatás megnyerése;
- szülőknek szóló tanácsadás;
- családok aktív bevonása az iskolai programokba, programok szervezésébe;
- családlátogatás;
- személyes beszélgetés (fogadóórán, megbeszélte időpontban);
  - szülői munkaközösség, iskolaszék tájékoztatása a gyermekvédelmi tevékenységről;
- szülői értekezleteken, fórumokon, rendezvényeken való aktív részvétel;
- szülők részére előadások szervezése.

Tanári közösségben végzett feladatok

- Együttműködés, folyamatos és rendszeres tájékoztatás mindkét irányban;
- továbbképzéseken való részvétel, erről tájékoztatás;
- tanácsadás, szakirodalom ajánlása;
- a helyi programokban való részvétel (pedagógiai stratégia);
- segítségnyújtás az osztályfőnököknek a hatósági intézkedéshez szükséges;
- környezettanulmány és pedagógiai jellemzés elkészítéséhez.

Önálló feladatok

- Pályázatok írása;
- szakirodalom gyűjtése, tanulmányozása, önképzés, továbbképzés;
- ismertető, szóróanyagok gyűjtése, készítése;
- külső intézményekkel, szakemberekkel való kapcsolattartás.

1.6.5 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Az iskola közreműködik a tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében. A tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények feltárása ill. megszüntetése a pedagógus kötelessége. Ebben együttműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel, aki a tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy az iskola igazgatója indítson eljárást a tanuló lakó- ill. ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása,

szükség esetén a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtása érdekében.

A pedagógus feladata, hogy rendszeresen tájékoztassa a szülőket és a tanulókat az őket érintő kérdésekről; és figyelmeztesse a szülőt, ha gyermeke jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.

Az iskolában elérhető szociális szolgáltatások:

lehetőségek	feltétel
ebédelési lehetőség a menzán	egyéni jelentkezés
büfé	egyéni választás
iskolaorvosi ellátás	tanulói jogviszony
pszichológiai ellátás	osztályfőnök, szaktanár vagy ifj.véd. felelős javaslata, ill. egyéni tanulói kérés
szálláshely biztosítása	szülő kérése
segélyezés (alapítványi, önkormányzati)	kuratórium, tantestület döntése
pályázatok	szociális helyzet
családsegítő szolgálat	ifj. védelmi felelős javaslata
gyámügyi hatóság	ifj. védelmi felelős javaslata

Életpálya építés (pályaorientációs tevékenység)

Iskolánkban a kiemelten kezelt feladatok egyike az életpálya építés.

Cél:

- fejlődjön a tanulók ön- és pályaismerete;
- az élethosszig való tanulás programjának való megfelelés;
- a tanulók felkészítése az életpálya során szükségessé váló rugalmas pályamódosításokra;
- átfogó tájékoztatás a munka világáról, lehetőség biztosítása az érdeklődésnek megfelelő területeken.

Feladat:

- a munka szerepének tisztázása az ember életében;
- munkatapasztalatokra szert tenni (saját élmények révén);
- az egészséges munkaszokások kialakításának jelentősége;
- az élethosszig tartó tanulás elméletének megértetése;

- a pályaválasztási esélyek mérlegelése;
- a munkaerő piaci lehetőségek megismertetése;
- a munkaerőpiac szerkezete (kereslet-kínálat);
- az álláskeresés technikái;
- a munkahelyi feladatok és elvárások tisztázása;
- munkavállalási, ill. továbbképzési elképzelések.

A pályaválasztási tanácsadó feladatai:

- a tanulók pályaezredklődésének feltérképezése
- pályaismertetés (a tanulók megismerése alapján)
- együttműködés az osztályfőnökkel, szülőkkel és a pályaválasztásban érdekelt intézményekkel

Az életpálya építés helyszínei:

- osztályfőnöki órák keretében;
- szakkörök, terepgyakorlatok tapasztalatok formájában (akár szülőknek is).

Eszközök:

- folyamatos, személyes beszélgetések;
- szülői értekezletek;
- a tanulók mindennapi tevékenységeinek figyelemmel kísérése.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők az általános iskolában

A tanulók közti különbségek rendkívül sokfélék, és nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutatókozó különbségekre. Nevelésünk, oktatásunk igazodik a tanulóhoz, ahhoz a közeghez, amelynek tanulóink részesei.

Alapelveink:

- Olyan emberek nevelése a cél, akik egész életükön át nyitottak a folyamatos tanulásra, információk szerzésére.
- A tanulókkal szemben az egyéni fejlődésnek megfelelő elvárásokat és ezzel harmonizáló feladatokat szükséges megfogalmazni, biztosítani.
- A tanulókat alapvető, korszerű kompetenciák (anyanyelvi, idegen nyelvi, matematikai, informatikai, természettudományi, társadalomtudományi, esztétikai, etikai) birtokába kell juttatni.

Tudatos pedagógiai munkával arra törekszünk, hogy nevelési- és oktatásszervezési keretünket mihamarabb az alábbi kívánalmak jellemezzék:

- Biztosítjuk minden gyermek számára a lehetőséget képességei kibontakoztatásához.
- Tudatosan figyeljük és fejlesztjük a gyermekek szociális készségeit.
- A szülő, a család (mint partner) résztvevője az iskolai folyamatoknak.
- Együttműködő, elfogadó, előítéletek nélküli környezetben dolgozunk.

- Megvalósul az oktatásban, nevelésben érintett intézmények szervezett, tudatos együttműködése.
- Pedagógusaink állandóan gazdagítják pedagógiai, módszertani repertoárjukat.

Az iskolának figyelembe kell venni az eltérő egészségű, családi és társadalmi háttérű fiatalok sokféleségét. A társadalom polarizálódásával egyre több család, tanuló kerül szociálisan hátrányos helyzetbe, melynek enyhítése az általános iskola feladata is.

Az iskola a maga sajátos, speciális eszközeivel tudja csökkenteni a kétségtelenül meglévő hátrányokat.

Leggyakoribb tevékenységformák:

- Diákétkeztetés,
- Az iskola létesítményeinek, eszközeinek használata,
- A nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai,
- A szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése,
- Családlátogatások,
- Továbbtanulás irányítása, segítése,
- Szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal,
- Kompetencia alapú oktatás,
- Komplex Instrukciós Program,
- Differenciálás,
- Logikai Táblajáték Program
- Generációk Közötti Párbeszéd Program
- A művészeti irányultságú (b osztályos) tanulóknál az Abai életfa program
- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- Felzárkóztató órák, foglalkozások,
- A napközi otthon és tanulószobai elhelyezés biztosítása,
- A szociális és a település földrajzi helyzetéből adódó hátrányok csökkentésére színház-, múzeumlátogatások, tanulmányi kirándulások szervezése,
- A nevelő és a tanuló segítő, személyes kapcsolata,
- A szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése,
- Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége,
- A tankönyvvásárláshoz nyújtott önkormányzati és állami támogatás,
- Az étkezési díjak kifizetéséhez jogszabály előírásai által biztosított támogatás.

1.7 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

A tanulók aktív résztvevői az iskolai életnek. Minden őket is érintő döntésekben részt vehetnek. Ennek különböző formái lehetségesek:

- a diákönkormányzat képviselője által;
- iskolagyűléseken;
- a napközöntők alkalmával;
- osztályfőnöki órákon;
- vélemények megkérdezésével (írásban és szóban, ha szükséges egyénileg és anonimitással);
- kötetlen beszélgetések során;
- üzenőfalán.

A diákönkormányzat az általános iskolában

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeiknek képviselője, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

1. Az iskolai diákönkormányzat tevékenységét az osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség, Szenátus irányítja.
2. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola tagintézmény-vezetője által megbízott felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személy segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az tagintézmény-vezető bíz meg ötéves időtartamra.
3. Az iskolai diákönkormányzat képviselőjét az iskolai diákönkormányzatot segítő nevelő látja el. A diákönkormányzatot megillető javaslattételi, véleményezési és egyetértési jog gyakorlása előtt diákönkormányzatot segítő nevelőnek ki kell kérnie az iskolai diákönkormányzat vezetőségének véleményét.
4. Az osztály tanulói maguk közül az osztály képviselője, valamint közösségi munkájának szervezésére 3. évfolyamtól 6. évfolyamig osztályonként egy-egy fő képviselőt, 7. és 8. évfolyamon osztályonként 2-2 főt delegál a diákönkormányzat vezetőségébe, a Szenátusba.

Az iskolai diákközgyűlés

1. Tanévenként havonta iskolai diákközgyűlést (Igazlító napot) tartunk.
2. A diákközgyűlés összehívásáért az iskola tagintézmény-vezetője és a diákönkormányzat vezetője a felelős.
3. Az iskolai diákközgyűlésen minden tanulónak joga van részt venni.
4. A diákközgyűlésen a diákönkormányzatot segítő nevelő, a diákönkormányzat gyermekvezetői, a tagintézmény-vezető és a szenátus képviselői beszámol az előző diákközgyűlés óta eltelt időszak munkájáról, valamint az iskola tagintézmény-vezetője tájékoztatást ad az iskolai életről, az iskolai munkatervről, a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről, az iskolai házirendben meghatározottak végrehajtásának tapasztalatairól.

A diákönkormányzat döntési jogkört gyakorol:

- saját működéséről;
- a működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról;
- hatáskörei gyakorlásáról;
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról.

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat és javaslattal élhet az iskola működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Ki kell kérni a diákönkormányzat véleményét:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,

- a házirend elfogadása előtt.

A fenntartó a köznevelési törvény 83. §. (3) bekezdésében felsorolt döntések előtt kötelezően kikéri az iskolai diákönkormányzat véleményét.

A vélemények írásos vagy jegyzőkönyvi beszerzéséért a tagintézmény vezetője felelős.

A diákönkormányzat működését saját szervezeti és működési szabályzata szabályozza.

1.8 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

1.8.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

Kapcsolat a tanulókkal

A tantárgytömbösített oktatás lehetővé teszi, hogy a pedagógus közelebbi kapcsolatba kerüljön a diákjaival, akikkel egy tanév során heti 20 órát tölt. Így több lehetőség nyílik a felmerülő problémák, megbeszélésére, megoldására, egyéni elbeszélgetésekre is. A tanítási órákon jellemző az elfogadó és egymást támogató légkör, amely elősegíti, hogy a diákok aktívabban vegyenek részt az órai munkában.

Kapcsolattartás formái

Egyéni elbeszélgetések: személyes megbeszélés a diák és a tanár között.

Diákönkormányzat: osztályonként két tagból álló testület, egy segítő tanár részvételével.

Tájékoztatás: a tanuló az ellenőrzőjét köteles magával hozni, a kapott érdemjegyeket beírni és a szülőkkel aláíratni. Egyéb bejegyzéseket a legrövidebb időn belül köteles aláíratni és bemutatni.

A tanulók az iskola életéről és az aktuális tudnivalókról folyamatosan kapnak tájékoztatást az iskola igazgatójától és a Diákönkormányzat segítségével.

A diákok az osztályfőnököktől az osztályfőnöki órákon folyamatosan hozzájutnak az aktuális információkhoz.

Ha szükség van rá, a nagyszünetben, napköszöntőn, illetve iskolagyűlésen is történhet tájékoztatás

Közös tevékenységek:

Szakkörök: rajz, kézműves (fafaragó, szövő, kerámia, nemezes) dráma, harcművészet, néptánc.

Közös programok: kirándulások, teadélutánok, Sport-nap, Szent Mihály nap Szent György nap és az egyéb iskolai programok.

1.8.2 A szülők közösségét érintő együttműködési formák:

Kapcsolat a szülőkkel

A szülő az iskola életének résztvevője, mint a szolgáltatás megrendelője, az oktatási-nevelési folyamat segítője és szereplője. Az iskola biztosítja a szülők törvényben előírt jogainak és kötelezettségeinek gyakorlását.

A kapcsolattartás formái

iskolaszék: amelyben a szülők képviselői más delegáltakkal (önkormányzat = fenntartó, nevelőtestület, diákönkormányzat) együtt vesznek részt; véleményezési jogát gyakorolja az iskola oktató-nevelő munkáját, pedagógiai programját érintő kérdésekben; kidolgozza önálló programját, munkarendjét a szülők legfelsőbb képviselői fórumaként;

szülői munkaközösség (SZMK):

osztályonként kettő vagy háromtagú, demokratikusan választott testület;

alapítványi kuratóriumok (Hazatalálás Alapítvány):

az iskolában működő alapítvány alapító okiratának megfelelő összetételű kuratóriumot választanak. A kuratórium tagjai részt vesznek az alapítványi megbeszéléseken, és az alapítványi támogatások odaítélésében döntési jogukat gyakorolják;

szülői értekezletek:

az iskola évente minimum két szülői értekezletet tart (ősz, tavasz); rendkívüli esetben a tanulók, a szülők vagy a tanárok kezdeményezésére is összehívható a problémák megoldása érdekében, az osztályban tanító tanárok részvételével;

fogadóóra:

a személyes megbeszélés lehetőségét hivatott biztosítani a szülő és a tanár között, iskolai szinten szervezett, évente négy alkalommal (kéthavi gyakorisággal); rendkívüli esetekben az osztályfőnök, a szülők, tanulók igénye alapján, előzetes egyeztetés alapján;

tájékoztatás:

a tanár és az iskola, valamint a szülő kölcsönösen tájékoztatják egymást a tanulóval kapcsolatos kérdésekről, a közoktatási törvény titoktartási kötelezettséget meghatározó részeinek figyelembe vételével;

a tájékoztatás, kapcsolattartás fontos eszköze az ellenőrző, amelynek bejegyzéseit az osztályfőnök minimum kéthavonta ellenőzi, és a tanuló köteles azt havonta a szülővel aláírni;

egyres esetekben jogszabályok is meghatároznak tájékoztatási kötelezettséget, (pl. emelt szintű képzésekre való jelentkezések a 10. évfolyamosoknál);

beiskolázási tájékoztatókat és nyílt napot tartunk az általános iskolás tanulóknak és szüleiknek, ahol bemutatjuk képzéseinket és az iskola életét;

közös programok: alapítványi bál, szülők napja, szalagavató bál, ballagás, évnyitó, évzáró, néptánc gála, közös főzések, teadélutánok, kulturális programok, közösségi munkák, sportrendezvények, kirándulások szervezése, amely erősíti a partnerkapcsolatot;

kérdőíves felmérés: az iskolában folyó oktató-nevelő munkáról, a felmerülő igényekről.

A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái az általános iskolában

Az iskolai nevelés-oktatás, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése.

Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

A diákok és a pedagógusok együttműködésének formái:

- A tanulókat az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális tudnivalókról a tagintézmény-vezető, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- A tagintézmény vezetője havonta az Igazlító napon, a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének, a szenátusnak ülésén és a faliújságon keresztül, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon tájékoztatják a diákokat.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az tagintézmény-vezetővel, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az iskolaszékkal.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról az osztálytanítók és a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.

A szülők és a pedagógusok együttműködésének formái:

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról a tagintézmény vezetője az Iskolaszék ülésein, az osztályfőnökök az osztályok szülői értekezletein tájékoztatják.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőivel, a szülői munkaközösség választmányával.

A szülőket a nevelők a tanulók egyéni haladásáról az alábbi módon tájékoztatják:

szóban:

- családlátogatásokon (cél: a gyermek családi hátterének, körülményeinek megismerése)
- szülői értekezleteken (cél: a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása, a szülők tájékoztatása, a szülők kérdéseinek, véleményeinek, javaslatainak összegyűjtése, továbbítása az iskola igazgatójához)
- a nevelők fogadóóráin (cél: szülők – pedagógusok személyes találkozása, ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal.)
- nyílt tanítási napokon (a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba. ismerje meg közvetlenül a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközössé iskolai életéről)

írásban:

- a tájékoztató füzetben (ellenőrző könyvben) (cél: szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről.)

A szülői értekezletek és a fogadóórák időpontjait tanévenként az iskolai munkaterv tartalmazza.

Egyéb együttműködési formák:

- Egyéni beszélgetés
- Írásbeli tájékoztató
- Előadások szervezése
- Közös programok
- Pályaválasztási tanácsadás
- Az SNI és BTM-es tanulók szüleivel történő folyamatos kapcsolattartás
- Nyilvánosság biztosítása (iskolai honlap, Sárvíz Televízió)

Az intézmény rendszeresen tartja a kapcsolatot az alábbi szakmai szervezetekkel:

- gyermek és ifjúságvédelmi szervezetek,
- gyámhatóság,
- szakmai szolgáltató szervezetek,
- szakszolgálatok,
- iskola-egészségügy,
- helyi nevelési és oktatási intézmények,
- kulturális és sportszervezetek,
- civil szervezetek.

A kapcsolattartás rendjét az SZMSZ tartalmazza.

1.9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

A vizsgaszabályzat hatálya, célja

Vizsgaszabályzatunk célja a **20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 64.§ (1)** bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása. A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint a tanulmányok alatti vizsga:

- osztályozó vizsga,
- javítóvizsga,
- különbözeti vizsga

követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati) és az értékelés rendjét a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg, és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgák lebonyolításakor figyelemmel kell lenni a **20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet VI. fejezetének 24. számú bekezdésének (64.§-78.§)** rendelkezéseire.

A tanulmányok alatti vizsgák célja azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehetett

meghatározni, vagy engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben (tantárgytömbben) vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz:

- *osztályozó vizsgákra,*
- *különbözeti vizsgákra,*
- *javítóvizsgákra*

vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- *akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különözeti vizsga letételét írja elő.*

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A tanulmányok alatti vizsgák szabályai az általános iskolában

Tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet által előírt esetekben szervez az iskola (magántanulók, tantestületi döntés alapján kötelezettek esetében).

- A vizsgák időpontjáról írásban kell tájékoztatni a tanuló szüleit, legalább 30 nappal a vizsga időpontja előtt.
- Tanulmányok alatti vizsgát – az e rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll.
- A tanulmányok alatti vizsgán vizsgabizottság ellenőrzi és értékeli a követelmények elsajátítását. A bizottság az összesített részeredmények és a kérdező tanár véleményezése alapján dönt a minősítésről. A vizsgabizottság elnökén kívül a bizottságnak legalább két pedagógus tagja van, s legalább egyikük végzettsége a vizsgatárgynak megfelelő kell, hogy legyen.

- Ha a tanuló a tanulmányok alatti vizsga letételére a nevelőtestülettől halasztást kap, a halasztott időpontig úgy folytathatja tanulmányait, mintha sikeres vizsgát tett volna.
- A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.
- A tanulmányok alatti vizsgák (osztályozó vizsga, különbözeti vizsga, pótló- és javítóvizsga) követelményeit, részeit, az értékelés szabályait a szakmai munkaközösségek határozzák meg. A vizsga tantárgyi/évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a kerettantervek alapján készült, a Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel.
- Az vizsgaidőpontok napjának kijelölése a tagintézmény - vezető feladata az alábbiak szerint:

osztályozóvizsga: első félévben és második félévben az osztályozó értekezlet megelőző héten

javítóvizsga: augusztus 15-31.között

pótlóvizsga: az elmulasztott vizsga után következő héten

különbözeti vizsga: egyéni elbírálás alapján az igazgató döntése szerint

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tenni a tanulónak a félévi és év végi osztályzatok megállapításához, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- tanulmányait magántanulóként végzi,
- hiányzása a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 51. § (7) bekezdésében előírt mértéket meghaladja, és ezért nem osztályozható (amennyiben a tantestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen).

A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszerezni.

Különbözeti vizsga

Más iskolából történő átiratkozás esetén a helyi tantervek különbözőségeiből adódó tantárgyi lemaradást pótolni kell. A tanulónak egyéni elbírálás és az igazgató döntése alapján különbözeti vizsgát kell tennie abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből, amit előzőleg nem tanult, és amelyet intézményünk a megkezdeni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

- A tanuló felkészítéséről a szülőnek kell gondoskodnia.
- A jelentkező tanuló ügyében a különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározására a tagintézmény-vezető határozatot hoz.
- A különbözeti vizsga anyagának összeállításáért és a vizsga lebonyolításáért a szaktárgyi pedagógus a felelős.
- A különbözeti vizsgák időpontját a tagintézmény-vezető határozza meg.
- Különbözeti vizsgát a tanév során folyamatosan lehet szervezni.

Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha kettőnél több tantárgyból van elégtelen osztályzata.

- Amennyiben a tanuló javítóvizsgán nem teljesíti a meghatározott követelményeket, vagy nem jelenik meg, köteles évet ismételni.
- A javító vizsga időpontját a szorgalmi időszak lezárásakor az iskola bejáratára kell kifüggeszteni, valamint levélben is értesítést kap a szülő, melyben mellékelik a javítóvizsga felkészülési anyagát.
- A tanulót a vizsgára a szülő készíti fel, az iskola a nyár folyamán egy ízben konzultációs lehetőséget biztosít (augusztus).
- A javítóvizsgán elégséges osztályzatot kapott tanuló magasabb évfolyamba léphet.

Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból nem jelent meg a vizsgán, vagy a vizsga letétele előtt távozott, a vizsgát megismételheti.

- Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha:
  - neki fel nem róható okokból elkészik, távol marad,
  - megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik.
- Pótló vizsgát – az igazgató döntése alapján – az adott vizsganapon vagy az iskola által megszervezhető legközelebbi vizsganapon kell megtartani.

Az értékelés rendje

Atila Király Gimnázium értékelési rendje:

Ha a vizsgatantárgy írásbeli vizsgarészt is tartalmaz, akkor az írásbeli vizsga lezárását követően a vizsgáztató tanár kijavítja a dolgozatot. Követelmény, hogy a dolgozat javítása pontozásos rendszerben történjék, az egyes részpontszámokat és az egyes részekre kapható maximális pontszámot egyaránt meg kell jelölni.

A vizsgatárgy akár egy vagy több vizsgarészt tartalmaz, az egyes vizsgarészekben elért pontszámok összege alapján az osztályzat a következőként határozandó meg:

- 0 – 29 % - elégtelen
- 30 – 49 % - elégséges
- 50 – 69 % - közepes
- 70 – 84 % - jó
- 85 – 100 % - jeles.

Nem egész százalékos eredmények elérése esetén a kerekítés általános szabályait kell alkalmazni.

Amennyiben a tanuló a tanulmányok alatti vizsgát több évfolyam anyagából kívánja letenni, akkor a vizsgákat minden évfolyam anyagából külön vizsgán kell megszereznie.

A vizsgatárgyak részei és követelményei

Magyar nyelv és irodalom

Szóbeli vizsgaforma, amely az adott évfolyam(ok) tananyagát kéri számon. A szaktanárnak tíz tételből álló tételsort kell összeállítania. Minden tétel minimum három feladatból áll: stílustörténeti, alkotóval kapcsolatos és irodalomelméleti ismeretre kérdez rá. E kérdések nem feltétlenül egyetlen alkotóhoz kapcsolódnak, a vizsga során az adott évfolyam anyagában szereplő ismeretanyagról ad számot a vizsgázó.

Értékelés: a maximálisan elérhető pontszám 50 pont, ezen belül 10 pont stílustörténet, 10 pont irodalomelmélet, 20 pont az alkotóról adott felelet, 10 pont az előadásmód és forma értékelése. Az általános százalékos értékeléssel pontosan kiszámítható az érdemjegy.

Magyar nyelv

Írásbeli vizsgaforma, amely 75 %-ban az adott évfolyam tananyagát kéri számon. Az írásbeli feladatlap nyolc feladatból áll, amelyben a szövegértési feladatban szereplő feladattípusok illetve gyakorlati jellegű feladatok szerepelnek (tesztes, nyitott mondatok, láncfeladatok). Az írásbeli vizsgán szerepelnie kell legalább egy gyakorlati írásbeliséggel kapcsolatos feladatnak, amelyben a fogalmazási készség mellett a helyesírás is szerepet kap.

Értékelés: maximálisan 50 pont szereshető, az elkövetett helyesírási hibákért pontlevonás jár (három helyesírási hibaként 1-1 pont, a helyesírási hibák számítása az általános elvek alapján történik). Az érdemjegy adása az általános százalékos értékelésnek megfelelően történik.

Történelem

A történelem vizsga írásbeli és szóbeli részből áll. Az írásbeli és a szóbeli vizsga az érettségi vizsgaszabályzat történelem vizsgáztatására vonatkozó utasításainak szellemében és formájában kéri számon a tanuló ismereteit, az adott tanév tananyagát figyelembe véve.

Az írásbeli vizsgarész egy rövid válaszokat igénylő részből és két röviden kifejtendő esszéből áll. A rövid választ igénylő kérdések topográfiai, kronológiai és fogalomhasználati kérdéseket tartalmaznak. A két esszé közül az egyik egyetemes történeti, a másik magyar történelmi témát kell, hogy felöleljen. Az esszék formája és értékelése megegyezik az érettségi vizsga dolgozatainak formájával és értékelésével. Az írásbeli vizsga időtartama 45 perc.

A szóbeli vizsgán húsz tételből kell húzni a tanulónak. A húzott tételekhez a tanuló forrásokat kap, amelyek felhasználásával kell kifejtenie a kapott tételt.

A vizsga pontjainak megoszlása:

Írásbeli vizsgarész: 60 pont, ebből a rövid választ igénylő feladatokkal 30 pontot, a kifejtendő feladatokkal $2 \times 15 = 30$ pontot lehet elérni. A szóbeli vizsgán elérhető pontszám 40 pont. Az összes elérhető pontszám 100 pont.

Idegen nyelv

Az idegen nyelvi vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll.

Az írásbeli vizsga számon kéri a megfelelő tanév vagy tanévek tananyagát az érettségi vizsga követelményei és feladattípusai szerint. Így az írásbeli vizsga a következő részekből áll: nyelvhelyesség, íráskészség és olvasásértés. Az írásbeli vizsga 2x45 perces, az elérhető pontszám (100 pont) a vizsga össz pontszámának 80%-a. Az írásbeli vizsgán az íráskészség vizsgarészben szótár használata megengedhető.

A szóbeli vizsga három részből áll: kötetlen beszélgetés meghatározott témákban, egy szituáció eljátszása és képleírás. Mindhárom feladatot tételhúzás alapján kapja a vizsgázó. A szóbeli vizsga 15 perces. A tanuló a tétel kihúzása után a felelet egyből megkezdheti, a tételt nem dolgozza ki a felelet előtt. (A szóbeli vizsgán 45 pontot lehet elérni.) A szóbeli vizsgán elérhető pontszám a vizsga összes pontszámának 20%-a.

Matematika

A matematika vizsga két részes, összesen 90 perces feladatlap írásbeli megoldásából áll. Az írásbeli feladatlap tartalmi jellemzői az alábbiak:

Az első rész 30 perces, amely 8 feladatot tartalmaz. Ezek a feladatok az alapfogalmak, definíciók, egyszerű összefüggések ismeretét ellenőrzik.

A második rész megoldási időtartama 60 perc. A feladatlap 5 feladatot tartalmaz. A feladatok közül 3 feladat könnyebb, 2 feladat pedig összetettebb, több részkérdésből áll.

A feladatok a vizsga tárgyát képező időszak feladattípusait tartalmazzák, melyek a tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75 %-át érintik.

Megengedett segédeszközök: függvény táblázat, zsebszámoló gép, körző, vonalzó.

Fizika

A vizsga egy 60 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 70 %-át, a szóbeli vizsgára 30 %-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75 %-át érinti. A feladatok közül két feladat az alapfogalmak, törvényszerűségek, egyszerű összefüggések ismeretét ellenőrzi, további három feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak legfontosabb feladattípusait tartalmazza. Az utóbbi feladatok közül egy feladat könnyebb (rutinfeladatok), két feladat pedig az összetettebb feladatok közül való.

Amennyiben a vizsgázó az írásbeli vizsga részenkénti pontszámának 10 %-át nem éri el, szóbeli vizsgát nem tehet.

A fizika szóbeli vizsgán tíz tételből kell húznia a vizsgázónak. A tétellap két részből áll, mindkét része egy-egy fizikai jelenség legfontosabb fogalmainak és az azzal kapcsolatos kísérleteknek a bemutatását, a témakörrel kapcsolatos összefüggések, tételek ismertetését tartalmazza.

Megengedett segédeszközök: zsebszámoló gép.

Biológia

A vizsga egy 30 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60 %-át, a szóbeli vizsgára 40 %-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga legalább öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév fejezeteinek legalább 75 %-át érinti. Az írásbeli feladatsor megoldásával 60 pontot lehet elérni. A feladatok között szerepelnie kell az alábbi feladattípusoknak:

- ábraelemzés
- rövid válaszos feladatok
- feleletválasztós (teszt) feladatok.

A szóbeli vizsgán a középszintű érettségi követelményeknek (fakultáció esetén az emelt szintűeknek) megfelelően összeállított tíz tételből húz a tanuló, amelyeket kifejt. A szóbeli tétellapon három kérdés szerepel, amelyre egyenként 10-10 pont adható. Szerepel továbbá öt biológiai fogalom meghatározása is, amelyekért egyenként 2-2 pont adható. A szóbelin elérhető pontszám 40 pont.

Kémia

A kémia vizsga egy 30 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60 %-át, a szóbeli vizsgára 40 %-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga legalább öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév fejezeteinek legalább 75 %-át érinti. Az írásbeli feladatsor megoldásával 60 pontot lehet elérni.

A feladatok között szerepelnie kell az alábbi feladattípusoknak.

- rövid kiegészítendő típusú feladatok
- feleletválasztós (teszt) feladatok
- legalább két számítási feladat.

A szóbeli vizsgán a középszintű érettségi követelményeknek (fakultáció esetén az emelt szintűeknek) megfelelően összeállított tíz tételből húz a tanuló, amelyeket kifejt. A szóbeli tétellapon három kérdés szerepel, amelyre egyenként 10-10 pont adható. Szerepel továbbá öt kémiai fogalom meghatározása is, amelyekért egyenként 2-2 pont adható. A szóbelin elérhető pontszám 40 pont.

Földrajz

A földrajz vizsga egy 45 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60 %-át, a szóbeli vizsgára 40 %-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga legalább öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév fejezeteinek legalább 75 %-át érinti (általában fejezetenként két feladat félévi, egy feladat év végi számonkérés esetén).

A feladatok között tartalmilag három feladattípusnak feltétlenül szerepelnie kell:

- alapvető térkép-topográfiai ismereteket ellenőrző,
- alapfogalmakra, definíciókra vonatkozó,
- természeti és/vagy társadalmi-gazdasági jelenségekkel, folyamatokkal
- kapcsolatos egyszerű számítási feladat.

A szóbeli vizsgán tíz tételből kell húznia a vizsgázónak. A tétellap két részből áll.

Az egyik kérdés természetföldrajzi, a másik kérdés társadalom- és gazdaságföldrajzi vonatkozású, ha a tanuló már rendelkezik a megfelelő ismeretekkel (pl. 11. évfolyamon félévi vizsga esetén).

Ennek hiányában az adott tananyag két legfontosabb fejezetét érintik a kérdések. A kérdések minden esetben egy jelenség vagy folyamat legfontosabb fogalmaira, jellemzőire, működési mechanizmusára irányulnak.

Testnevelés

A vizsga típusa gyakorlati vizsga. A vizsga testnevelés tantárgyból teljes mértékben az érettségi vizsgakövetelményeknek az adott félévben/tanévben a tananyagban szereplő követelményeire épül. A tanulók – az úszás és a küzdősportok kivételével – a gyakorlati követelményeket mutatják be sportáganként. A gyakorlati vizsga sportágankénti bemutatásának teljes hossza 120 perc. A gyakorlati bemutatás a következő sportágakat tartalmazza: atlétika, torna, gimnasztika, labdajátékok közül választhatóan egy sportág a kézilabda, röplabda, kosárlabda vagy a labdarúgás.

Ének–zene

Az ének-zene vizsga három vizsgarészből áll össze: írásbeli, szóbeli és gyakorlati részekből.

A vizsga ének-zene tantárgyból teljes mértékben az érettségi vizsgakövetelményeknek az adott félévben/tanévben a tananyagban szereplő követelményeire épül.

Az írásbeli feladatnál egy négysoros magyar népdal betű, vagy számkottáját kell átírni a menzurális hangjegyírás szabályainak megfelelően ötvonalas kottarendszerbe. A feladat elvégzéséhez csak ceruza használható! Időtartama maximum 20 perc, a kapható pontszám 30 pont.

A szóbeli vizsgán tíz tételből kell egyet húznia a vizsgázónak, melyekből kettő a népdalelemzés, három a műzeneelemzés, illetve zenei fogalmak, míg a többi öt a különböző zenetörténeti korok témakörét öleli föl. Felelési idő maximum 10 perc, a kapható pontszám 40 pont.

A gyakorlati részben a vizsgázónak a tanult dalokból egy maga által összeállított, (legalább 10 népdalból vagy műdalból álló listából) a vizsgabizottság választása alapján egy éneket el kell énekelnie. Az értékelés szempontjai: stílszerű előadásmód, dallami és ritmusbeli pontosság. A maximálisan elérhető pontszám 30 pont.

Informatika

Az informatika vizsga egy tesztet tartalmazó feladatlappól és egy gyakorlati feladatokat tartalmazó feladatsorból áll. Időtartama 80 perc (20 perc teszt és 60 perc gyakorlat).

A teszt feladatlap jellemzői az alábbiak:

Legalább két, de legfeljebb három kiegészítendő, illetve számolást igénylő és legalább öt, de legfeljebb nyolc teszt jellegű feladatból áll. Ezek a feladatok a számonkérés gyakorlati részében nem szereplő tananyag legfontosabb fejezeteinek legalább 75 %-át érintik. A feladatsorra a teljes pontszám 25 %-a adható.

A gyakorlati feladatsor jellemzői az alábbiak:

Három feladatból áll, amelyből az első összetett feladat, amely az alább felsorolt témakörökből többet is érinthet. A másik két feladat a témakörök egyikét érintő, egyszerűbb feladat.

A gyakorlati feladatsor az alábbi témaköröket érinti:

szövegszerkesztés, táblázatkezelés, prezentáció és grafika, adatkezelés. A feladatsorra a teljes pontszám 75 %-a adható.

A teszt feladatlap megoldásához semmilyen segédeszköz nem használható.

A gyakorlati feladatsor megoldásához használható eszközök: számítógép, vonalzó.

Rajz és műalkotások elemzése

Az írásbeli vizsga öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb művészettörténeti ismeretét érinti. A feladatok közül négy feladat a művészettörténeti ismeretek, alapfogalmak, egyszerű összefüggések ismeretét 12 ellenőrzi, egy feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak építészeti, szobrászati, festészeti vagy iparművészeti alkotásának elemző bemutatását kéri számon. Az írásbeli vizsga időtartama 30 perc, a kapható pontszám 40 pont.

A rajz és vizuális kultúra gyakorlati vizsgán hat tételből kell egyet húznia a vizsgázónak. A tétellap egy rekonstrukciós feladat szerkesztését (vetületiaxonometrikus-perspektivikus), vagy egy egyszerű tanulmányrajz elkészítését kéri látvány alapján. A gyakorlati vizsga részét képezi egy minimum öt darabból álló portfólió benyújtása a tanuló éves (féléves) munkáiból. A gyakorlati vizsgarészre a tanuló 60 pontot kaphat, ebből 20 pont a benyújtott portfólió maximális pontszáma.

A gyakorlati vizsgához szükséges eszközök: A4-es rajzlap, puha grafit, körző, egy derékszögű és egy bármilyen vonalzó.

Étika, tánc és dráma, média és mozgóképismeretek

A vizsga egy 30 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60 %-át, a szóbeli vizsgára 40 %-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga legalább öt feladatból áll, amelynek tananyaga a félév vagy a tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75 %-át érinti.

Az írásbeli feladatsor megoldásával 60 pontot lehet elérni.

A szóbeli vizsgán 10 tételből kell húznia a vizsgázónak. A tételek legalább két részből álljanak. A szóbelin elérhető pontszám: 40 pont.

A Sárviz Alapfokú Művészeti Iskola tagintézményének értékelési rendje:

Iskolánk a nevelő-oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Az előírt követelmények teljesítését az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli beszámolója, írásbeli felelete, gyakorlati tevékenysége, illetve produktuma alapján ellenőrizzük.

Az ismeretek számonkérésének tartalmát a pedagógiai programban lévő tantárgyak évfolyamokra lebontott követelményei határozzák meg. Az elégséges szintet a helyi tanterv határozza meg. A számonkérés követelményei csak azok lehetnek, amit a helyi tanterv előír. Félévkor azt értékeljük, hogy a tananyagot időarányosan hogyan sajátították el.

Minden tantárgyból félévente legalább három érdemjegyet kell adni a tanulóknak (kivéve az előképzőn).

Az értékelés alapja a folyamatos teljesítmény, melyet befolyásol a fejlődési ütem. Az értékelés közlésére használt dokumentumok: ellenőrző vagy tájékoztató füzet, napló, bizonyítvány. Az évközi érdemjegyekről, a félévi osztályzatról az ellenőrző könyvön keresztül az év végi osztályzatról a bizonyítványkönyvön keresztül tájékoztatjuk a szülőket.

A tanév során a bemutatókon, pályázatokon, kiállításokon való szereplést is értékeljük, ill. figyelembe vesszük.

A szaktárgyi értékelésnek, folyamatosnak, kiszámíthatónak, konkrétan, igazságosnak, személyre szólónak, egészséges munkakedvet fenntartónak kell lennie.

Az év végi érdemjegy az éves munka, az év végi vizsgák, valamint a bemutatón nyújtott teljesítmény alapján tevődik össze.

Az értékelés fokozatai

Előképző:

- jól megfelelt

- megfelelt

- nem felelt meg

Alapfok: - félévkor érdemjeggyel értékelünk 1-5-ig

- év végén jeles, jó, közepes, elégséges és elégtelen osztályzatokkal

Továbbképző:

- félévkor érdemjeggyel értékelünk 1-5-ig

- év végén jeles, jó, közepes, elégséges és elégtelen osztályzatokkal.

A vizsgáztatás rendje

- A tanulók év végi vizsgán adnak számot tudásukról (előképzőn nincs vizsga).

A 6. évfolyam végén alapvizsgát, a 10. évfolyam végén záróvizsgát tehetnek. A vizsgákra a tanév utolsó három hetében kerül sor.

- A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze a tantervi követelmények figyelembe vételével, mely elméleti és gyakorlati anyagot is tartalmazhat.
- A vizsgázás zártkörű, vizsgabizottság előtt történik.
- A vizsgabizottság tagjait az igazgató jelöli ki, mely két szaktanárból, valamint az igazgatóból vagy annak helyetteséből áll.
- A szaktanár tesz javaslatot a vizsgajegyre, melyet a vizsgabizottság tagjai szótöbbséggel megszavaznak.

Kiegészítés:

A tánc tanszak: nyilvános bemutatói csoportosak. A tanulók egyéni megmérettetése órai keretben (a vizsgabizottság előtt) történik.

A dráma- és színjáték tanszak: az alapfok első két évfolyamának végén a tanulók kötetlenebb formában, a műhelymunka szokásos menetét bemutató formában adnak számot tudásukról.

A harmadik évfolyamtól kezdődően a tanév végén nyilvános tanszaki bemutaton vesznek részt a tanulók, vagy olyan csoportos és egyéni kreatív gyakorlatokat végezhetnek, melyek kapcsolódnak az év során tanultakhoz, és lehetővé teszik az elsajátított ismeretek és készségek kreatív alkalmazását.

A szorgalom értékelése

Valamennyi tanszakon, az előképző kivételével a szorgalmat félévente értékeljük a naplóban és az egyéb dokumentumokban.

Értékelés szempontjai:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- tanulmányi feladatait rendszeresen elvégzi,
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat el is végzi,
- munkavégzése pontos, megbízható,
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként vesz részt.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik,
- a tanórákon többnyire aktív,
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozásokon, vagy versenyeken való részvételt önként nem, vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől,
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti,
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg,
- figyelmetlen, feladatait folyamatosan nem végzi el,
- a tanuláshoz nyújtott nevelői, vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

Az iskolai jutalmazás formái

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon részt vesz, bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola jutalomban részesíti.

Az iskolában a tanév közben a következő dicséretek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- igazgatói dicséret.

A dicséretet a tanuló tájékoztató füzetébe be kell jegyezni. Az iskola a tanév végén, tanévzáró keretében az egész közösség előtt oklevéllel jutalmazza, a kiemelkedő teljesítményű növendékeit.

Az iskolai büntetések formái

- szaktanári figyelmeztetés,
- igazgatói figyelmeztetés, intés, megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Esélyegyenlőségi intézkedések

Az iskola Térítési és tandíj rendeletében szabályozza a *Hátrányos helyzetű, Halmozottan hátrányos helyzetű és Tartósan beteg tanulók*, valamint a *Gyermekvédelmi támogatásban* részesítettek támogatását.

Ezen felül biztosítunk még részletfizetési lehetőség is (térítési és tandíjak, kirándulás, tábor) valamint a térítési és tandíj egy részének elengedését a rászoruló tanulóknak.

Az iskola rendszeresen szervez olyan közösségi programokat, ahol pozitív megerősítést, jó mintát kaphatnak a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók és szüleik. Ilyen alkalmak a családi napok, bemutatók, táborok, kirándulások.

Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn a helyi védőnővel, szociális ellátórendszerrel, önkormányzatokkal annak érdekében, hogy a tanulók semmilyen okból ne maradjanak ki a művészetoktatásból.

Hangszerek, kották kölcsönzését biztosítjuk a zenei tanulmányokhoz, viseleteket és próbaruhát a tánchoz.

Szükség esetén heti szintű a kapcsolattartás gyakorisága a szociálisan rászoruló családokkal.

A hátrányos helyzetű és SNI tanulóink esetében osztályfőnökeikkel rendszeres munkakapcsolatot ápolunk a felmerülő problémák megoldása érdekében.

Iskolánk akadálymentesített, így zenei órákra fogadni tudunk mozgás és látáskorlátozott növendékeket is.

Oldott munkaléggörrel igyekszünk segíteni a beilleszkedési nehézséggel küzdőket.

1.10 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Tanulók átvétele másik iskolából

Ha az adott osztály létszáma engedi, a szülő kérésére – elsősorban a tanév befejezése után – biztosítjuk a más iskolába járó tanulók számára az iskolaváltás lehetőségét. Az átvételről az igazgató dönt az érintett osztályfőnök véleményének kikérésével.

Az átvétel eljárásrendje:

- Ha az igazgató engedélyezi a tanuló átvételét, a két iskola által tanított tantárgyak összehasonlítása alapján dönt arról, hogy a tanuló számára el kell-e rendelnie különbözeti vizsgát.
- Ha a tanulónak nem kell különbözeti vizsgát tennie, az igazgató tanév közben is engedélyezheti az átvételét, ebben az esetben írásbeli befogadó nyilatkozatot küld a tanuló iskolájának. A tanuló akkor iratkozhat be iskolánkba, ha az „Értesítés iskolaváltoztatásról” dokumentumot kézhez kaptuk.
- Ha a tanulónak különbözeti vizsgát kell tennie, csak annak eredményes teljesítése után iratkozhat be iskolánkba, ezért a tanköteles tanulónak eredeti iskolájában fenn kell tartania a tanulói jogviszonyát.
- Az évközi átvételnél a különbözeti vizsga előzetes letételétől eltekinthet az igazgató, ha a tanuló eddigi eredményei, illetve a hiányzó tantárgy nehézségi foka alapján biztosítottak látja a különbözeti vizsga eredményességét.
- Évközi vizsgát kizárólag a fenti esetben tartunk, egyébként általában az augusztusi vizsgaidőszakban szervezzük meg.
- Évközi átvételnél a tanuló érdemjegyeit a volt iskolája által megküldött hiteles dokumentumok alapján az osztályfőnök átvezeti az osztályozási naplóba.
- Az átvett tanulónak az esetleges tudásbeli hiányosságait a szaktanárok segítségével és útmutatásai szerint pótolnia kell.

Az iskolaváltás elutasítása:

- Ha a két iskola tantervei között nem nagyok a különbségek, esélyteremtő iskola révén nem zárkozunk el a tanulási kudarcokkal küzdő, gyengébb eredményű tanulók átvételétől, de az iskolaváltást kizárja – kivéve, ha ezt a másik iskola igazgatója kéri –, ha a tanuló magatartásával komoly gondok vannak, vagy ha sokat mulasztott igazolatlanul. Ennek megállapítására a tanulónak az átvétel kérelmezésekor be kell mutatnia az ellenőrzőjét.
- Ha a két iskola tantervei között jelentősek a különbségek, nem tudjuk átvenni – különösen a felsőbb évfolyamokra – azt a tanulót, akinél az eddigi teljesítménye alapján nem feltételezhető, hogy eredményes különbözeti vizsgát tesz.
- Ha a tanuló az augusztusi különbözeti vizsgán bármely tantárgyból nem teljesítette az elégséges szintet, az átvételét elutasítjuk.

A felvétel és az átvétel szabályai az általános iskolában

Az iskola első évfolyamára felvételt nyer minden olyan tanköteles és iskolaérett gyermek, aki:

- az iskola beiskolázási körzetében állandó vagy ideiglenesen bejelentett lakásban él (a gyermek életvitelszerűen a településen él),
- illetve a fenntartó által előírt létszámkeretig minden gyermek, akinek szülei az intézményünket választották.

Magasabb évfolyamon felvételt nyerhet,

- aki beiskolázási körzetünkbe költözött,
- körzeten kívüli tanulónál a tagintézmény-vezető a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom jegyeinek figyelembevételével dönt abban az esetben, ha az osztályok létszáma ezt lehetővé teszi

1.11 A felvételi eljárás különös szabályai az Atilla Király Gimnáziumban:

A középfokú felvételi eljárás szakaszai:

A középfokú felvételi eljárás két szakaszból áll. A felvételi eljárás időszaka megegyezik az aktuális évi központi felvételi időszakok kijelölt időpontjaival.

Az iskola felvételi eljárásának elemei:

tanulmányi eredmények,

központi írásbeli vizsga (magyar nyelv, matematika),

szóbeli meghallgatás.

A felvételi eljárás elemeinek egymáshoz való viszonya:

A központi írásbeli vizsgán elérhető eredmény a felvételi eljárásában megszerezhető felvételi összpontszám minimum 50%-át képviseli. A magyar nyelv és a matematika központi írásbeli vizsga eredményeit egyenlő arányban veszi figyelembe az iskola.

A szóbeli meghallgatás eredmény az elérhető felvételi összpontszám 25%-át teszi ki.

A tanulmányi eredmények az elérhető felvételi összpontszám 25 %-át teszi ki.

A hozott tanulmányi eredményekért a 7. évfolyam év végi átlagát és a 8. évfolyam félévi átlagát veszi figyelembe.

A pontszámítás menete:

- Összesen elérhető pontszám **200 pont**
- A központi írásbeli írásbelin elért pontszámok (**max. 100 pont**) kétszeres **szorzata**;
- A szóbeli meghallgatás eredménye (**max. 50 pont**);
- A tanulmányi eredmények alapján elért 7. osztályos átlag ötszöröse (**max. 25 pont**) valamint 8. osztályos átlag ötszöröse (**max. 25 pont**).

2. Az intézmény helyi tanterve

Az Atila Király Gimnázium helyi tanterve

2.1 A választott kerettanterv megnevezése

Középfokú nevelés-oktatás szakasza, gimnázium, 9–12. évfolyam

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázat tartalmazza.

Óraterv a kerettantervekhez – 9–12. évfolyam, gimnázium				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
I. idegen nyelv	3	3	3	3
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Etika			1	
Biológia – egészségtan		2	2	2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Rajz és vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc/Mozgóképkultúra és médiaismeret*	1			
Művészetek**			2	2
Informatika	1	1		
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	6	8
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

* A két tantárgy valamelyikének választása kötelező.

**11–12. évfolyamon a négy művészeti tárgy (Ének-zene, Vizuális kultúra, Dráma és tánc, Mozgóképkultúra és médiaismeret) kerettanterveiből szabadon választhatóan tölthető fel a Művészetek órakerete.

A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le. Egy heti öt (évi 180) órás időkerettel rendelkező tantárgy kerettanterve tehát heti fél (évi 18) óra szabad időkeretet biztosít a tantárgy óraszámán belül a pedagógusnak, melyet a helyi igényeknek megfelelően a kerettanterven kívüli tantárgyi tartalommal tölthet meg.

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és irodalom	B változat
Matematika	A változat
Fizika	A változat
Kémia	A változat
Biológia	A változat
Ének-zene	A változat

2.2 A választott kerettanterv feletti óraszám

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

Óraterv a kerettantervekhez 9–12. évfolyam, gimnázium, 2019/2020-as tanévtől kivezetésre kerül, utolsó tanév 2021/2022				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4+1	4+1
I. idegen nyelv	3+2	3+2	3	3
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Etika			1	
Biológia – egészségtan		2	2	2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Rajz és vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és tánc/Mozgóképkultúra és médiaismeret*	1			
Művészetek**			2	2
Informatika	1	1		
Életvitel és gyakorlat			1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Logika	1	1	1	1
Fakultáció	1	1	1	4
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	0	0	0	0
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

Itt le kell írni a kerettantervben meghatározottakon felül a kötelező és a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát. Továbbá, ha van ilyen: az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezését, óraszámát. A 9. 10. évfolyamban a fakultációs órákat a matematika tantárgy váltja fel a 2018/2019-es tanévtől, a 11. évfolyamon 1 óra, 12. évfolyamon 4 óra lesz.

Tantárgytömb

A Székesfehérvári Tankerületi Központtal született megállapodás alapján ezeket a döntéseket hozzuk:

- Az osztályozóvizsga csoportos oktatás kivezetése elkezdődik a 2019/2020-as tanévtől. Ez azt jelenti, hogy felmenő rendszerben vezetjük ki ezt a rendszert. A 2021/2022-es tanév lesz az utolsó, amikor osztályozóvizsga csoportos rendszerben tanuló diákok is járnak a gimnáziumba. Az osztályozóvizsga csoportok száma folyamatosan csökken.

2019/2020 magyar, matematika, történelem, angol, német

2020/2021 magyar, matematika, történelem

2021/2022 magyar, matematika

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 13. § (1) Az iskolában a helyi tanterv alapján kell megszervezni a tanulók, az egyes évfolyamok, ezen belül az egyes osztályok, valamint az osztályokon belüli csoportok tanítási óráit. A tanítási órák megszervezhetők különböző évfolyamok, különböző osztályok tanulóiból álló csoportok részére is. **A csoportok kialakítása az intézményvezető joga.**

Óraterv a kerettantervekhez 9–12. évfolyam, gimnázium, tantárgytömbösített heti óraszámainak beosztása, 2019/2020-as tanévtől kivezetésre kerül, utolsó tanév 2021/2022				
Tantárgyak	Magyar	Idegennyelv	Matematika	Történelem
Magyar nyelv és irodalom/ Rajz és vizuális kultúra	20(e)+2			
I. idegen nyelv: Angol/Német és Művészetek		20(e)+4		
Matematika/Fizika			20(e)+2	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek/Földrajz/Biológia				20(e)
Beúszó tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
II. idegen nyelv: Német/Angol	3	3	3	3
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és tánc/Mozgóképkultúra és médiaismeret*	1			
Művészetek**			2	2
Informatika	1	1		
Életvitel és gyakorlat			1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Logika	1	1	1	1
Fakultáció	1	1	3	3
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	0	0	0	0
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

Magyarázatok:

Az egyes tantárgyakat tantárgytömbökben (epochákban) tanulják a tanulók, az epochák (e) tárgyankénti heti óraszámát jelöltük. A tíz epochából a fő érettségi és a főbb választható tantárgyakból négy tantárgytömböt hoztunk létre, melyeket a diákok a 9. 10. 11. és a 12. évfolyamok alatt kötelesek teljesíteni.

A következő tantárgytömbökből választhatnak:

Magyar nyelv és irodalom / Rajz és vizuális kultúra
Történelem / Földrajz / Biológia
Matematika / Fizika
I. Idegen nyelv: Angol vagy Német/ Művészetek

- A szaktárgyi tömbösítéssel (epochák-kal) a tanulók az egyes tárgyakat megszakítások, időbeni feldarabolások nélkül tanulják. Lehetőségük van a tárgyban elmélyülni, átlátni az összefüggéseket.

- A középiskolának a 9. 10. 11. és a 12. évfolyamokon a kötelező vizsgatárgyak (magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv) mellett legalább két tantárgyból kell biztosítani az emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítést.

- A 9-12. évfolyamon a 9. évfolyamtól emelt szinten tanulók maximum 1, olyan tantárgyat választhatnak, amiből az iskola vállalja az emelt szintű érettségire való felkészítést.

- Csoportbontásban tanított tárgyak: I. idegen nyelv (angol/német), II. idegen nyelv (angol/német), művészetek, matematika (2018/2019-es tanévtől kezdődően), magyar nyelv és irodalom (2018/2019-es tanévtől kezdődően).

Epochális oktatás, a 2019/2020-as tanévtől bevezetésre kerül

Az osztályozóvizsga csoportok kivezetése mellett az új 9. évfolyamra vonatkozóan az epochális oktatást alkalmazzuk.

Az epocha görög eredetű szó, korszakot, időszakot jelent. Az ún. epochális oktatás szakít azzal a gyakorlattal, hogy minden héten azonosnak kell lenni az órarendnek. Ezzel szemben itt hol az egyik tárgyból, hol a másikkól, hol a harmadikkól van magas óraszám, és ezekben a magas óraszámú időszakokban (epochákban) lehetőség nyílik a tanulóközponitű módszerek, köztük például a projekt alkalmazására.

Az epochális óraszervezés elősegíti, hogy a tanulók jobban el tudjanak mélyedni a tananyagban, figyelmük, érdeklődésük tartósan egy-egy területre fókuszáljon, illetve lehetővé teszi, hogy több szempont alapján, különböző megközelítésben, változatos eszközökkel és munkaformákkal járjanak körbe, sajátítsanak el egy-egy témakört. Az új 9. évfolyam bizonyos óráit epochális rendszerben szeretnénk tanítani. Ez azt jelenti, hogy az órákat nem heti rendszerességgel tartjuk, hanem az éves óraszám úgy oszlik el, hogy heti 20 órában szerepel egy bizonyos tantárgy, amíg a 35 hétre tervezett éves óraszám tart. A heti 20 óra pedig az évben különböző időszakokra oszlik el.

Az epochális rendszer minden tanévben egy kicsit változni fog az osztályozóvizsga csoport kivezetéséig, tehát 2021/2022-es tanévig, utána fog egy végleges rendszer kialakulni, mert addig az epochális rendszert és az osztályozóvizsga csoportos órákat össze kell egyeztetni.

Azért szeretnénk alkalmazni az epochális rendszert, mert így meg tudjuk őrizni - a féléves osztályzatok megtartásával - az osztályozóvizsga csoport néhány előnyét. A diákok el tudnak jobban mélyülni az adott tantárgyban illetve vizsgarutinra is szert

tesznek majd, mert a nagydolgozatok helyett a vizsgáztatási rendszert – szóbeli és írásbeli vizsgát megtartjuk a továbbiakban is.

Az osztályozóvizsga csoportok kivezetése mellett az új 9. évfolyam órakerete felmenő rendszerben módosulna. Az érzelmi intelligenciára nevelést rendkívül fontosnak tartjuk, ezért emeljük meg a rajz és vizuális kultúra óraszámait. Az új 9. évfolyam tehát már eszerint tanulna. A szabadon tervezhető órakeretet a következők szerint osztanánk el:

9. évfolyam – szabadon tervezhető órakeret: 4 óra: I. idegen nyelv 1 óra, rajz és vizuális kultúra 2 óra

10. évfolyam – szabadon tervezhető órakeret: 4 óra: I. idegen nyelv 1 óra, rajz és vizuális kultúra 2 óra

11. évfolyam – szabadon tervezhető órakeret: 6 óra: I. idegen nyelv 2 óra, rajz és vizuális kultúra 2 óra, érettségi felkészítő óra 2 óra

12. évfolyam – szabadon tervezhető órakeret: 8 óra: I. idegen nyelv 2 óra, rajz és vizuális kultúra 2 óra, érettségi felkészítő óra 4 óra

Óraterv a kerettantervekhez – 9–12. évfolyam, gimnázium
2019/2020-as tanévtől bevezetésre kerül

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
I. idegen nyelv	3+1	3+1	3+2	3+2
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Etika			1	
Biológia – egészségtan		2	2	2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
(Rajz és) vizuális kultúra	1+2	1+2	2	2
Dráma és tánc/Mozgóképkultúra és médiaismeret*	1			
Művészetek**			2	2
Informatika	1	1		
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Fakultáció			2	4
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	6	8
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

2.3 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az intézményben a tankönyvek kiválasztása a mindenkori tankönyvpiaci jogszabály alapján történik. A munkaközösségek megállapodnak az egyes évfolyamokon alkalmazandó tankönyvekről. Azonos tanterv alapján tanuló csoportokban ugyanazt a tankönyvet kell használni.

A tartós tankönyveket (földrajz atlasz, történelem atlasz, nyelvkönyvek, szótárak) az iskola rendelkezésére álló keretből kell megvásárolni, amelyet a tanulók kölcsönözhetnek.

Bár korunkban a nevelési - oktatási munkáját megkönnyítő taneszközök és segédanyagok skálája egyre szélesebb, a legfőbb munkaeszköz, segítőtárs továbbra is a tankönyv. A tankönyvek kiválasztásának itt felsorolt általános elvein alapul az egyéb taneszközök megválasztása is.

A „jó” tankönyv tulajdonságai:

- idomuljon a tanterv tartalmához, célkitűzéseihöz; adataiban legyen pontos, következtetéseiben logikus
- a diákok önállóan is tudjanak belőle tanulni
- feleljen meg az életkori sajátosságoknak
- ne csak ismereteket közvetítsen, de fejlessze a képességeket és készségeket is, neveljen gondolkodásra
- segítse elő a külső és belső vizsgákra való felkészülést
- a hozzá tartozó munkafüzet vagy munkatankönyv ne mechanikusan megoldható, hanem gondolkodtató feladatokat tartalmazzon
- lehetőleg egymásra épülő kötetekből álló tankönyvcsalád tagja legyen
- legyen esztétikus, ízléses, megfelelően illusztrált, tartós és könnyen kezelhető
- ára legyen értékével arányos, a tanulók és szülei számára megfizethető.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt tájékoztatjuk. A taneszközök és tanulmányi segédletek kiválasztásában az intézmény és a szülők lehetőségeit figyelembe kell venni. A taneszközök kiválasztásakor a minőség mellett fontos szempontnak tekintjük azt is, hogy olyan fogyasztói áru taneszközt válasszunk, melyet a szülők meg tudnak fizetni. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők feladata.

A jogszabályokban előírtak szerint biztosítjuk a kedvezményekre jogosult tanulók részére a tankönyvtámogatást.

2.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

2.4.1 Az 9-12. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A gimnázium kilencedik-tizenkettedik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és

fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;

2.5 Mindennapos testnevelés

Köznevelési törvény 97. § (6) A 27. § (11) bekezdés szerinti mindennapos testnevelést az iskolai nevelés-oktatás első, ötödik, kilencedik évfolyamán 2012. szeptember 1-jétől kezdődően felmenő rendszerben kell megszervezni. Ezek az évfolyamokon alkalmazott helyi tantervbe legalább heti öt testnevelés órát kell beépíteni.

A többlet testnevelési órákkal a Kt. 52. § (3) bekezdésében meghatározott tanulói kötelező tanórai foglalkozások száma megnövelhető. A többi évfolyamon a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény szerinti mindennapos testmozgást kell kifutó rendszerben kell megszervezni.

Köznevelési törvény 27. § (1)(11) Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azon osztályokban, ahol közismereti oktatás is folyik, ***megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra***

a) a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,

b) iskolai sportkörben való sportolással,

c) versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel váltható ki.

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon:

A 9/NY előkészítő osztályban

- heti öt óra testnevelés és népi játék;

iskolánk tanulói ezen kívül még:

heti négy óra néptánc, a helyi művészeti alapiskolával együttműködve, heti iskolai sportkör, természetjárás, és minden az iskolánkban szerveződő mozgásos program.

A 9-12 évfolyamokban:

- heti öt óra testnevelés;
- heti két óra iskolai sportkör.

2.6 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A középiskolai oktatásban a választott tantárgyra vonatkozó jogszabályi előírásokat a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 20/2012 EMMI rendeletben, valamint Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Kormányrendeletben találjuk.

A tantárgyválasztás célja, szabályai:

A középiskolai képzés utolsó két évfolyamán választható tantárgyak célja és feladata a kétszintű érettségi vizsga közép, ill. emelt szintjére, és a felsőfokú tanulmányokra való eredményes felkészítés.

A tantárgy választásának lehetőségével minden tanuló élhet. A választás önkéntes.

Egy tanuló legalább két, legfeljebb **három** tárgyat választhat. A választott tantárgy heti óraszám 2.

A választott tantárgyra való jelentkezés 2 évre szól, amely alól kivétel a közép szintű informatika és földrajz tantárgy.

Emelt szintű felkészítés:

Idegen nyelv és matematika emelt szintű felkészítés esetén egységes képzés folyik. A többi tárgyból az évfolyamban kötelező óraszámokban az osztályukkal együtt tanulnak a tanulók, a választott órán pedig külön csoportban, sajátítják el az emelt szintű tananyagot.

Emelt szintű oktatást az a tanuló választhat, akinek az adott tantárgyból az előző tanév végén 4-es vagy 5-ös osztályzata volt, vagy a nyelvi érettségije legalább 60%. Ettől eltérni az igazgató írásbeli engedélyével lehet.

A tantárgyválasztás eljárásrendje:

A következő tanévre szóló **választható tantárgyak** körét a szakmai munkaközösségek írásbeli javaslata alapján állítjuk össze, figyelembe véve a Pedagógiai programban meghatározott érettségi vizsgatárgyakat.

A szakmai munkaközösségek április 15-éig írásban tájékoztatják a tanulókat a meghirdetésre kerülő választott órák céljáról, tematikájáról, követelményeiről. A választott órát **oktató tanár személyéről** a tanulók a jelentkezéskor tájékoztatást kapnak, de a tantárgyfelosztás csak a tanév elején válik véglegesé.

A választott órára való jelentkezés írásban, a tanuló és a szülő együttes aláírásával történik, legkésőbb május 20-ig. (Az alacsony létszám miatt nem induló választott órára jelentkezett tanulók a szorgalmi időszak végéig módosíthatják jelentkezésüket.)

A választott óra kötelező érettségi vizsgatárgy esetén min. 6, szabadon választott érettségi vizsgatárgy esetén min. 3 fő részvételével indul. A csoport maximális létszámát a tanár határozza meg a tantárgy jellege és a hatékony oktató tevékenység érdekében.

A választott órán való **részvétel** a tanítási év végéig kötelező. A választott tanórai foglalkozást az értékelés és minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát.

A tanuló egy évben egyszer az igazgató engedélyével megváltoztathatja döntését. Ez a megszerzett osztályzatot nem érinti. Változtatás esetén a tanulónak különbözeti vizsgát kell tenni az újonnan választott tantárgy előző évi tananyagból.

2.7 Projektoktatás

Valamely komplex téma olyan feldolgozása, amelynek során a téma meghatározása, a munkamenet megtervezése és megszervezése, a témával való foglalkozás, a munka eredményeinek létrehozása és bemutatása a gyerekek valódi (egyéni, páros, csoportos) önálló tevékenységén alapul. A pedagógus feladata a gyerekek önállóságának helyt adni, ezt az önállóságot facilitátorként, szupervizorként, tanácsadóként segíteni.

A projektoktatás kritériumai szerintünk a következők:

1. A kiindulópont a tanulók problémafelvető kérdése legyen, a tervezés közösen történjék.
2. A projekt megoldása a tevékenységen keresztül kapcsolódjon a valóságos helyzetekhez.
3. Adjon módot individualizált munkára.
4. Adjon módot csoport munkára.
5. Kidolgozása összefüggő, hosszabb időtartamra nyúljon el.

6. A cél az iskolán kívüli- és belüli helyzet megismerésére vagy megváltoztatására vonatkozzék.
7. Interdiszciplinaritás jellemezze.
8. A pedagógusok és a tanulók egyenrangú, ám különböző kompetenciákkal rendelkező partnerekként dolgozzanak együtt.
9. A tanulók önállóan döntsenek, és legyenek felelősek saját döntéseikért.
10. A pedagógus vonuljon vissza stimuláló, szervező, tanácsadó funkcióba.
11. A tanulók közötti kapcsolatok erősek, kommunikatívak legyenek.

2.8 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az esélyegyenlőség érdekében érvényesíteni kell

- a megkülönböztetés tilalmát, az egyenlő bánásmódot,
- az emberi méltóság tiszteletben tartását,
- a társadalmi szolidaritás kialakulását.

Az esélyegyenlőséget szolgáló évente ismétlődő tevékenységek, munkatervi feladatok

- A normatív kedvezmények biztosítása.
- Az étkezési kedvezmények jogszabályok szerint biztosítása.
- Az iskolai szülői értekezleteire a tantestület felkészülése, fogadóórák szervezése.
- Az érdemjegyek beírása az osztályozó naplókba hétről-hétre. A szülői értekezlet előtt az osztályfőnökök a tanulók munkafegyelméről, szorgalmáról, magatartásáról megbeszélések folytatása a szaktanárokkal.
- A végzős tanulók tájékoztatása az érettségi vizsgáról, a felsőoktatási intézményekbe történő jelentkezés rendjéről.

2.9 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A tanulók értékelése és osztályozása egyike a pedagógia legnehezebb módszertani problematikájának. A tanárnak az iskolai tanulás megkezdésének pillanatától kezdve tudnia kell pontosan felmérnie és a jövőbeni tanulás szempontjából ösztönzően értékelnie a tanuló teljesítményét. A reális, ösztönző értékelés az első értékrendet képviseli a kibontakozó személyiségű tanuló számára. Ez az értékelés az egész életre szólóan befolyásolja a tanuló munkához való viszonyát.

A jó hangulatú eredményes oktatás, nevelés egyik feltétele az értékelési rendszerünk egyesítése, annak céltudatos végrehajtása.

A szóveges értékelés alapelvei:

- Az értékelés a gyerekért, elsősorban a gyereknek szóljon.
- Alakítsa a helyes önértékelést, segítse a reális önismeretet.
- Nyitott legyen, amely nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart.
- A gyerek lehessen aktív részese a saját fejlődésének.
- A szülő és a pedagógus közösen gondolkodjon a gyermek fejlődéséről.
- Minősítés-központúság helyett fejlesztő-központúság jellemezze.
- Vegye figyelembe az életkori sajátosságokat.

- Jellemezze a gyakorlatot a rendszeres és folyamatos értékelés.
- Személyre szóló, ösztönző, árnyalt és differenciált jellegű legyen.
- Tudjon megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet betölteni.
- Törekedjen az egyértelmű, pontos nyelvi és stilisztikai megfogalmazásra
- Vegye figyelembe a gyerek önmagához mért fejlődését, lehetőségeit.

Az első és a harmadik negyedévben: szöveges minősítés.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei: az előírt követelmények legalább elégséges szintű teljesítése.

Az írásbeli értékelést alkalmazzuk a tantárgytömbös oktatás során is.

2.10 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- A napi felkészülés otthoni (napközis, iskolaotthonos, tanulószoba) ideje nem lehet több 1-1,5 óránál.

2.11 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban csoportbontás az alábbi szempontok figyelembevételével történik:

- feladat határozza meg (tantárgytömb, tájismeret stb.);
- nemek szerint (népi játék, életvitel stb.);
- tudásszint szerint (idegen nyelv stb)
- reáltudományos ismeretek fejlesztése (matematika)
- magyar nyelvi ismeretek fejlesztése

Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

A választható tantárgyak esetében diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni. Amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi, biztosítjuk a többség által megjelölt pedagógust a kurzus vezetésére.

A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

2.12 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

2.13 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

2.13.1 Az iskola egészségnevelési elvei

A hozzánk kerülő fiatalok életüknek az egyik legkritikusabb, legsérülékenyebb időszakában vannak. A serdüléssel a szülői kapcsolatok gyengülnek, erősödik a kortárs csoportok és a külvilág szerepe a tanulásban és felvilágosításban. Ebben az időszakban érdemi hatást lehet gyakorolni személyiségfejlődésükre, mely nagymértékben meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat.

Az iskola tehát a családi környezet mellett a szocializációnak azon színterét jelenti, amelyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására.

2.13.2. Az iskola környezeti nevelési elvei

Az Életiskola „a Természet és az Ember harmonikus egységére épít”, ennek következtében a tanórákon és a tanórán kívüli foglalkozások (osztály-, tanulmányi kirándulások, terepgyakorlatok, a témához kapcsolódó előadások) során nagy hangsúlyt fektetünk a környezeti nevelésre.

Egyik kiemelt alapozó tárgy a környezeti nevelésben a tájismeret órák, ahol a szűkebb környezetünk megismerésén keresztül tekintünk a világban lejátszódó folyamatokra.

Az iskolánkat, Abát körülvevő tájban kell felismernünk azt a többletet, amely összekapcsolja egymással az embert és a természetet. A táj évezredek együttműködést mutathat meg, és felhívhatja figyelmünket a világméreteket öltő problémákra.

Szükségesnek tartjuk azoknak a kapcsolatrendszereknek a megismerését, melyeknél az ember jelenléte a természet harmonikus működését, annak kiteljesedését éri el (pl.: ártéri gazdálkodás, ökofalvak, földház program).

Fontos felismerés, hogy környezetünk állapotához, minden egyes ember hozzájárul, amely egy intenzív cserefolyamat következménye, amely megjelenhet alkotásként, de rombolásként is. „Az ember a táj tudata.”

2.14 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

2.14.1 A magatartás értékelésének elvei

- a tanuló iskolai viselkedése, a viselkedési normák és az együttélés szabályainak betartása
- tanáraihoz, az iskola dolgozóihoz, társaihoz való kapcsolatában, kommunikációjának módja
- az osztályközösség kialakításában, összetartásában, értékrendjének formálásában betöltött szerepe
- a házirend rendelkezéseinek betartása
- jelenléti fegyelme, a mulasztások igazolása
- a hetesi és az ügyeletesi feladatok elvégzése
- az önként vállalt feladatok teljesítése
- a sport- és a kulturális versenyeken való részvétele
- közösségi, diák-önkormányzati munkája, amely a példás magatartásnak nem feltétele, de pozitív irányban befolyásolhatja a minősítést.

A tanuló magatartása

példás, ha

iskolai viselkedése minden szempontból példamutató
a házirend rendelkezéseit maradéktalanul betartja
jelenléti fegyelme kifogástalan
az osztályközösségben pozitív, építő szerepet tölt be
a hetesi és az ügyeletesi feladatokat becsületesen végzi

jó, ha

iskolai viselkedése, az osztályközösségben betöltött szerepe alapvetően megfelelő
a házirend rendelkezései és a viselkedési normák ellen szándékosan nem vét
vagy ha
viselkedése ugyan megfelelő, de jelenléti fegyelme nem kifogástalan, néha elkésik az iskolából vagy az óráról, illetve az igazolások bemutatására figyelmeztetni kell
igazolatlan óráinak száma 3 és 5 között van

változó, ha

a házirend rendelkezéseit nem szegte meg súlyosan, de magaviselete sokszor kifogásolható, többször zavarja az órai munkát
tanáraihoz, társaihoz való viszonyulásával, kommunikációjának módjával időnként vét az alapvető viselkedési normák ellen, megnyilvánulásai néha negatívak
vagy ha
viselkedése ugyan megfelelő, de jelenléti fegyelmevel problémák vannak, gyakran késve érkezik az iskolába vagy az órákra, az igazolások bemutatására többször is figyelmeztetni kell
igazolatlan óráinak száma 6 óránál több

rossz, ha

igazgatói vagy tantestület előtti intést kapott a házirend súlyos megszegése miatt
igazgatói vagy tantestületi intést kapott igazolatlan órái miatt
vagy ha

a naplóban és az ellenőrzőben több tanári bejegyzés bizonyítja, hogy viselkedésével komoly gondok vannak, az órai munkát rendszeresen zavarja társaihoz való viszonya, kommunikációjának módja az együttélés elemi szabályait is sokszor sérti, megnyilvánulásai az osztályközösséget negatív irányban befolyásolja.

2.14.2 A szorgalomjegyek megállapításának elvei

A tanuló teljesítménye, tanulmányi eredményei a képességeihez mérten:

a jobb eredményért tett erőfeszítései

a tanuláshoz való viszonya, motivációja

a korrepetálásokon, szakkörökön, tanfolyamokon való részvétele

az órai munkában való részvétele, aktivitása

házi feladatok, felszerelés, fűzetvezetés

a kötelező tananyagon felüli, külön feladatok vállalása

a tanulmányi versenyeken való részvétele, teljesítménye.

A tanuló szorgalma

példás, ha

teljesítménye, tanulmányi eredményei kiemelkedően jók

vagy ha

tanulmányi eredményei ugyan nem kiemelkedően jók, de példamutatóan sok

erőfeszítést tesz azért, hogy a tőle telhető legjobb eredményt érje el

az órai munkában és a külön feladatok vállalásában nagy aktivitást mutat

jó, ha

teljesítménye, eredményei egyenletesen, megbízhatóan jó színvonalúak

az órákon becsületesen dolgozik, a házi feladatokat elkészíti

vagy ha

erőfeszítései ellenére sem sikerült minden tantárgyból jó eredményt elérnie, de

érdemjegyei összhangban állnak képességeivel

vagy ha

összességében csak közepes a teljesítménye, de bizonyos tárgyakból kiemelkedő eredményeket ért el (pl. tanulmányi verseny)

változó, ha

teljesítménye nem egyenletes színvonalú, eredményei lényegesen alatta maradnak képességeinek

nem kellően motivált, a tanulmányi viszonya és a tanórai munkája hullámzó

vagy ha

erőfeszítései ellenére sem sikerült minden tantárgyból elérnie az elégséges szintet, de a

többi tárgyból megbízhatóan jól teljesít

hanyag, ha

teljesítménye, eredményei képességeihez mérten is gyengék, egy vagy több tárgyból

elégtelen az osztályzata tanulmányi teljesítménye rossz, erőfeszítéseket sem tesz, hogy teljesítse a minimális követelményeket

vagy, ha nincs elégtelen osztályzata, de több tantárgyból csak az elégséges szintet érte el, pedig képességei alapján többre lenne képes

teljesen motiválatlan, az órai munkában nem vesz részt, felszerelése gyakran hiányos, házi feladatot rendszeresen nem készíti el.

**Az Atila Király Gimnázium, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
Aba Sámuel Tagiskolájának Helyi Tanterve:**

Az iskola helyi tanterve

A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői

Az iskola általános tantervű osztályaiban a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendeletben a miniszter által kiadott kerettantervet választotta. A kerettanterv alapján készített helyi tanterv a 2013/2014.. tanévtől felmenő rendszerben, az első és ötödik évfolyamon lépett életbe.

A kerettanterv által meghatározott kötelező tantárgyak és azok minimális heti óraszámai az egyes évfolyamokon az alábbiak:

Alsó tagozat

Óraterv a kerettanterv khez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek	-	-	-	2
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika, életvitel	1	1	1	1

Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Felső tagozat

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
Történelem	2	2	2	2
Erkölcstan	1	1	1	1
Természetismeret	2	2		
Biológia-egészségtan			2	1
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret/Dráma és tánc	1			
Informatika	-	1	1	1
Technika, életvitel	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető	2	3	3	3

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

A választott kerettantervet az alábbi módon igazítjuk nevelési-oktatási céljainkhoz, feladatainkhoz:

Idegen nyelvként a szülők választása és a tagiskola humán erőforrása alapján lehetőség szerint angol vagy német nyelvet tanítjuk a negyedik évfolyammal kezdődően heti három órában.

A mindennapos testnevelés megvalósítása művészeti irányultságú osztályainkban (b osztályok) heti három tanórán és heti négy óra néptánc foglalkozáson történik. A többi osztályainkban heti öt tanórán.

A kerettanterv által meghatározott kötelező órakeret és a tanulók számára előírt kötelező órakeret közötti, szabadon tervezhető órakeretet a következő tantárgyak tanítására fordítjuk:

Alsó tagozaton az „a” és „c” osztályokban elsőtől negyedik osztályig a magyar nyelv és irodalom óraszámát egy-egy órával növeltük. Matematikából az óraszám elsőtől harmadik osztályig egy-egy órával emelkedett. Harmadik és negyedik osztályban a környezetismeret óraszámát emeltük egy-egy órával.

A művészeti irányultságú „b” osztályban alsó tagozaton minden évfolyamon bevezetésre került a szabadon tervezhető órakeretből egy-egy órában az osztályfőnöki óra. Egy-egy órával emelkedett szintén minden évfolyamon a magyar nyelv és irodalom tantárgy. Harmadik osztályban a környezetismeret, negyedikben pedig az idegen nyelv emelkedett egy-egy órással.

Felső tagozaton az „a” és „c” osztályokban 5. évfolyamon a szabad órakeretből a magyar nyelv és irodalom tanítását növeltük egy órással, s bevezettük az informatika oktatást heti egy órában.

Hatodik évfolyamon a magyar nyelv és irodalom és a matematika tantárgyak óraszámát emelkedett egy-egy órával, s bevezetésre került a fizika heti egy órában.

Hetedik évfolyamon a magyar nyelv és irodalom, valamint a matematika tantárgyak óraszámát egy-egy, a kémia és a földrajz tantárgyaké pedig fél-fél órával emelkedett.

Nyolcadik évfolyamon az egy szabadon felhasználható órakeretből egy órában technikát tanítunk, valamint a matematika óraszámát egy, a fizikáé és a kémiáé pedig fél-fél órával emelkedett.

A művészeti irányultságú „b” osztályokban minden évfolyamon a dráma és a tánc, valamint a vizuális kultúra tantárgyak óraszámja emelkedett egy-egy órával. Ezeken kívül hatodik évfolyamon a matematika tantárgy egy órással emelkedett. Hetedik osztályban a szabadon felhasználható órakeretből a magyar nyelv és irodalom, valamint a matematika tantárgyak kaptak fél-fél órát. Nyolcadik évfolyamon egy órában technikát tanulnak a diákok.

Mindezeknek megfelelően az iskola helyi óraterve az alábbi:

Alsó tagozat

Óraterv – 1–4. évfolyam (a és c osztályban)				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+1
Idegen nyelvek	-	-	-	2+1
Matematika	4+1	4+1	4+1	4
Erkölestan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1+1	1+1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika, életvitel	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Összes heti kötelező tanóra	25	25	25	27

Óraterv – 1–4. évfolyam (b osztályban)				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.

Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+1
Idegen nyelvek	-	-	-	2+1
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1+1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika, életvitel	1	1	1	1
Testnevelés és sport	3	3	3	3
Osztályfőnöki	+1	+1	+1	+1
Összes heti kötelező tanóra	23	23	23	25

Felső tagozat

Óraterv – 5–8. évfolyam (a és c osztályban)

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4+1	3+1	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3+1	3+1	3+1
Történelem	2	2	2	2
Erkölcstan	1	1	1	1
Természetismeret	2	2		
Biológia-egészségtan			2	1+0,5
Fizika		+1	2	1+0,5
Kémia			1+0,5	2
Földrajz			1+0,5	2
Ének-zene	1	1	1	1

**Óraterv – 5–8.
évfolyam (a és c
osztályban)**

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1			
Informatika	+1	1	1	1
Technika, életvitel	1	1	1	+1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Összes heti kötelező óra	28	28	31	31

**Óraterv – 5–8.
évfolyam (b
osztályban)**

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+0,5	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3+1	3+0,5	3
Történelem	2	2	2	2
Erkölcstan	1	1	1	1
Természetismeret	2	2		
Biológia-egészségtan			2	1
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1+1	1+1	1+1	1+1
Dráma és tánc	1+1	+1	+1	+1

**Óraterv – 5–8.
évfolyam (b
osztályban)**

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Informatika	-	1	1	1
Technika, életvitel	1	1	1	+1
Testnevelés és sport	3	3	3	3
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Összes heti kötelező óra	26	26	29	29

A helyi tanterv tantárgyai, tartalma

A kerettanterv tantárgyi tanterveket tartalmaz, melyek az egyes témákhoz kötelező tartalmakat, fejlesztési célokat és minimális óraszámot határoznak meg.

A tematikus egységeket tanévre lebontva építettük be a helyi tantervbe, s a szabadon felhasználható 10% időkeret tartalmát kiegészítettük helyi sajátosságokkal.

A választható tantárgyak, foglalkozások

Az általános iskolában a tantárgyak közül az erkölcsstan/hit- és erkölcsstan választható, valamint amennyiben igény van rá, a német vagy az angol nyelv tanulását lehet választani idegen nyelvként. A tanórán kívüli foglalkozások igényeit minden tanév májusában mérjük fel.

A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Iskolánkban alkalmazható az osztályokon belüli csoportos oktatásszervezés. A csoportbontást a technika tantárgynál oktatásánál alkalmazzuk a szaktanár által kialakított elv mentén (fiú-lány bontás).

Az erkölcsstan/hit- és erkölcsstan oktatásánál az évfolyamon belüli csoportbontást alkalmazzuk. Ugyanilyen formában alkalmazzuk a csoportbontást, ha a tanulók egy évfolyamon belül két idegen nyelv tanulása közül választanak.

Az egyéb foglalkozások esetén a foglalkozás jellegének és pedagógiai tartalmának megfelelő képességalapú differenciált csoportbontást alkalmazunk, a szubjektív és objektív lehetőségekhez mérten.

Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánk pedagógusai a pedagógiai program helyi tantervének alapján, a szakmai munkaközösségek, illetve az azonos szakot tanítók véleményének kikérésével választják meg

az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket.

Törekednek arra, hogy tantárgyanként a tankönyveket és a munkafüzeteket ugyanabból a tankönyvcsaládból válasszák.

A tankönyvválasztásnál a tanulók anyagi lehetőségeit is figyelembe vesszük.

Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.

A következő tanévben szükséges taneszközökről a bizonyítvány kiosztásakor írásban értesítjük a szülőket.

Tájékoztatást adunk a kölcsönözhető tankönyvekről is, valamint arról, hogy milyen feltételek mellett kaphatnak ingyenesen tankönyvet, illetve támogatást (amennyiben lehetséges) a tanulók szülei a tankönyvek megvásárlásához.

A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az alsó tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségeket pedagógiai szempontból kezeljük.

Fokozatosan átvezetjük a tanulót az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.

Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.

Kialakítjuk az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulás szervezési módokat.

Fokozatosan bevezetjük a Komplex Instrukciós Programot.

Törekszünk a mozgásigény kielégítésére, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésére, a koncentráció képességének alapozására.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.

Fokozatosan előtérbe helyezzük a NAT elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamatokat.

Fontosnak tartjuk az önismeret alakítását, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztését, az együttműködés értékének tudatosítását a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempontnak tekintjük: az életkori jellemzők figyelembevételét, az ismeretek tapasztalati megalapozását és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatását.

Kiemelt feladatként kezeljük a kreativitás fejlesztését, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvést, a tanulók egészséges terhelését, érési folyamatuk követését, személyre szóló, fejlesztő értékelésüket.

A felső tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.

Fontosnak tartjuk a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozását, helyes magatartásformák megismertetését és gyakoroltatását.

Fejlesztjük a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználatot, az alapvető képességek, készségek elsajátítását, a mentális képességeket, az önálló tanulás és az önművelés alapozását.

Fokozatosan bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése.

Célunk az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása.

Nagy hangsúlyt fektetünk a pályaválasztásra, pályaorientációra.

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése

Az iskola minden tanulójának egész éven át lehetőséget ad a rendszeres mozgásra. részben tanórai, részben tanórán kívüli foglalkozások keretében.

A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulással járó idegi és fizikai terhelést.

Célunk:

Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátíttatni az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket.

Tudatosítani a tanulóknak a saját szervezetük felépítésének és működésének alapfokú tudnivalóit.

A testnevelés, sport segítségével kialakítani a tanulóknak a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, a céltudatosság stb.

A mindennapos testnevelés tematikáját a testnevelés helyi tantárgyi programja tartalmazza.

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon:

a és c osztályokban:

heti öt óra testnevelés

a tantárgyfelosztás alapján különféle sportfoglalkozásokra, valamint néptánc szakkörre járhatnak a diákok

a helyi Aba Sárvíz FC-ben futballozhatnak tanulóink

a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ finanszírozza tanulóink úszásoktatását

Aba Város Önkormányzata finanszírozza diákjaink lovaglásoktatását, valamint kézilabda szakköreit

különböző mozgásos programok (például: Kihívás napja) rendezése

b (művészeti irányultságú) osztályokban:

heti három óra testnevelés

heti négy óra néptánc a helyi művészeti alapiskola biztosításával

a tantárgyfelosztás alapján különféle sportfoglalkozásokra járhatnak a tanulók

a helyi Aba Sárvíz FC-ben futballozhatnak tanulóink

a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ finanszírozza tanulóink úszásoktatását

Aba Város Önkormányzata finanszírozza diákjaink lovaglásoktatását, valamint kézilabda szakköreit

különböző mozgásos programok (például: Kihívás napja) rendezése

A tanulók fizikai állapotának mérése (NETFIT)

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező. A fizikai aktivitás jellemzője az egészséges testsúly, az állóképesség és az izomerő. A NETFIT mérést január és május között írják elő. A mérésre egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható tesztek használunk.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

Az ellenőrzés feladata, hogy adatokat, tényeket tárjon fel az intézményben folyó tevékenységekről, illetve a tevékenységek által elért eredményekről.

Az ellenőrzés célja, hogy a feltárt adatok, tények alapján olyan intézkedéseket lehessen hozni, amelyekkel az esetleges hibák, problémák kijavíthatóak. Ehhez kapcsolódik az értékelés, amely az ellenőrzés eredményeinek elemzését jelenti.

Az ellenőrzés módszerei:

Megfigyelés

Írásos kikérdezés (kérdőív)

Interjú (lehet egyéni vagy csoportos)

Tanulók által készített produktumok vizsgálata

Tanulói teljesítmények felmérése (mérés)

Dokumentumok elemzése

Az értékelés a tanítási-tanulási folyamat minden mozzanatára kihat. A pedagógusok értékelő magatartásának és a tanulók önértékelésének jellemzője a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése.

A pedagógiai program értékelési koncepciójának célja, hogy az értékelés:

ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be;

számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött;

jelenjék meg, hogy a tanuló saját lehetőségét mennyire használta ki.

Iskolai gyakorlatunkban háromféle értékelési funkciót különböztetünk meg: a minősítő értékelést (teljesítménymérést), a diagnosztikai értékelést és a fejlesztő értékelést.

Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A feladatok feladásának céljai:

Folyamatos megfigyelés eredményeként a helyes tanulási technikák kiválasztása, fejlesztése. Minden tanuló számára a legoptimálisabb – életkori szintjének és aktuális szükségletének megfelelő – tanulási módszerek megismerése, az egyéni tanulásban az önállóság fokozása.

A figyelem, akarat fejlesztése, irányítása.

A tanulók természetes érdeklődésének felkeltése, ébrentartása, elmélyítése, az egyéni érdeklődés és az egyéni képességek kibontakoztatása.

Az önművelési igény felkeltése, az önművelés legfontosabb jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakítása, fejlesztése, önálló ismeretszerzésre ösztönzés.

A tanórai keretben folyó nevelő-oktató munka speciális foglalkozások keretében történő megszilárdítása, kiegészítése, bővítése.

A hátránnyal induló tanulók következetes fejlesztése, felzárkóztatása, a gyengébb képességűekkel való differenciált foglalkozás.

A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése.

Segédkönyvek, kézikönyvek, lexikonok, internetes információforrások használatának megismertetése, segítségnyújtó szerepének, hasznosságának felismertetése.

Önképzésre nevelés.

Önálló gyűjtőmunka végzése.

Csoportos feladat elvégzése a tanítási időn kívül.

Önellenőrzésre, önértékelésre nevelés.

A tantárgyakhoz kötődő, differenciált képességfejlesztést szolgáló feladatok.

A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (képesség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.

A feladatok feladásának elvei, korlátai:

Csak feldolgozott ismeretanyag gyakorlását lehet feladni írásbeli feladatnak.

A tanítási hét napjain az iskolaotthonos osztályok tanulói hétfőtől csütörtökig nem kaphatnak házi feladatot.

Tanítási napokra, hétvégi pihenőnapokra, szorgalmi időben biztosított szabadnapokra, tanítás nélküli munkanapokra és tanítási szünetekre írásbeli és szóbeli házi feladat is adható.

Tanítási szünetekre a szokásos mértéken felüli házi feladat nem adható. Szokásos mértékű házi feladat az egy tanórára (egyik óráról a másikra) feladható házi feladat mennyisége.

A tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgot lehet írni.

Egy-egy tanítási órára feladható írásbeli és szóbeli házi feladat mennyiségénél figyelembe kell venni a tanulók életkori sajátosságait és egy átlagos képességű tanuló terhelhetőségét.

Éljen a pedagógus a házi feladat differenciált feladásának lehetőségével.

Az írásbeli beszámoltatás formái

Formái:

Témazáró dolgozat

Röpdolgozat

Évfolyam felmérés saját feladatbankból, illetve központilag elkészített feladatlapokból – mindig az adott osztályhoz igazítva

Rendje:

Az írásbeli beszámolók közül a témazáró, a félévi és év végi felmérések időpontját a tanmenetben rögzíteni kell, erről a tanulókat előre értesíteni kell, előtte rendszerező, összefoglaló órát kell tartani.

Tanév elején egy új osztály megismerésekor, illetve országos mérés esetén diagnosztikus mérés alkalmazására kerül sor.

Korlátai:

A megíratás rendjét a nevelőtestület összehangolja.

Írásbeli beszámoltatás mellett szóbeli számonkérést is lehet alkalmazni.

Mentességet kapnak az írásos beszámoló alól azok a tanulók, akiknek a szakértők, rehabilitációs bizottság és a nevelési tanácsadó szakvéleménye ezt javasolja.

A témazáró dolgozat megíratására egy teljes tanórát biztosítunk. A tanulók egyenletesebb terhelése érdekében egy tanítási nap maximum két témazáró dolgozat íratható.

A tanulókkal az év eleji ismétlések után az elméleti tantárgyakból szintfelmérő dolgozatot íratunk. A szintfelmérő dolgozat eredményét tagozaton érdemjegy formájában fejezzük ki, és tekintetbe vesszük a félévi, év végi osztályzat kialakításánál.

A dolgozatok, röpdolgozatok, szódolgozatok nem vesznek igénybe egy teljes tanórát, általában 10–20 percesek, s bármelyik tanítási órán írathatók.

Írásbeli beszámoltatások 1- 4. évfolyamon

Formái:

év eleji, félévi, év végi felmérés

röpdolgozat, szódolgozat

dolgozat

témazáró dolgozat

Mennyisége: 1-4. évfolyamon napi egy, legfeljebb kettő írásbeli dolgozatot lehet íratni. A dolgozatok, röpdolgozatok és szódolgozatok időpontjáról nem, de a témazáró dolgozatok és felmérések időpontjáról előre tájékoztatni kell a tanulókat.

Értékelés: A röpdolgozat, a dolgozat és szódolgozat egy feleletnek felel meg, a témazáró dolgozat, valamint a felmérések érdemjegye duplán számít. A témazáró és felmérések érdemjegyét az osztályozó naplóban piros színnel jelöljük.

A tantárgyak félévi, valamint év végi értékelésénél a kétesre álló tanulók esetében ajánlott figyelembe venni a fejlődő, illetve hanyatló tendenciát.

A helyesírás értékelésénél az 1-4. évfolyamon működő szakmai munkaközösség és a magyar szakos tanárok által korábban kidolgozott, évfolyamonként meghatározott egységes hibajavítási módszert kell alkalmazni.

Írásbeli beszámoltatások 5-8. évfolyamon:

Formái:

év eleji, félévi, év végi felmérés

témazáró dolgozat (témakörönként)

dolgozat (résztémakörönként)

röpdolgozat, szódolgozat (egy órai tananyagot vagy annak egy részét felölelő)

Mennyisége: 5-8. évfolyamon napi két felmérést vagy témazáró dolgozatot lehet íratni. A dolgozatok, röpdolgozatok és szódolgozatok időpontjáról nem, de a témazáró dolgozatok és felmérések időpontjáról előre tájékoztatni kell a tanulókat.

Értékelés: A röpdolgozat, a dolgozat és szódolgozat egy feleletnek felel meg, a témazáró dolgozat, valamint a felmérések érdemjegye duplán számít. A témazáró és felmérések érdemjegyét az osztályozó naplóban piros színnel jelöljük.

A tantárgyak félévi, valamint év végi értékelésénél a kétesre álló tanulók esetében ajánlott figyelembe venni a fejlődő, illetve hanyatló tendenciát.

A helyesírás értékelésénél az 5-8. évfolyamon működő szakmai munkaközösség és a magyar szakos tanárok által korábban kidolgozott, évfolyamonként meghatározott egységes hibajavítási módszert kell alkalmazni.

Oktatási eredményvizsgálatok

„Bemenetkor” az első osztályosok ismeretanyagának, képességeinek felmérése (DIFER mérés).

Országos mérések 6. és 8. évfolyamon minden tanév májusában szövegértésből, matematikából és idegen nyelvből.

A tanulók teljesítményének értékelése

A tantárgyi követelményeket a helyi tanterv határozza meg. Az értékelésnél figyelemmel kell lenni a tanuló általános állapotára, fejlesztés esetén egyéni haladására, képességeire.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, környezetismeret, történelem, természetismeret, fizika, kémia, biológia, földrajz ellenőrzésénél:

a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik, az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében egy-egy tantárgy esetében egy témakörön belül minden tanulónak legalább egyszer kell felelnie szóban:

az ének-zene, a rajz, az informatika, a technika tantárgyból havonta valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva,

a testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

Az első évfolyamon és a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel kell értékelni. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

kiválóan teljesített

jól teljesített

megfelelően teljesített

gyengén teljesített

felzárkóztatásra szorul

A második évfolyamon év végén, valamint az ötödik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal kell minősíteni.

Az első évfolyam végén a tanulók bizonyítványába az kerül bejegyzésre, hogy a tanuló a tantervi követelményeknek megfelelt-e, illetve melyik tantárgyból érdemel dicséretet vagy melyik tantárgyból volt gyenge.

Második évfolyam végén, ötödik-nyolcadik évfolyamon a félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni, az alábbi átlagok alapján:

Teljesítmény (átlag)   Érdemjegy

1, 00- 1,69   elégtelen (1)

1,70-2,59   elégséges (2)

2,60-3,59   közepes (3)

3,60-4,59   jó (4)

4,60-5, 00   jeles (5)

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

A félévi vagy év végi osztályzat megállapításához adott tantárgyból legalább három érdemjegy szükséges.

A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból a tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni. Indokolt esetben az előzőekben meghatározottaktól el lehet térni. Így különösen a tanuló hosszabb ideig tartó hiányzása vagy tanítási szünetek esetén.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az ellenőrző könyvön/ tájékoztató füzetben keresztül. Az ellenőrző könyv/ tájékoztató füzet bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

Teljesítmény (százalék)   Érdemjegy

0-33%   elégtelen (1)

34-50%   elégséges (2)

51-75%   közepes (3)

76-90%   jó (4)

91-100%   jeles (5)

A második évfolyamon az év végi bizonyítványban, illetve a harmadik-nyolcadik évfolyamon a félévi értesítőben és az év végi bizonyítványban a következő tantárgyakból elért eredmények kerülnek beírásra:

második-negyedik évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, idegen nyelv, matematika, környezetismeret, ének-zene, rajz, technika, testnevelés, erkölcsstan/hit-és erkölcsstan

ötödik évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, informatika, ének-zene, rajz, technika, természetismeret, testnevelés, erkölcsstan/hit-és erkölcsstan, a és c osztályban hon- és népismeret, b osztályban dráma

hatodik évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, informatika, természetismeret, ének-zene, rajz, fizika (a és c osztályban), technika, testnevelés, erkölcsstan/hit-és erkölcsstan, b osztályban dráma

hetedik évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, informatika, fizika, biológia, kémia, földrajz, ének-zene, rajz, technika, testnevelés, erkölcsstan/hit-és erkölcsstan, b osztályban dráma

nyolcadik évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, informatika, fizika, biológia, kémia, földrajz, ének-zene, rajz, technika, testnevelés, erkölcsstan/hit-és erkölcsstan, b osztályban dráma

Az erkölcsstan/ hit- és erkölcsstan órán való részvételt nem osztályozzuk.

Az értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig

Kiválóan teljesített / Kiválóan megfelelt

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti. Ismeretei biztosak, képes azokat az évfolyam követelményeinek megfelelő szinten alkalmazni. Szóban és írásban is képes gondolatai, véleménye és a tanultak pontos megfogalmazására. Életkorának megfelelő szinten képes az összefüggések meglátására, alkotó módon tudja a megszerzett ismeretanyagot hasznosítani.

Jól teljesített / Jól megfelelt

A tantervi követelményeket általában jól teljesíti. Ismeretanyaga jó, alkalmazásában kissé bizonytalan. Szóban és írásban kevés segítséget igényel feladatmegoldásai során. Kevés segítséget igényel az összefüggések meglátásában, ismereteit önállóan is képes alkalmazni.

Megfelelően teljesített / Megfelelt

A tantervi követelményeket alapvető szinten teljesíti. Ismeretanyaga közepes szintű, alkalmazása során többször igényel segítséget. Szóban és írásban nehézkesen nyilvánul meg. Összefüggések meglátására csak segítséggel képes.

Felzárkóztatásra szorul

A tantervi követelményeket alacsony szinten teljesíti. Ismeretanyaga csekély, önálló alkalmazására is csak sok segítséggel képes. Szóban és írásban csak kérdések segítségével tud megnyilvánulni, fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai

Jeles

A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel.

Ismeri, érti, önállóan képes alkalmazni a tananyagot.

Szóban és írásban pontosan, szabatosan fogalmaz.

Fogalmi pontosak, tiszták, összefüggésüket, rendszerüket átalakítja.

A váratlan problémák nem riasztják vissza, hanem biztos ismeretei birtokában közelíteni képes a megoldáshoz.

Jó

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti.

Fogalmi tiszták, az önálló alkalmazásban kissé bizonytalan.

Szóbeli és írásbeli fogalmazásában nem követ el értelemzavaró pontatlanságokat.

Az alapvető összefüggéseket tudja, a begyakorolt módszerekkel biztosan dolgozik.

Közepes

Csak az alapvető tantervi követelményeket teljesíti.

Pontatlanul, nehézkesen nyilvánul meg szóban, írásban egyaránt.

Fogalmi nem tiszták, az összefüggéseket csak segítséggel ismeri fel.

Elégséges

A tantervi követelményekből csupán annyit képes elsajátítani, amennyi a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges.

Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

A legalapvetőbb feladatok megoldásához is tanári segítségre szorul.

Elégtelen

A tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni.

A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A tanulók jutalmazása

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

példamutató magatartást tanúsít,

vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,

vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,

vagy az iskolai, illetve az iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön, vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,

vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesíti.

Az iskolában – tanév közben – elismerésként a következő dicsérek adhatók:

szaktanári dicséret,

napközis nevelői dicséret,

osztályfőnöki dicséret,

igazgatói dicséret,

nevelőtestületi dicséret.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkát végzett tanulók a tanév végén:

szaktárgyi teljesítményért szaktárgyi dicséretben, oklevél és könyvjutalomban

példamutató magatartásért,

kiemelkedő szorgalomért,

példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért

különbéle elismerésben (oklevél, könyvjutalom) részesíthetők.

Az iskolán kívüli (kistérségi, körzeti, megyei, országos) versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon helyezést ért tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.

Az a nyolcadik osztályos tanuló, aki nyolc éven át kitűnő tanulmányi eredményt ért el oklevelet és könyvjutalmat kap, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehet át.

Annak a 8. osztályos tanulónak a neve, aki több éven keresztül kiemelkedő tanulmányi vagy közösségi munkát végzett, a tanév végén bekerül az "Aba Sámuel Általános Iskola Büszkeségei" elnevezésű díszes könyvünkbe.

Az a tanuló, aki kiemelkedő tanulmányi munkát végzett, és sikeresen képviselte az iskolát tanulmányi és egyéb versenyeken, az "Aba Sámuel Általános Iskola Géniusza Emlékplakett" kitüntetést kapja.

Az igazgatói és a nevelőtestületi dicséretet nyilvánosságra kell hozni. Ez történhet az iskola honlapján, osztályfőnöki órán, tanévzáró ünnepélyen, illetve nevelőtestületi értekezleten.

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2), érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk. A tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjeggyel értékeli.

A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi és év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

A magatartási elvárásokat a házirend tartalmazza. Ezen elvárások teljesítése alapján az értékelési szempontok a következők:

Példás

A házirendet minden körülmények között betartja.

A közösség alakításában aktívan részt vesz, kezdeményez.

Megnyilvánulásaiban őszinte, társaival, tanáraival szemben tisztelettudó, együttműködő és segítőkész.

Fegyelmező intézkedés nem volt ellene.

Tanórán és tanórán kívül példamutatóan, kifogástalanul viselkedik.

Kötelességtudó, feladatait teljesíti.

Önként vállal feladatokat és azokat teljesíti.

Az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz.

Óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet.

Nincs figyelmeztetése, intője vagy megrovása.

Jó

A házirendet betartja, apróbb hibáit törekszik javítani.

A közösségben a rábízott feladatokat ellátja.

Fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő, tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik.

Feladatait a tőle elvárható módon teljesíti.

Az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt.

Nincs írásbeli intője vagy megrovása.

Változó

A házirendet több ízben megsérti, vét a közösségi szabályok ellen.

A közösség alakításában nincs szerepe, munkájában vonakodva vesz részt.

Társaival szemben közönyös, megnyilvánulásaiban durva.

Fegyelmi fokozata: írásbeli figyelmeztetés (szaktanári vagy osztályfőnöki).

A tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik.

Feladatait nem minden esetben teljesíti.

Előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan.

A közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik.

Igazolatlanul mulasztott.

Rossz

A házirend előírásait sorozatosan megsérti.

A közösség munkáját hátráltatja, szándékosan árt a közösségnek.

Társaival szemben durva, goromba.

Tanáraival szemben tiszteletlen, udvariatlan, elutasító.

Feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti.

Magatartása fegyelmezetlen, rendetlen.

Viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza.

Több alkalommal igazolatlanul mulaszt.

Több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte szükséges.

A szorgalom értékelésekor a tanuló iskolai és tanulmányi munkához való hozzáállását értékeljük. A szorgalom értékelése nem feltétlenül függ össze az eredményes, jó jeggyel értékelt tanulási eredménnyel, hiszen gyenge képességű tanuló is lehet kiemelkedően szorgalmas.

Példás

Aki tanulmányi munkájában kitartó, a tanítási órákra képességeihez mérten pontosan és rendszerben, maximálisan felkészül.

Képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt.

A tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi.

Munkavégzése pontos, megbízható.

A tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken, pályázatokon önként részt vesz.

Taneszközei rendezettek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó

A tanítási órákra lelkiismeretesen felkészül, feladatait elvégzi, de többletfeladatokat nem végez.

Órai aktivitása a tőle elvárható, de különösebb érdeklődést nem mutat.

Érdeklődése csak az iskolai tananyagra korlátozódik.

Képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt.

Rendszeresen, megbízhatóan dolgozik.

Többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti.

Taneszközei rendezettek.

Változó

Iskolai és otthoni munkájában csak időnként teljesít képességeihez mérten.

Órai aktivitása hullámzó teljesítményt mutat.

Gyakran szétszórt, figyelmetlen.

Tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti.

Felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik.

Érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja.

Önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Tanulmányi eredménye elmarad képességeitől.

Hanyag

Tanulmányi munkájában gyakran képességei alatt teljesít, megbízhatatlan, feladatait nem végzi el.

Felszerelése hiányos, így az órai tanulmányi munkát hátráltatja.

Munkafegyelme rossz, érdektelenség, közömbösség jellemzi.

Az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg.

Felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek.

A tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül.

Félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte szükséges.

A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A 2-8. évfolyamon minden tantárgyból az „elégséges” év végi osztályzatot vagy a „megfelelt” minősítést kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához, a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,

az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,

egy tanítási évben 250 tanítási óránál többet mulasztott vagy a tanuló mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja, s emiatt nem osztályozható,

magántanuló volt.

Ha a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie az osztályozó vizsga tantárgyai a következők:

1-4. évfolyamon: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret

5-6. évfolyamon: magyar irodalom, magyar nyelvtan, történelem, matematika, természetismeret, idegen nyelv, (fizika amennyiben tanulta a tantárgyat)

7-8. évfolyamon: magyar irodalom, magyar nyelvtan, történelem, matematika, fizika, biológia, kémia, földrajz, idegen nyelv

Ha a tanuló a 2-8. évfolyamon tanév végén egy vagy két tantárgyból szerez „elégtelen” osztályzatot és/vagy „nem felelt meg” minősítést, a nevelőtestület határozata alapján a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgát tehet.

Az évfolyamot megismételni köteles az a tanuló, aki az adott tanévben a javítóvizsgán nem felelt meg.

Ha a tanuló a 2-8. évfolyamon a tanév végén három vagy több tantárgyból szerez „elégtelen” osztályzatot és/vagy „nem felelt meg” minősítést, az évfolyamot ismételni köteles.

Az első évfolyamot megismételheti a tanuló szülői kérésre, ilyenkor bizonyítványt a tanuló a megismételt évről kap.

A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni, vagy a szülő írásban ezt kéri.

Évfolyamtól függetlenül idegen nyelvből a tanuló az idegen nyelv tanulásának első évében nem utasítható évfolyamismétlésre azért, mert a tanulmányi követelményeket nem teljesítette.

Ha a szülő kéri, gyermeke az adott évfolyamot megismételheti abban az esetben is, ha egyébként a tanulmányi eredménye alapján továbbhaladhatna.

A sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulót a szakértői és rehabilitációs bizottság, vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján a tagintézmény-vezető mentesíti egyes tantárgyakból, tananyagrészekből az értékelés és a minősítés alól. A továbbhaladásnak nem akadálya a tantárgyi tananyag rész alóli felmentés.

A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Valamennyi tanulónak joga van képességei minél teljesebb kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulóakra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, amely biztosíthatja iskolai sikerességüket.

Iskolánk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

kulcskompetenciák fejlesztését,

az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazását, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítését,

egészséges tanulási környezet kialakítást,

a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztését,

tapasztalat-, élményszerzésen alapuló tanulást,

a differenciáló módszerek alkalmazását,

a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését,

a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosítását,

környezettudatos szemléletű oktatás-nevelést,

egészségügyi, szociális támogató rendszer kialakítását,

hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatását és alkalmazását a tanórákon,

a tanulói aktivitás növelését a tanítási órákon,

a tanulási attitűd pozitív átformálását,

a továbbtanulás támogatását,

személyiségfejlesztést és közösségépítést,

a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítését,

partnerközpontú nevelést.

A Pedagógiai Programot összeállította:

Aba, 2019. augusztus hó 28.

A nevelőtestület nyilatkozata

A Pedagógiai Programot az intézmény nevelőtestülete és dolgozói 2016. 08. 31. napján tartott értekezletén elfogadta.

Kelt: Aba, 2019. 08. 28.

hitelesítő nevelőtestületi tag

(Mellékelve az elfogadásról készült jegyzőkönyvi kivonat: jelenléti ív; a határozatképesség megállapítása; az elfogadás mellett, az elfogadás ellen, illetve a tartózkodó szavazók száma és aránya; keltezés; a jegyzőkönyv-vezető és a hitelesítők aláírása.)

Fenntartói nyilatkozat

Jelen házirenddel kapcsolatban a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 25. § (4) bekezdése értelmében az alábbi, a fenntartóra többletkötelezettséget telepítő rendelkezések

.....
.....
.....
.....
.....

(fejezet és címmegjelölések)

vonatkozásában az intézmény fenntartója egyetértési jogkört gyakorolt.

Kelt: ....., ... év ..... hónap ..... nap

.....

fenntartó képviselője

(A fenntartói értesítés helye a Pedagógiai Program jóváhagyó határozatról.)